

SEANCE DU MARDI 6 JUILLET 1982
VERGADERING VAN DINSDAG 6 JULI 1982ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 1382.

MESSAGES :

Chambre des représentants, p. 1382.

HOMMAGE A LA MEMOIRE DE M. ROGER DECLERCQ,
SENATEUR :*Orateurs* : M. le Président, M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles, p. 1384.

PROJET DE LOI (Discussion) :

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Vannieuwenhuyze, rapporteur, Egelmeeers, Conrotte, W. Peeters, Jandrain, Claeyss, Mme Remy-Oger, MM. Lagae, Canipel, Vangeel, de Clippele, Vandenhove, Vercaigne, M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles, p. 1384.

Discussion et vote des articles, p. 1403.

PROJETS DE LOI (Dépôt) :

Page 1404.

Le gouvernement :

- a) Projet de loi organisant un Registre national des personnes physiques;
- b) Projet de loi contenant le budget du ministère de la Défense nationale de l'année budgétaire 1982.

INTERPELLATIONS (Demandes) :

Page 1405.

M. Van In au ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « l'absence d'une réglementation cohérente concernant les mesures destinées à atténuer les inconvénients du trafic et sur la confusion entretenue à ce sujet ».

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1981-1982
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1981-1982

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 1382.

BOODSCHAPPEN :

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1382.

HULDE TER NAGEDACHTENIS AAN DE HEER ROGER
DECLERCQ, SENATOR :*Sprekers* : de Voorzitter, de heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen, blz. 1384.

ONTWERP VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heer Vannieuwenhuyze, rapporteur, Egelmeeers, Conrotte, W. Peeters, Jandrain, Claeyss, mevrouw Remy-Oger, de heren Lagae, Canipel, Vangeel, de Clippele, Vandenhove, Vercaigne, de heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen, blz. 1384.

Beraadslaging en stemming over de artikelen, blz. 1403.

ONTWERPEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 1404.

De regering :

- a) Ontwerp van wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;
- b) Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1982.

INTERPELLATIES (Verzoeken) :

Bladzijde 1405

De heer Van In tot de minister van Verkeerswezen en Posterijen, Telegrafie en Telefonie, over « het scheppen van verwarring rond en het uitblijven van een sluitende reglementering voor verkeersverzachtende ingrepen ».

M. Van Ooteghem au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement sur « la nécessité de mettre fin à la confusion et à l'incertitude dans le domaine de l'expertise des viandes en publiant immédiatement les arrêtés d'exécution de la loi du 13 juillet 1981 portant création d'un Institut d'expertise vétérinaire ».

M. Hancké au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement sur « l'absence d'arrêtés d'exécution de la loi du 13 juillet 1981 portant création d'un Institut d'expertise vétérinaire ».

M. Pouillet au Premier ministre et aux ministres de l'Education nationale sur « le sort des institutions bruxelloises traitant les matières personnalisables ».

M. Van In au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes Institutionnelles sur « l'absence injustifiée de mesures d'exécution organisant l'assistance judiciaire ».

M. Désir au ministre de la Région bruxelloise et des Classes moyennes sur « les critères de répartition entre les communes bruxelloises du nouvel emprunt à charge de la Région et les retards inégaux de liquidation aux dites communes de l'emprunt de consolidation des communes en déficit au 31 décembre 1979 ».

De heer Van Ooteghem tot de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu over « de noodzaak om een einde te maken aan de verwarring en de onzekerheid in de vleeskeuring door de onmiddellijke publikatie van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 13 juli 1981 tot oprichting van een Instituut voor Veterinaire Keuring ».

De heer Hancké tot de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu over « het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 13 juli 1981 tot oprichting van een Instituut voor Veterinaire Keuring ».

De heer Pouillet tot de Eerste minister en tot de ministers van Onderwijs over « het lot van de Brusselse instellingen die de persoonsgebonden aangelegenheden behandelen ».

De heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over « het onverantwoord uitblijven van de uitvoeringsmaatregelen tot regeling van de rechts-hulp ».

De heer Désir tot de minister van het Brussels Gewest en van Middenstand over « de maatstaven die worden aangelegd bij de verdeling onder de Brusselse gemeenten van de nieuwe lening ten laste van het Gewest en de ongelijke verdeling in de afwikkeling van de consolidatielening van de gemeenten met een deficit per 31 december 1979 ».

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT

VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. Coen, secrétaire, prend place au bureau.

De heer Coen, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 05 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

M. Féris, en mission à l'étranger, demande un congé.

Vraagt verlof : de heer Féris, met opdracht in het buitenland.

— Ce congé est accordé.

Dit verlof is toegestaan.

Mmes Staels-Dompas, Herman-Michielsens, De Pauw-Deveen, Delruelle-Ghobert, L. Gillet, MM. Cooreman, Goossens, Lallemand, Seeuws, Van In, Weckx, retenus par les travaux de la commission de la Justice à Masnuy-Saint-Jean; Belot, Delcroix, Mouton, pour d'autres devoirs; Van Gronsveld, pour raison de santé; Lagasse, pour des obligations professionnelles, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering : mevrouwen Staels-Dompas, Herman-Michielsens, De Pauw-Deveen, Delruelle-Ghobert, L. Gillet, de heren Cooreman, Goossens, Lallemand, Seeuws, Van In, Weckx, wegens vergadering van de commissie van Justitie te Masnuy-Saint-Jean; Belot, Delcroix, Mouton, wegens andere plichten; Van Gronsveld, om gezondheidsredenen; Lagasse, wegens beroepsplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

MESSAGES — BOODSCHAPPEN

M. le Président. — Par messages du 2 juillet 1982, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Modifiant l'article 68 de la loi électorale communale;

Bij boodschappen van 2 juli 1982, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Tot wijziging van artikel 68 van de gemeentekieswet;

2° Portant ratification d'arrêtés royaux pris en exécution de la loi du 23 juillet 1971 concernant la fusion des communes et la modification de leurs limites;

2° Tot bekrachtiging van koninklijke besluiten genomen ter uitvoering van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen;

— Renvoi à la commission de l'Intérieur.

Verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

3° Waarbij de Nationale Maatschappij der Belgisch Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van 5 miljard frank tot dekking van de geboekte waardevermeerdering van de stock in voorraden;

3° Autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'un montant de 5 milliards de francs pour couvrir l'augmentation enregistrée dans la valeur du stock des approvisionnements;

4° Waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 590 miljoen frank tot dekking van de kosten voor eerste aanleg.

4° Autorisant la Société nationale des chemins de fer belges à émettre, sous la garantie de l'Etat, des emprunts à concurrence d'une somme

de 590 millions de francs pour couvrir des dépenses de premier établissement;

— Verwezen naar de commissie voor de Infrastructuur.

Renvoi à la commission de l'Infrastructure.

5° Ajustant le budget de l'Education nationale — secteur commun aux régimes français et néerlandais — de l'année budgétaire 1981;

5° Houdende aanpassing van de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijk sector van de Franstalige en Nederlandstalige regimes — voor het begrotingsjaar 1981;

6° Contenant le budget des Pensions de l'année budgétaire 1982;

6° Houdende de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1982;

7° Contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1982;

7° Houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1982;

8° Ajustant le budget du ministère des Affaires étrangères, du Commerce extérieur et de la Coopération au Développement de l'année budgétaire 1981;

8° Houde aanpassing van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1981;

— Inscrits à l'ordre du jour.

Op de agenda geplaatst.

9° Tot wijziging van artikel 1486 van het Gerechtelijk Wetboek;

9° Modifiant l'article 1486 du Code judiciaire;

10° Tot wijziging van de artikelen 1193ter en 1326 van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de verkoop van onroerende goederen die tot een failliete boedel behoren;

10° Modifiant les articles 1193ter et 1326 du Code judiciaire relatifs aux ventes d'immeubles dépendant d'une faillite;

11° Betreffende het recht op verdediging van de minderjarige voor de jeugdrechtsbank;

11° Relative au droit à la défense du mineur devant le tribunal de la jeunesse;

12° Houdende toekenning van een vergoeding aan de ambtenaren die de procureur des Konings en zijn substituten bijstaan in de uitoefening van hun ambt bij de politierechtsbank;

12° Portant octroi d'une indemnité aux agents qui assistent le procureur du Roi et ses substituts dans l'exercice de leurs fonctions près les tribunaux de police;

13° Tot interpretatie van artikel 10 van de hypotheekwet;

13° Interprétative de l'article 10 de la loi hypothécaire;

14° Tot wijziging van artikel 25 van artikel 4 — Overgangsmatregelen — van de wet van 10 oktober 1967 houdende het Gerechtelijk Wetboek in verband met het statuut van de leden van de griffies van de rechtbanken;

14° Modifiant l'article 25 de l'article 4 — Dispositions transitoires — de la loi du 10 octobre 1967 contenant le Code judiciaire en ce qui concerne le statut des membres des greffes des tribunaux;

15° Tot uitvoering van artikel 90 van de Grondwet betreffende de strafrechtelijke verantwoordelijkheid van ministers en staatssecretarissen;

15° Portant exécution de l'article 90 de la Constitution relatif à la responsabilité pénale des ministres et secrétaires d'Etat;

16° Tot wijziging van sommige bepalingen betreffende het misdrijf verkrachting;

16° Modifiant certaines dispositions relatives au crime de viol;

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

17° Contenant le règlement définitif des budgets des services d'administration générale de l'Etat, des entreprises d'Etat et d'organismes d'intérêt public de l'année 1977;

17° Houdende eindregeling van de begrotingen van het jaar 1977 van de diensten van algemeen bestuur van de Staat, van de staatsbedrijven en van instellingen van openbaar nut;

— Renvoi à la commission des Finances.

Verwezen naar de commissie voor de Financien.

18° Portant approbation de la Convention relative à l'aide alimentaire de 1980 faite à Londres le 6 mars 1980 et ouverte à la signature à Washington le 11 mars 1980 et du Protocole portant prorogation de cette convention adopté à Londres le 6 mars 1981.

18° Houdende goedkeuring van het Voedselhulpverdrag 1980 opge maakt te Londen op 6 maart 1980 en opengesteld voor ondertekening te Washington op 11 maart 1980 en van het Protocol houdende verlenging van dit verdrag aangenomen te Londen op 6 maart 1981.

— Renvoi à la commission des Relations extérieures.

Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen.

Bij boodschap van dezelfde dag zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat terzegg, zoals het ter vergadering van die dag werd geamendeerd, het ontwerp van wet betreffende de verkoop van sommige achtergelaten voorwerpen.

Par message du même jour, la Chambre des représentants renvoie au Sénat, tel qu'il a été amendé dans sa séance de ce jour, le projet de loi relatif à la vente de certains objets abandonnés.

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Par messages du même jour, la même assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tels qu'ils lui ont été transmis par le Sénat, les projets de loi :

1° Remplaçant l'article 16 de la loi ordinaire du 9 août 1980 de réformes institutionnelles;

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet :

1° Tot vervanging van artikel 16 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen;

2° Augmentant et réduisant certains crédits ouverts pour l'année budgétaire 1981 et allouant des crédits supplémentaires pour les dépenses se rapportant aux années budgétaires 1980 et antérieures;

2° Houdende verhoging en vermindering van sommige voor het begrotingsjaar 1981 uitgetrokken kredieten, zomede toekenning van bijkredieten, voor de uitgaven met betrekking tot 1980 en de vorige begrotingsjaren;

3° Portant approbation de la Convention entre le royaume de Belgique et la république islamique du Pakistan en vue d'éviter les doubles impositions et de prévenir l'évasion fiscale en matière d'impôts sur le revenu et du Protocole signés à Bruxelles le 17 mars 1980;

3° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen het koninkrijk België en de Islamitische Republiek Pakistan tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belastingen naar het inkomen, en van het Protocol, ondertekend te Brussel op 17 maart 1980;

4° Validant certaines nominations faites au Fonds de construction d'institutions hospitalières et médico-sociales;

4° Houdende validatie van sommige benoemingen bij het Fonds voor de bouw van ziekenhuizen en medisch-sociale inrichtingen;

5° Houdende goedkeuring van het Verdrag nr. 147 betreffende minimumnormen op koopvaardij schepen, aangenomen te Genève op 29 oktober 1976 door de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar tweeëntwintigste zitting;

5° Portant approbation de la Convention n° 147 concernant les normes minima à observer sur les navires marchands, adoptée à Genève le 29 octobre 1976 par la Conférence internationale du travail lors de sa soixante-deuxième session;

6° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tussen de regering van het koninkrijk België en de regering van het koninkrijk der Nederlanden betrekking hebbende op brug E39 over de Maas en het Juliana-kanaal, ondertekend te 's-Gravenhage op 24 april 1980;

6° Portant approbation de la Convention entre le gouvernement du royaume de Belgique et le gouvernement du royaume des Pays-Bas, relative au pont E39 sur la Meuse et le canal Juliana, signée à La Haye le 24 avril 1980;

7° Houdende goedkeuring van het Protocol van 1973 betreffende de maatregelen in volle zee in geval van verontreiniging door stoffen andere dan oliën en de Bijlage, opgemaakt te Londen op 2 november 1973;

7° Portant approbation du Protocole de 1973 sur l'intervention en haute mer en cas de pollution par des substances autres que les hydrocarbures et l'Annexe, faits à Londres le 2 novembre 1973;

8° Houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1981.

8° Ajustant le budget des Communications de l'année budgétaire 1981.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschappen van dezelfde dag zendt de Kamer van Volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van bepaling :

1° Tot wijziging van artikel 39 van de Grondwet, doch alleen om het woord « mondeling » te vervangen;

Par messages du même jour, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de disposition :

1° Modifiant l'article 39 de la Constitution, seulement en vue de remplacer les mots « à haute voix »;

2° Tot wijziging van artikel 84 van de Grondwet;

2° Modifiant l'article 84 de la Constitution;

3° Tot opheffing van artikel 122 van de Grondwet;

3° Abrogeant l'article 122 de la Constitution;

4° Tot opheffing van artikel 133 van de Grondwet.

4° Abrogeant l'article 133 de la Constitution.

— Verwezen naar de commissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming der Instellingen.

Renvoi à la commission de Révision de la Constitution et des Réformes des Institutions.

Par message du même jour, la Chambre des représentants fait connaître au Sénat les résolutions sur la politique énergétique, qu'elle a adoptées en sa séance de ce jour.

Bij boodschap van dezelfde dag geeft de Kamer van volksvertegenwoordigers de Senaat kennis van de resoluties over het energiebeleid, die zij heeft aangenomen in haar vergadering van die dag.

— Pris pour notification.

Voor kennisgeving aangenomen.

HULDE TER NAGEDACHTENIS
AAN SENATOR ROGER DECLERCQ

HOMMAGE A LA MEMOIRE
DE M. LE SÉNATEUR ROGER DECLERCQ

De Voorzitter staat op en richt zich in volgende bewoordingen tot de staande vergadering : Dames en heren, geheel onverwacht kwam het bericht van het overlijden van onze collega, Roger Declercq, provinciaal senator voor West-Vlaanderen.

Roger Declercq had in diezelfde hoedanigheid zijn intrede gedaan in de Senaat na de verkiezingen van december 1978 en hij was daarbij de eerste vertegenwoordiger van de PVV in onze vergadering die afkomstig was uit het arrondissement Roeselare-Tielt.

Die verkiezing door de provincieraad van West-Vlaanderen was de bekroning van een jarenlange activiteit op sociaal en politiek gebied in zijn gewest.

Na in zijn jeugd naam te hebben gemaakt als een niet-onverdienstelijk sportbeoefenaar, en na het diploma van technisch ingenieur te hebben behaald, vestigde hij met zijn broer een bloeiend familiebedrijf. Zo kwam hij als vanzelf in aanraking met de middenstandsbeweging. Medestichter van het Liberaal Verbond der Zelfstandigen, werd hem al spoedig het voorzitterschap van de afdeling West-Vlaanderen van dat Verbond toevertrouwd.

Gesteld op menselijk contact en sociaalvoelend als hij was, voelde hij zich sedert 1970 ook geroepen om een actieve rol te spelen in de politiek. Al spoedig wist hij doeltreffend bij te dragen tot de ontwikkeling van de Partij voor Vrijheid en Vooruitgang in zijn geboortestreek. Hij was medestichter en erevoorzitter van de arrondissementale federatie van de PVV en voorzitter van de lokale afdeling van die partij.

Het eerste mandaat van senator Roger Declercq zou van korte duur zijn. Zijn rusteloze arbeid had wellicht te veel van zijn gestel geleverd en een ernstige hartaandoening noopte hem er begin 1980 toe zijn mandaat te verzaken.

Bij de jongste verkiezingen meende hij nochtans zijn krachten in voldoende mate te hebben herwonnen om opnieuw in de actieve

politiek te treden, zodat hij door zijn partij een tweede maal voor een zetel van provinciaal senator werd voorgedragen en hij opnieuw in ons midden zetelde.

Men kon allicht de indruk opdoen dat hij een eerder teruggetrokken karakter had, maar wie hem beter had leren kennen kon enkel waardering opbrengen voor zijn minzaamheid in de omgang en voor zijn grote bereidwilligheid, waarop niemand ooit tevergeefs een beroep heeft gedaan.

Hij was een bescheiden vriendelijke collega die — ondanks zijn nog labiele gezondheidstoestand — zijn parlementair mandaat met een voorbeeldige stiptheid waarnam.

De Senaat betreurt het al te vroege verscheiden van deze goede en plichtsbewuste collega.

Aan zijn echtgenote en zijn dochter betuig ik, namens u allen, onze oprechte deelneming in de diepe rouw die hen treft.

Het woord is aan minister Dehaene.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, namens de regering sluit ik mij volmondig aan bij de rouwhulde die u zojuist heeft uitgesproken en betuig ik ook aan de familie onze oprechte en innige deelneming.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN SOCIALE VOORZORG VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1982

Algemene beraadslaging en stemming over de artikelen

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTÈRE DE LA PRÉVOYANCE SOCIALE DE L'ANNÉE BUDGÉTAIRE 1982

Discussion générale et vote des articles

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van het ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982.

Nous abordons l'examen du projet de loi contenant le budget du ministère de la Prévoyance sociale de l'année budgétaire 1982.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Vannieuwenhuyze, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, uw commissie voor de Sociale Aangelegenheden heeft drie vergaderingen, namelijk die van 17, 22 en 24 juni 1982, gewijd aan de bespreking van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg, die ons heden ter onderzoek en ter goedkeuring wordt voorgelegd.

De bespreking van een begroting is heel wat meer dan een loutere discussie over cijfers, over inkomsten en uitgaven. Het is een gelegenheid voor de minister om verantwoording te geven over zijn beleid en verwezenlijkingen en meteen de gedragslijn te bepalen die aan de basis ligt van zijn plannen voor de toekomst.

De politieke en economische omstandigheden hebben ertoe bijgedragen dat reeds vroeger in de Senaat naar aanleiding van de bespreking van de regeringsverklaring, van de bijzondere machten die bij de wet van 2 februari 1982 aan de regering werden gegeven om zowel de begroting van het Rijk als deze van de Sociale Zekerheid te saneren, evenals van verscheidene interpellaties, de minister van Sociale Zaken de kans heeft gehad een groot gedeelte van zijn politiek te verantwoorden. Niettemin heeft hij het initiatief genomen om in een breedvoerige uiteenzetting de politiek van zijn departement toe te lichten en de beleidsopties weer te geven inzake sociale voorzorg.

Als verslaggever zouden wij er ons gemakkelijk kunnen van afmaken met ofwel te verwijzen naar ons verslag ofwel met de bijzonderste gedeelten ervan *in extenso* voor te lezen. Het ene lijkt wel wat te weinig, het andere wat te veel. Wij willen dan ook een poging doen om uit het verslag enkele problemen te lichten die onze belangstelling moeten genieten.

De begroting van Sociale Voorzorg voor 1982 bedraagt 112,2 miljard tegenover 105,6 miljard op de aangepaste begroting 1981, of een stijging met 6,28 pct.

Het grootste deel van de op deze begroting ingeschreven kredieten is bestemd voor de financiering van de stelsels van sociale zekerheid.

Van de 112,2 miljard gaat 84,9 miljard naar de ziekteverzekering — algemene regeling, 5,3 miljard naar de ziekteverzekering — regeling

der zelfstandigen —, en 89,5 miljoen naar de ziekteverzekering — regeling zeevarenden. Acht miljard gaat naar het Fonds voor Beroepsziekten ter financiering van de uitgaven tengevolge van de mijnwerkers-pneumoconiose, en 11,4 miljard is bestemd voor de tegemoetkomingen aan minder-validen. Hierbij dient te worden benadrukt dat de staats-toelagen aan de sociale zekerheid worden berekend overeenkomstig de criteria vermeld in de wet van 29 juni 1981, ook de wet-Dhoore genoemd, houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor de werknemers.

De u voorgelegde begroting van Sociale Voorzorg voor 1982 is aldus de resultante van de huidige regeringspolitiek om de openbare financiën te saneren, met andere woorden het tekort op de globale rijksbegroting te verminderen, en anderzijds is zij de cijfermatige indicator voor de hoegrootheid van de inspanningen die ten aanzien van de inkomsten en uitgaven van de sociale zekerheid moeten worden geleverd om het stelsel in evenwicht te brengen.

Welke zijn nu de voornaamste oorzaken voor het deficit van de sociale zekerheid en hoe het financieel evenwicht van de sociale zekerheid in 1982 bereiken?

De eerste en belangrijkste oorzaak voor het huidige tekort in de sociale zekerheid is ongetwijfeld de verslechterende van de economische situatie en de stijging van de werkloosheid.

De terugslag van de crisis op de ontvangsten van sociale zekerheid vertaalt zich via een vertraagde en verminderde bijdragebetaling, een vermindering van het aantal arbeidsplaatsen, een verhoging van het aantal werklozen en een vermindering van de staats-toelagen.

Waar de crisis de belangrijkste oorzaak is voor de financieringsproblemen, is zij evenwel niet de enige. Er zijn immers een aantal factoren die ook zonder crisis, de financieringsstructuur van de sociale zekerheid bedreigen, maar die vooral in de periode van economische recessie het scherpst worden gevoeld. Deze zijn onder andere de terugslag van de demografische evolutie vooral op de uitgaven van de pensioenen en ziekteverzekering, en de terugslag van de fenomenale groei van het medisch aanbod op de uitgaven van de ziekteverzekering.

Dit alles brengt mee dat voor 1982 in het sociale-zekerheidsstelsel voor werknemers een globaal tekort wordt geraamd van 38,8 miljard.

Door de gevolgen van de maatregelen in verband met sommige tijdelijke wijzigingen aan de koppeling van wedden en lonen aan het indexcijfer van de consumptieprijzen, stijgt het deficit van 38,8 miljard tot 42 miljard.

Aldus diende een evenredig geheel van maatregelen te worden genomen die het financieel evenwicht voor 1982 moeten tot stand brengen en dit ondanks het feit dat de gevolgen van de maatregelen slechts effect zullen hebben op een deel van het begrotingsjaar.

Deze zijn :

1. De berekening van de rijks-toelagen aan de sociale zekerheid overeenkomstig de wet van 29 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers.

2. De besparingen uitgevoerd hoofdzakelijk in de sector ziekteverzekering (6,5 miljard), invaliditeitsverzekering (2 miljard) en de pensioen-sector (1,8 miljard). Daarbij komen de transfers uit de sector arbeidsongevallen (1,5 miljard) en uit de sector van de auto-ongevallen (2 miljard).

Voor 1982 vertegenwoordigen deze besparingen in de sociale zekerheid 10 miljard.

3. De forfaitaire aftrek vanaf april van 500 frank per maand van alle gezinnen met kinderen en door een forfaitaire bijdrage van 900 frank per maand vanaf juli van alle gezinnen zonder kinderen en van de alleenstaanden. Hierdoor wordt 10 miljard gerealiseerd.

4. Het toestaan van 2 miljard op 10 jaar aan 5 pct. van een lening door de verzekeringsmaatschappijen uit de sector arbeidsongevallen aan het Riziv.

5. Een verhoging van de werknemersbijdragen ten bedrage van 10 miljard.

6. Voor het saldo, zijnde 10 miljard, een afname op de nog beschikbare reserves in de sector van de kinderbijslagen en de pensioenen.

Deze maatregelen — beter gekend als « de derde trein » — beantwoorden aan de bijzondere machten die de regering heeft gekregen om het herstel van het financieel evenwicht van de sociale zekerheid te realiseren.

Er wordt niet getornd aan de essentie van de sociale zekerheid en de algemene beginselen, zoals die zijn opgesomd in de wet-Dhoore, komen niet in het gedrang.

Op de solidariteit tussen de actieven en niet-actieven is in belangrijke mate een beroep gedaan.

De inspanningen zijn gespreid over alle bevolkingscategorieën en houden bovendien rekening met de draagkracht van een ieder. Voor de forfaitaire aftrek van 500 frank per maand per gezin heeft de regering beslist dat, in het kader van het fiscaal aanslagjaar 1983 (inkomsten 1982) een correctie zal worden toegepast, om rekening te houden met het inkomen van het gezin.

De koopkracht van de minst-gegoeden, zoals gesteld in de bijzondere-machtenwet, wordt integraal gevrijwaard. Diegenen die minder verdienen dan het gewaarborgd minimumloon zijn uitgesloten van de forfaitaire aftrek op de kinderbijslag of het loon. Voor de gezinnen die moeten leven met één vervangingsinkomen, wordt evenmin een vermindering van dit vervangingsinkomen opgelegd en is de maatregel inzake kinderbijslagen niet van toepassing.

Uit het voorgaande blijkt duidelijk dat het plan van de regering tot herstel van het financieel evenwicht in de sociale zekerheid in 1982 tevens is gebaseerd op een evenwicht tussen nieuwe inkomsten en besparingen.

De besparingen situeren zich hoofdzakelijk in de sector van de ziekte- en invaliditeitsverzekering alsook, zij in het mindere mate, in de sector van de pensioenen.

Er wordt ook voorzien in verschuivingen van middelen vanuit de sector arbeidsongevallen en de automobiilverzekeringen naar de sector invaliditeit.

Een gedetailleerde beschrijving zowel van de besparingen als van de verschuivingen die worden genomen inzake ziekte- en invaliditeitsverzekering, de sectoren arbeidsongevallen en beroepsziekten, kinderbijslagen, tegemoetkomingen aan de minder-validen en de uitbreiding van het toepassingsgebied van de sociale zekerheid kan men terugvinden in het hoofdstuk IV van de uiteenzetting van de minister opgenomen in ons verslag.

Bij de bespreking van de begroting in uw commissie werden verscheidene vragen gesteld die betrekking hadden op de filosofie van ons sociale-zekerheidssysteem en het herstel van het financieel evenwicht van de sociale zekerheid, de ziekteverzekering en het gezondheidsbeleid en de problemen in verband met de minder-validen.

Zo wordt verduidelijking gevraagd over de betekenis van de solidariteitsidee in de sociale zekerheid, over de selectiviteit, de eventuele privatisering van sommige sectoren en andere hervormingsvoorstellen.

Er wordt aangedrongen opdat de commissieleden zouden kunnen beschikken over de begrotingen van de parastatale instellingen, waarvan een samenvattende tabel in ons verslag is opgenomen.

Bij het nemen van nieuwe maatregelen met betrekking tot de sociale zekerheid, zouden deze gepaard moeten gaan met een betere voorlichting van de geïnteresseerden. Een vereenvoudiging van de formulieren zou moeten worden nagestreefd, en bij de uitbetaling of terugvordering van bepaalde vergoedingen of het betalen van bepaalde bijdragen zou meer uitleg moeten worden gegeven.

Bekommerd om de toekomst en de evolutie van ons sociale-verzekeringssysteem wordt gepeild naar de verder te nemen maatregelen.

Met betrekking tot de ziekteverzekering en het gezondheidsbeleid worden eveneens talrijke vragen gesteld omtrent de invoering van een enveloppesysteem voor de financiering van de ziekenhuizen, alsmede omtrent de eerstelijns geneeskunde en de forfaitaire betaling.

Inlichtingen werden gevraagd over de opbrengst van het remgeld opgelegd aan de weduwen, invaliden, gepensioneerden en wezen, de gemiddelde kostprijs per student in de geneeskunde, het opmaken van een medisch dossier door de behandelende geneesheer, dat de patiënt dient te volgen en het beleggen van fondsen van de ziekteverzekering door de ziekenfondsen.

Tenslotte hebben een reeks vragen vooral betrekking op het gehandicaptenbeleid. Een informatienota betreffende de tegemoetkomingen aan de minder-validen wordt aan de commissieleden overhandigd en in bijlage aan het verslag toegevoegd. Zo wordt er gehandeld over het statuut van de minder-valide werklozen, tewerkgesteld in een beschutte werkplaats, de herziening van de toegekende vergoedingen aan minder-validen en de vertraging in de afhandeling van de dossiers.

Op alle vragen, op elk verzoek om inlichtingen en op alle gemaakte opmerkingen wordt een omstandig en uitgebreid antwoord gegeven door de minister, dat u, dames en heren, terugvindt in ons verslag.

Tot daar een overzicht van de belangrijkste punten die in de commissie voor Sociale Aangelegenheden aan bod zijn gekomen.

Over de artikelen van het ontwerp van begroting van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982 werden geen opmerkingen gemaakt. De artikelen, de wetstabel en het geheel van het ontwerp van de begroting werden aangenomen met 10 tegen 4 stemmen. Dientengevolge durven wij u te vragen, dames en heren, de u voorgelegde

begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982 met uw goedkeuring te willen bekrachtigen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Egemeers.

De heer Egemeers. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, vooreerst onze oprechte dank aan de verslaggever voor zijn objectief verslag en zijn inzet tegen de tijd om zijn verslag klaar te krijgen.

Volmachten alleen volstaan blijkbaar niet om het Parlement zijn controle te ontnemen. Het laatitijdig indienen van de begrotingen, wanneer reeds de helft van de begrotingslooptijd voorbij is, komt er ook nog bij. Als voorzitter van de commissie heb ik meegelopen opdat over deze begroting nog een debat kon gehouden worden vóór het reces, zoniet was het november geworden, wanneer tien twaalfde van de kredieten waren opgebruikt.

Het wordt beschamend hoe het parlementair spel nu wordt gespeeld en waarvoor de regering een meerderheid kan vinden om het te dulden. Ligt de schuld niet in dezelfde mate bij die meerderheid, dat het parlementair systeem aan het wankelen wordt gebracht? Men durft zelfs geen datum meer op het parlementair document zetten. De senatoren hebben rond 13 juni 1982 het begrotingsdocument ontvangen. Deze controle, die een essentiële opdracht is voor het parlementslid, wordt bijna onbestaande. Een voorbeeld zal volstaan aan de hand van ingeschreven begrotingskredieten, die toch 98 miljard uitmaken van de 112 miljard in de lopende uitgaven. Ik bedoel hier de rijkstoelagen voor bepaalde sectoren van de sociale zekerheid. Die rijkstoelagen worden vastgesteld op een percentage van de uitgaven voor de prestaties, uitkeringen of tegemoetkomingen in de sectoren van de sociale zekerheid die in de bevoegdheid vallen van de minister van Sociale Voorzorg.

Inderdaad, hoe weten wij dat het artikel 26 van de wet van 26 juni 1981 houdende de algemene beginselen van de sociale zekerheid voor werknemers is toegepast op basis van de werkelijke uitgaven in de betrokken sectoren? De door de wet in artikel 26 voorgeschreven percentages zullen wel voor de berekening genomen zijn, maar op welke basis van uitgaven?

Trouwens, voor de rijkstoelage bestemd voor de ziekte en invaliditeit van de zelfstandigen schrijft u zelf dat de circa 5 miljard werden geraamd rekening gehouden met de elementen megedeeld door het Riziv, dus geen gecontroleerde werkelijke gegevens.

In uw inleiding zei u, mijnheer de minister, dat uw begroting zich bevindt op de kruising van twee beleidsdomeinen. Dat is juist: het ene beleid is dat van de uitgegeven kredieten zonder controle en het andere is dat van de resterende kredieten die niet kunnen worden gecontroleerd.

Ik kom zo tot uw beleid.

De regering, waarvan u een lid bent, heeft volmachten gevraagd en gekregen van haar meerderheid. Voor de sociale zekerheid ging het erom het financieel evenwicht van het geheel van de stelsels van de sociale zekerheid van werknemer en zelfstandigen te verzekeren. U weigerde in het debat over die volmachten verdere informatie over de te nemen maatregelen. Nu zijn ze ons wel bekend; de fameuze derde trein hebben wij kunnen beoordelen.

Wat u vooropgesteld hebt als een waarborg, te weten dat de koopkracht van de minstgegoeden moet worden beveiligd en dat de offers evenwichtig moeten worden gespreid over de verschillende bevolkingsgroepen, is proza zonder meer. De minstgegoeden zijn degenen die men in een van de sectoren van de sociale zekerheid terugvindt. Of het nu zieken, invaliden, gepensioneerden of werklozen zijn, maar naargelang hun toestand bestemdigd wordt, overschrijden zij de grens waar zij « marginaal » worden.

Belangrijke maatregelen die u hebt genomen, treffen juist die minstgegoeden. Over de evenwichtige spreiding onder alle bevolkingsgroepen zullen wij maar zwijgen. Maar ik heb artsen horen zeggen dat uw volmachtbesluiten enkel — en weer eens — de kleine man treffen, omdat u algemene maatregelen treft en de werkelijke misbruiken niet uitroeit. U houdt zelfs geen rekening met een gewijzigd maatschappijbeeld tegenover de geldende reglementeringen. Het is duidelijk het afbreken van een moeizaam opgebouwde structuur van sociale zekerheid, die weliswaar — ik geef dat toe — in de topjaren van de hoogconjunctuur als maatregelen werden getroffen, die wezen op tekenen van hoge welvaart. De grotere selectiviteit ten overstaan van de uitkeringen op basis van inkomens en gezinslast blijft een dode letter. Ik denk daarbij aan de vermindering van de kinderbijslag met 500 frank per maand en per gezin, spijs de aanwezigheid van een sociaal geëngageerd christendemocraten op het departement van Sociale Zaken om te voorkomen dat de liberale politiek *à la Verhofstadt* doorgang zou vinden.

Zoals een krant in zijn rubriek « Standpunt » publiceerde — en ik ben niet te kwader trouw — zal die sociaal geëngageerde christen-

democratisch minister die u bent, mijnheer de minister, wanneer u uw beleid in verband met de sociale zekerheid op die wijze blijft voortzetten, bewust of onbewust, onrechtstreeks voldoening geven aan de heer Verhofstadt. En dan zal de huidige regering nog moeilijker te aanvaarden zijn voor de christelijke arbeidersbeweging. Ik verwijs naar uw eigen woorden in de brochure *Voor een leefbare sociale zekerheid*.

Men is nu met die derde trein in het voorlaatste station aangekomen. Het eindstation is in het zicht. De regering gaat nu weer het deficit wegwerken en het financieel evenwicht van de sociale zekerheid in 1982 herstellen. Het plan is ons bekend. De laatste reserves worden aangesproken, nog enkele transfers zijn haalbaar. Maar de regering blijft kloppen op het hoofd van de minstgegoeden door ze meer af te nemen van wat u beweert dat ze mogen behouden: hun koopkracht. Die noodzakelijke solidariteit beperkt zich tot dezelfde groep in éénrichtingsverkeer, te weten de actieve werknemers voor hun niet-actieve collega's. Is dat de zo geprezen solidariteit.

Maar in naam van de concurrentie van onze ondernemingen worden er vrijstellingen en verminderingen van bijdragen voor de sociale zekerheid toegekend, uitgedaald als geschenken aan de ondernemingen die geen concurrentiemoeilijkheden hebben. Uw antwoord op mijn parlementaire vraag over niet-verschuldigde werkgeversbijdragen voor hun werknemers spreekt boekdelen. De vrijstelling van bijdragen bedroeg voor 1977: 413,5 miljoen, voor 1978: 365,4 miljoen, voor 1979: 370,3 miljoen en voor 1980: 28,8 miljoen. De situatie is afgesloten op 31 december 1980 daar er geen verlenging meer kwam ingevolge de volmachten.

Komt daarbij de Maribel-operatie en moeder de sociale zekerheid heeft het wel begrepen, ook wanneer via fiscale weg het equivalent bedrag wordt gestort.

U laat u sussen met een lening van 2 miljard over 10 jaar tegen 5 pct. van de verzekeringsmaatschappijensector arbeidsongevallen — waar dezelfde maatschappijen circa 17 miljard beheeren van de sociale zekerheid, die normaal in het Fonds voor arbeidsongevallen zouden moeten worden gedeponneerd. Mijn wetsvoorstel, gunstig geadviseerd door al de vakorganisaties, zou hier een oplossing kunnen brengen. In het raam van een gehele fundamentele hervorming van de sociale zekerheid zou zelfs de betreffende werkgeversbijdrage kunnen worden vermindert, maar op een andere wijze dan sedert 1977 gedurende vier jaar ter zake werd toegepast.

U schrijft zelf dat men aan de fundamentele hervorming van de sociale zekerheid niet zal ontsnappen. Maar al de christen-democratische ministers die het beleid hadden over de sociale zekerheid hebben er, sedert de problemen zich acuut hebben gesteld, niets aan gedaan, behalve het goedkeuren van de wet over de beginselen van de sociale zekerheid, waarin enkele bepalingen zijn ingeschreven die als een minimum minimum tot hervorming kunnen worden bestempeld. Maar nu zijn correcties gewenst, volgens het reeds geciteerd krantenartikel.

Ik citeer verder uit de brochure :

« Wil men het gebouw van de sociale zekerheid niet aan het wankelen brengen, kan moet voortaan het principe gelden dat de grens van de bezuinigingen inzake uitkeringen is bereikt, met andere woorden, dat de bedragen van de sociale vergoedingen niet meer mogen worden vermindert. »

Is het om zand te strooien in de ogen van de christelijke arbeiders dat er nu, zij het dan van toepassing in 1983, correcties moeten gebeuren, zonder evenwel ten gronde in te grijpen om te voorkomen dat het gebouw van de sociale zekerheid zal instorten?

U hebt u reeds verstopt achter de volmachten om de fundamentele hervorming niet tot stand te moeten brengen. Wij vragen geen hervorming via volmachten. Wij wensen een open debat waar elke belangengroep haar standpunt kan verdedigen met het doel een eerbaar compromis te bekomen op onaantastbare principes van werkelijke solidariteit en individueel recht gesteund en behartigd door zowel de werkgevers, de werknemers als de Staat, ieder voor zijn aandeel. Van dat alles is geen enkele aanduiding te vinden in het regeringsbeleid. Men durft het niet aan en men beperkt zich tot gevoelsgeladen slogans, die men blijkbaar niet wil concretiseren, maar liever de schuld werpen op degenen die de kans niet gekregen hebben om een beleid in de zin van een grondige aanpak van de problemen te voeren.

Een stelsel dat gestructureerd is op basis van quasi-volledige tewerkstelling door pensionering op een redelijk verantwoorde leeftijd binnen een economische structuur zoals het bestaat in ons land, kan het niet bolwerken, wanneer het met benaderende juistheid op wetenschappelijke basis geweten is dat wij tot het einde van de twintigste eeuw met ten minste enkele honderdduizenden werklozen rekening moeten houden en met een versnelde pensionering van actieven.

Daarvoor zijn andere beslissingen nodig dan die welke nu steeds genomen worden.

Van de koninklijke commissie moet u het niet verwachten, althans wat gedebatteerde voorstellen tot hervorming aangaat. Voor die opdracht heeft zij haar doel gemist. Werkelijk spijtig !

Tenslotte, mijnheer de minister, nog een vaststelling bij het lezen van uw brochure *Voor een leefbare sociale zekerheid* » onder de titel « Algemene evaluatie ». Het behoort tot de regel dat een minister zijn beleid mag overbrengen naar de belangstellenden aan de hand van drukwerken gemaakt op kosten van zijn departement. Maar het gaat tegen alle regels van de deontologie in, dat een minister gebruik maakt via zulke brochures om een andere partij te bekladden. Ik geef voorbeelden uit uw evaluatieteksten. Op bladzijde 18, in verband met een mogelijke andere coalitie, lezen wij : « En tenzij men opteert voor een zogenaamd zakenkabinet, moet elke objectieve politieke waarnemer vaststellen dat de socialistische partijen geen alternatief te bieden hadden noch hebben. »

De heer De Bondt. — Dat is juist.

De heer Egelmeyers. — Ik zal u en ook de minister straks antwoorden, mijnheer De Bondt.

Verder lezen wij : « Meer nog, indien thans zo'n ingrijpende maatregelen moeten worden genomen, dan is het op de eerste plaats wegens de weigering van de socialistische partijen tijdens de vorige regeringen om tijdig in te grijpen. Zij hebben de zaken gewoon op hun beloop gelaten. Door de struisvogelpolitiek van de laatste jaren hebben de problemen zich opgestapeld. »

Welke sportieve politicus zal deze methode kunnen goedkeuren ! Zulke werkwijze mag men misschien verwachten van een departement dat geleid is door een niet-parlementslid, maar in een democratische Staat bestaat het recht van antwoord in hetzelfde blad en op dezelfde plaats in dit blad. Uw brochure is eenmalig en bijgevolg wordt ons dat recht van antwoord niet gegeven. Wij zullen dan van op deze tribune antwoorden.

De heer Vanderpoorten. — In *De Morgen*.

De heer De Bondt. — Wij zullen het subsidiëren.

De heer Egelmeyers. — Mijnheer de Minister, voor zover het u niet bekend is, zeggen althans de Vlaamse socialistische partijen dat zij het waren die de mogelijkheid geschapen hebben om in een commissie, die zich nu « koninklijk » noemt, de confrontatie aan te gaan over een fundamentele hervorming tegen de zin in van de CVP, die alleen maar harmonisatie en coördinatie wil, maar de socialistische amendementen heeft goedgekeurd om het voorstel ter zake erdoor te krijgen. Dat is de eerste waarheid.

Ten tweede, hebben de Vlaamse socialistische partijen, aanvoelende dat de aanpak van een fundamentele hervorming een verloren zaak was, een volle dag bespreking over die hervorming doorgedrukt. Het was het maximum haalbare, tot onze grote spijt.

Wij hebben vastgesteld dat die hele dag bespreking neerkwam op het meedelen van de standpunten van de partijen, voor zover wij dat voor sommige partijen standpunten kunnen noemen. Dit werd allemaal gewoonweg geïnventariseerd en ingepakt en verder wordt er niet meer overgesproken.

Ten derde, hebben de Vlaamse socialistische partijen een gestructureerd en afgevoerd alternatief gepresenteerd dat zij in hun kiesprogramma hebben gepubliceerd. Een synthesesnota daarover hebben ze aan de Koninklijke Commissie bezorgd.

Ten vierde, wisten zij dat anno 1981 of 1982 het ideale alternatief van een partij aanvaardbaar voor alle betrokkenen onmogelijk was. Zij beseften dat dan een gelegenheid moest worden gevonden om een compromis uit te werken dat de continuïteit verzekerde van een sociale-zekerheidsstelsel, aangepast aan de maatschappijwijzigingen, en noodzakelijk voor een gehele bevolking als bescherming voor toestanden die zich in een mensenleven toch voordoen.

Daarop kwam weer geen respons van de andere partijen. Alleen was er het beleefd verzoek van de Vlaamse socialistische partijen.

De Vlaamse socialistische partijen hebben geen enkele gelegenheid laten voorbijgaan om tot een andere aanpak te komen en het niet bij woorden en slogans te laten, sommige brochures niet te na gesproken.

Mijnheer de minister, het is een teken aan de wand hoe men elke gelegenheid te baat neemt, zelfs met gemeenschapsgelden, om democratische bewegingen in een slecht daglicht te stellen. Er zal wel iets van overblijven, redeneert men.

De Vlaamse socialistische partijen aanvaarden deze methode niet maar zij aanvaarden wel het open debat over een belangrijke zaak als de sociale zekerheid. Dat durft en kan een ieder niet zeggen !

Mijnheer de minister, u zult het al wel begrepen hebben dat de Vlaamse socialistische partijen uw begroting hier niet zullen goedkeuren. Niet omdat wij in de oppositie zitten maar omdat er geen enkele aanduiding is dat er een andere aanpak is. Voor ons blijft het een knoeierij ! En daar helpen wij niet aan mee. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Conrotte.

M. Conrotte. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, je suis heureux, tout d'abord, d'adresser mes vives félicitations à notre collègue, M. Vannieuwenhuyze, dont l'excellence du rapport a facilité considérablement la tâche des membres de la commission.

Les vingt-cinq pages d'information reprises dans les annexes du rapport constituent également un outil de travail intéressant dans notre tâche d'information et de réflexion.

La discussion du budget de la Prévoyance sociale permet chaque année de toucher de près à la situation des assurés sociaux relevant de la compétence du département ministériel et suscite ainsi un intérêt marqué de la part des membres de notre commission.

La discussion du budget de la Prévoyance sociale permet aussi de faire des considérations sur deux plans : d'abord, sur le diagnostic développé par le ministre des Affaires sociales et, ensuite, sur les mesures prises ou à prendre pour réaliser l'objectif qu'il s'assigne.

Sur le diagnostic et les raisons du déséquilibre financier de la sécurité sociale, nous ne pouvons que cautionner l'analyse du ministre des Affaires sociales.

Il est clair, en effet, que les contraintes macro-économiques rendent très étroite la marge de manœuvre que peut utiliser la sécurité sociale. On assiste, en effet, à une diminution et à un ralentissement du paiement des cotisations sociales, suite à une stagnation de la masse salariale. Les pertes d'emploi augmentent sans cesse et le nombre de chômeurs gonfle chaque année, ce qui a pour effet, non seulement d'accroître le montant des prestations versées par l'Onem, mais aussi de diminuer les recettes fiscales et parafiscales. L'Etat a concentré depuis 1975 son effort social sur l'indemnisation du chômage, mais n'a pas rempli ses obligations à l'égard des autres régimes, en particulier du régime des pensions et de l'assurance maladie-invalidité, qui ont non seulement épuisé leurs réserves, mais se sont endettés par des emprunts sans cesse renouvelés.

Ajoutons à cette crise économique, comme l'a signalé le rapporteur, la contrainte démographique : la croissance de la population en âge de travailler et l'augmentation du taux d'activité féminin provoquent un accroissement de la demande de travail, hélas, non satisfaite puisque les entreprises suppriment des postes de travail, surtout dans le secteur manufacturier. Ajoutons aussi un phénomène de vieillissement progressif de la population qui a déjà des conséquences en assurance maladie-invalidité ; les maladies qui accompagnent le vieillissement autant que les maladies de longue durée, lesquelles occasionnent des soins médicaux longs et souvent onéreux. Ensuite, le vieillissement de la population active se manifeste par l'accroissement du nombre d'invalides et de prépensionnés qui se retirent prématurément du marché du travail et bénéficient plus tôt des interventions de la sécurité sociale.

Dernier point du diagnostic, plus particulier à l'assurance-maladie : le développement de l'offre.

Notre pays s'est doté d'une infrastructure médicale très dense. Le nombre de médecins, pharmaciens et kinésithérapeutes atteint chez nous une proportion parmi les plus importantes des pays industrialisés. Sans vouloir porter de jugement de valeur trop rapide sur le développement de cette infrastructure médicale que le pays a accepté, il est clair que, dans certains secteurs, il ne s'agit plus de développement, mais de suréquipement, qui n'apporte rien ni à l'économie du pays, ni à la santé de la population. Plus personne ne justifie, à mon sens, l'écart de plus de 10 000 unités qui existe entre le nombre de lits programmés et le nombre de lits existants.

Quant aux objectifs, je crois que, si l'économie a des contraintes importantes, le social en a également. La question est de pouvoir concilier les deux dans une logique de progrès et non pas dans une logique de régression réciproque. Quelles sont donc les contraintes du social ?

La première contrainte se rapporte aux revenus des allocataires sociaux. La grande majorité de ceux-ci, invalides, pensionnés, chômeurs, reçoit des revenus de la sécurité sociale qui leur permettent de vivre une vie décente, sans plus. Ne prenons que l'exemple des invalides de l'Inami. En moyenne, en février 1982, les invalides isolés recevaient entre 17 000 et 18 000 francs par mois et les invalides chefs de ménage entre 22 000 et 25 000 francs.

Une vaste enquête réalisée dans le pays flamand sous la responsabilité de notre ancien collègue, le sénateur Deleeck, a montré que 40 à 50 p.c. des bénéficiaires de la sécurité sociale, invalides, chômeurs,

pensionnés, vivaient en insécurité d'existence. Cette étude date de quatre ans mais il est à craindre que cette proportion de personnes qui sont dans une situation précaire n'aura fait que s'accroître.

La deuxième contrainte se rapporte à la Convention européenne approuvée par le Parlement, qui stipule que l'intervention des assurés sociaux ne peut jamais dépasser 25 p.c. des soins médicaux importants. Nous avons atteint cette limite pour la plupart des soins ambulatoires. Précisons aussi que, pour la kinésithérapie et pour les médicaments de la classe C, médicaments dont l'utilité n'est pas démontrée, les tickets modérateurs dépassent largement les 25 p.c.

Ces deux premières contraintes — revenus des assurés sociaux et niveau des tickets modérateurs — nous indiquent qu'il est impossible de prendre une direction qui amènerait une diminution des allocations sociales et des remboursements de soins de santé sans que les principes mêmes de la sécurité sociale ne soient ébranlés. Dans certains domaines, tels que la kinésithérapie, il est même utile de revoir les dispositions prises au vu des situations sociales assez graves que l'augmentation des tickets modérateurs a favorisées.

Puiser dans les réserves est un palliatif devenu insuffisant; il faudra nécessairement prévoir un accroissement des ressources par le biais de la fiscalité ou de la parafiscalité, en veillant à ne pas porter préjudice à la politique de l'emploi.

Néanmoins, dans le secteur des soins de santé, une rationalisation est encore possible dans différents domaines. Je n'en citerai que trois.

Dans le domaine pharmaceutique, il est clair que l'apparition des produits génériques constituera un ballon d'oxygène pour l'assurance maladie. Il faut éviter que ce ballon ne soit détourné du ciel de la sécurité sociale. Il s'agit donc pour les autorités de rendre les vents propices. Dans le même domaine, il est nécessaire que la législation en matière de prix soit maintenue — loi Oleffe et l'article 5 de la loi du 2 septembre 1980 — pour éviter une inflation difficilement supportable pour l'assurance maladie.

Dans le domaine hospitalier — et il aurait fallu commencer par celui-là — il est urgent d'élaborer un dispositif de rationalisation, si l'on veut éviter que celle-ci ne se fasse pas de façon sauvage par faillites successives. La piste à suivre n'est pas d'abaisser le prix de journée, ce qui rendrait impossible toute bonne gestion, mais de restreindre les durées d'hospitalisation qui se confondent dans certains services avec des durées d'hébergement et de diminuer de façon équitable et programmée le nombre de lits excédentaires.

Troisième domaine sur lequel je voudrais insister : la maîtrise des actes médicaux. La mise sur pied des profils médicaux qui permettront de surveiller le bien-fondé du nombre d'actes médicaux est lente et difficile, vu l'énorme travail administratif que cela suppose. Pourtant, c'est un travail indispensable qui doit être continué et affiné car il permettra de mieux gérer l'assurance maladie et de maîtriser les actes médicaux qui seront jugés excédentaires.

La crise économique et la crise de l'emploi constituent un arrière-fond défavorable pour la sécurité sociale, déjà sollicitée par le vieillissement de la population. Les allocataires sociaux, travailleurs écartés pour la plupart des circuits de production, invalides, chômeurs, prépensionnés, pensionnés, bénéficient de revenus dont les montants sont loin d'être importants. Ce n'est pas d'eux que doivent venir prioritairement les efforts pour améliorer la situation financière de la sécurité sociale.

M. Vercaigne. — Des banques !

M. Conrotte. — L'assurance-maladie mérite un traitement spécifique vu ses particularités. Des efforts considérables ont été entrepris : la croissance des prestations est facilement ralentie les dernières années.

Si l'on ne peut plus augmenter les tickets modérateurs vu le niveau atteint, on peut encore entreprendre des efforts de rationalisation dans trois domaines : les médicaments, par une politique de prix et de développement des produits génériques, l'hospitalisation, par une diminution du nombre de lits et de la durée de séjour dans certains cas, et la maîtrise des coûts, par le développement des profils médicaux.

Avant de quitter cette tribune, je souhaiterais non pas tirer une conclusion, mais émettre une considération sur le fait que le champ de réflexion, comme celui des opérations de redressement financier, est vaste et reste toujours ouvert à de meilleures approches. Ma considération intéresse la relation politique Etat-citoyen.

S'il est permis de dire que cette relation s'est quelque peu améliorée, il est tout aussi permis de constater qu'elle est loin d'avoir atteint le sens épanouissant et personnalisant proposé par la Déclaration universelle des droits de l'homme, dont l'article 22 affirme : « Toute personne, en tant que membre de la société, a droit à la sécurité sociale; elle est fondée à obtenir la satisfaction des droits économiques, sociaux et culturels, indispensables à sa dignité, et au libre développement de sa personnalité. »

Le pouvoir exécutif — nous le savons par expérience et même si cela n'est pas démocratiquement souhaitable — n'attend pas toujours les propositions du Parlement, voire celles des divers groupes d'influence ou de pression, aux intérêts généralement divergents, pour imposer des relations réglementaires généralisables à toutes les parties en cause.

Malgré tout — et l'espoir fait vivre — il faut avoir comme objectif premier de favoriser, de stimuler une meilleure contribution des uns et des autres, les réactions conflictuelles profondes ne pouvant vraiment intervenir que lorsque l'une ou l'autre partie se sent trop marginalisée ou en voie de le devenir, face à l'autre, trop puissante.

C'est une nouvelle étape dans le partage des responsabilités sociales collectives.

Je vais plus loin. Si l'on veut, vraiment, redonner à la sécurité sociale un visage humain, c'est alors de l'homme lui-même qu'il faut repartir et de son cadre de vie du moment, pour créer ou ajuster les rouages administratifs qui favorisent son épanouissement et non ceux qui le briment.

Plusieurs initiatives peuvent nous y aider.

Je pense, par exemple, à une meilleure écoute des chômeurs qui, dans des conditions pécuniaires diminuées, se sentent, en plus, mis en marge, au rancart, comme des objets devenus inutiles, et qui sont, en outre, l'objet de critiques passionnelles et, le plus souvent, injustifiées.

Quelle peut être l'ambiance familiale engendrée par des conditions professionnelles et matérielles défavorables, si celles-ci persistent ?

Le droit au revenu ne peut pas masquer ou estomper le droit au travail. L'argent seul ne peut pas niveler tous les problèmes. Par contre, combien de désordres familiaux et sociaux ne naissent-ils pas, simplement, de la multiplication de mal-aimés, engendrés par une récession économique qui les manipule et les réduit au rang de simples consommateurs obligés ?

Une meilleure éducation de la population à une morale, qui devrait lui être naturelle, de l'honnêteté et du respect du bien des autres, de la santé des autres, l'amènerait à comprendre la nécessité d'éviter tout gaspillage, l'achat massif de médicaments qui restent dans les armoires, le recours à des ordonnances de complaisance, demandées — et obtenues — par téléphone, voire par lettre, ou l'abus d'exams médicaux spécialisés dont l'opportunité est, souvent, discutable.

Une meilleure éducation de la population l'amènerait à comprendre la nécessité d'une volonté solidaire de partage d'un « pain moral », de l'acceptation de l'une ou l'autre charge rémunérée, au profit d'un citoyen qui attend, dans l'inquiétude, que soit reconnue son utilité sociale ou professionnelle.

Ailleurs qu'en Belgique, est née la notion de « supermarché social ». J'en accepte l'image. Mais je souhaite, avec vous, un pouvoir démocratique, proche du citoyen, ouvert à lui et contrôlable par lui, un pouvoir pour lequel l'homme ne serait plus un simple consommateur passif.

Pour conclure, je forme le vœu que soient entrepris des efforts persévérants, en faveur de l'accroissement des moyens de participation, conscients et honnêtes, des assurés sociaux, pour leur meilleur épanouissement.

C'est dans cette réflexion et dans ce sens que notre groupe exprimera un vote positif en faveur du budget 1982 de votre département. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Walter Peeters.

De heer W. Peeters. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de sociale zekerheid is de bestaanszekerheidsverschaffende instelling bij uitstek, behorende tot de eigen zijnswijze van onze samenleving. Zij is de gemeenschappelijke vrucht van de bewuste inspanningen van uiteenlopende filosofische strekkingen, van de verschillende politieke partijen en van de organisaties van werknemers en werkgevers; zij behoort aldus tot ons gemeenschappelijk opgebouwde materiële en morele patrimonium.

Onze appreciatie van de zeer grote verdienste van het bereikte inzake sociale zekerheid willen wij dan ook vooraf uitdrukkelijk onderstrepen, allereerst omdat men zich vaak te weinig rekenschap geeft van deze historische verdienste, maar ook omdat wij vooraf duidelijk willen stellen dat onze kritiek op financieringswijze, uitkeringen en organisatie van de sociale zekerheid niet mag worden opgevat als een miskennis van het bereikte maar als een aanzet om, in het raam van het bereikte, aan te passen en verder op te bouwen, vanuit dezelfde inspiratie en aansluitend bij het verleden.

Er is echter ook de vaststelling dat, in de sociale zekerheid meer nog dan in om het even welk ander domein, het beleid frontaal geconfronteerd wordt met « de grenzen aan de groei ». In de naoorlogse periode, toen ons sociale-zekerheidsstelsel in grote mate uitgebouwd werd, heeft, wat wij de « welvaartsstaat » of de « verzorgingsstaat » zijn gaan noemen,

een haast stormachtige opbouw doorgemaakt. Deze explosieve expansie was gesteund op een solied draagvlak van aanhoudende economische groei, volledige tewerkstelling, steeds verdergaande salariëring en tertialisering van de beroepsbevolking, sterke stijging van zowel rechtstreeks als onrechtstreeks loon, uitbreiding van de sociale zekerheid en andere collectieve voorzieningen, alsmede van het sociaal recht, dit alles binnen het raam van de overlegeconomie, met haar georganiseerd overleg tussen vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en overheid. Vanaf het einde van de jaren zestig tekent zich echter een vrij grondige verandering af in de maatschappelijke gegevens van deze evolutie: geringer groeivoet, uitgesproken inflatie, grote werkloosheid.

Nu er minder groei te verdelen valt, wordt het verdelingsvraagstuk opnieuw scherper en in een geheel andere vorm gesteld; bovendien worden harde sociale conflicten niet steeds meer opgevangen in het netwerk van het sociaal overleg.

De collectieve sector is zeer ruim geworden. Hij omvat thans zelfs nagenoeg de helft van het nationaal inkomen. Het sociaal beleid heeft evenwel niet de doelmatigheid en de ingrijpendheid bereikt, die de omvang van de ingezette middelen zou mogen doen veronderstellen.

Naast andere bezwaren tegen de aanzwellende begroting, zoals inflatie, onduidelijkheid van de lastenverdeling, beperking van het vrij besteedbaar inkomen, blijkt uit menig onderzoek dat de voordelen, ook van de collectieve sector, ongelijk over de bevolking verdeeld worden en blijkt dat het gevoerde sociaal beleid aldus veel minder gelijke kansen biedt, veel minder gelijkheidsbevorderend is, dan de omvang van de ingezette middelen doorgaans doet veronderstellen.

Door de sterke aangroei van de collectieve sector heeft het verdelingsprobleem inderdaad een heel ander voorkomen gekregen dan vroeger.

Naast de markteconomische verdelingskring, waarbij de individuen een beloning ontvangen voor hun prestatie, is er thans een uitgebreide politiek-economische verdelingskring gegroeid, waar sociale uitkeringen en collectieve goederen en diensten verdeeld worden volgens andere criteria dan de prestatie, met name volgens de sociale behoeften.

De eigen wijze van besluitvorming in de politiek-economische of collectieve sector biedt een aanknopingspunt voor de verklaring van de scheve verdeling van de collectieve voorzieningen, en van de relatieve ondoelmatigheid van het sociaal beleid ten aanzien van de grotere gelijkheid van welvaart en van kansen. In de collectieve sector worden de voordelen, zoals trouwens ook de lasten, niet verdeeld op grond van objectieve sociale behoeften, maar op grond van behoeften zoals deze door de georganiseerde sociale belangengroepen in het sociaal en politiek proces naar voor gestoken worden en vaak in instellingen vaste, institutionele vorm krijgen.

In deze sociale marktconcurrentiestijd zijn het dan ook doorgaans de sociale middenlagen die er best in slagen deze instellingen en voorzieningen volgens hun belangen en hun waarden- en normensysteem vorm en richting te geven.

Deze structuur van de machtsverhoudingen in de sector van de collectieve loononderhandelingen drijft de omvang van de collectieve voorzieningen voortdurend op in hoofde van de belangen van de georganiseerde sociale groepen. Dit kon betrekkelijk ongeremd gebeuren zolang de sterke economische groei aanhield. Maar dit bracht tevens mee dat de gemeenschap als geheel voortdurend geneigd was boven haar middelen te leven, meer uit te delen dan reëel beschikbaar was, wat de sociale definitie van inflatie is.

De weinig gedifferentieerde uitgroei van de sociale zekerheid, de trendmatige stijging van het gecorrigeerd aandeel van lonen en wedden in het nationaal inkomen en de relatieve arbeidskostenstijging, inzonderheid door het onrechtstreeks loon, wat structureel leidt tot arbeidssparende investeringen, zijn alle zoveel elementen van deze situatie.

De eigen logica van de tweede verdelingskringloop, en met name van de institutionele aard van het besluitvormingsproces in de collectieve sector, en de aard van de belangen, die ten grondslag liggen aan het richten van de collectieve voorzieningen op bepaalde behoeften, kunnen dus mede verklaren dat het volume van deze voorzieningen sterk aanzwelt samen met een gedeeltelijke ondoelmatigheid ten aanzien van een aantal manifeste, maar sociaal en politiek zwakke noodcategorieën. Maatschappelijk is dit wellicht het kernprobleem van het huidige sociaal beleid. Het heeft ons dan ook niet verwonderd, mijnheer de minister, dat u bij de bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg in de commissie, duidelijk onderscheid gemaakt hebt tussen enerzijds uw bekommerning op korte termijn, namelijk het financieel evenwicht van het stelsel te herstellen, en anderzijds uw fundamentele bekommerning, namelijk te zoeken naar mechanismen die dit evenwicht kunnen ver-

zekeren op lange termijn, zonder dat hierbij aan de essentie van de sociale zekerheid getoerd wordt, met aandacht voor een rechtvaardige spreiding naar draagkracht over alle bevolkingscategorieën en met fundamentele gerichtheid op selectiviteit en prioriteiten van de collectieve sociale voorzieningen, waarvoor de middelen duidelijk « de grenzen aan de groei » hebben bereikt.

Wij hebben u in de commissie gevraagd naar uw meer precieze inzichten in de algemene filosofie van dit saneringsplan op lange termijn, zoals u die ziet. U bent ons dienaangaande echter, buiten een nogal vage, lapidaire en gemakkelijke verwijzing naar de « Koninklijke Commissie voor de codificering, harmonisering en vereenvoudiging van de sociale wetgeving », het antwoord geheel schuldig gebleven en dit wellicht om heel wat voor de hand liggende redenen. Inderdaad, collega Egemeers, van deze commissie moeten wij niets verwachten.

De noodzaak van een grondige, fundamentele herdenking, herziening en hervorming van ons stelsel van sociale zekerheid gaat trouwens heel wat verder, heeft eigenlijk zelfs niets te zien met alleen maar codificering, harmonisering en vereenvoudiging. De echte problemen dienaangaande kwamen trouwens reeds herhaaldelijk aan de oppervlakte, meer bepaald in de Koninklijke Commissie, en dit juist inzonderheid naar aanleiding van de discussie betreffende de fundamentele keuzen inzake sociale zekerheid.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de hervorming van de sociale zekerheid is reeds verscheidene jaren aan de orde en er werden trouwens reeds meerdere voorstellen geformuleerd. Wij zullen hier niet nog eens opnieuw onze eigen voorstellen ontpleoien. Wij hadden daartoe reeds herhaaldelijk de gelegenheid bij de besprekingen in de Koninklijke Commissie en ook hier op deze tribune.

Wij zullen ons beperken tot een eerder algemeen denkkader, tot het bepleiten van een reeks beginselen, van waaruit een gesprek over hervorming gestalte zou kunnen krijgen. Wij willen nogmaals stellen dat het ons zelfs niet wenselijk lijkt een globaal hervormingsplan op te stellen dat dan als geheel en in één beweging zou worden uitgevoerd. Dat lijkt ons trouwens niet operationeel en daarvoor is de stof te omvangrijk en te veel met andere aangelegenheden vervlochten. Het lijkt ons verkieslijker een hervorming van de sociale zekerheid te realiseren door geleidelijke omwerking van de bestaande onderdelen. Dit mag evenwel niet geschieden buiten een zicht op de algehele architectuur van het vernieuwd stelsel waar men uiteindelijk wil toe komen.

De aldus beoogde hervorming zal dan het resultaat zijn van een gedurende tamelijk lange tijd voortdurend politiek en sociaal gesprek.

Parallel met het inhoudelijk gesprek en de gedeeltelijke hervormingen, die hieruit zullen voortvloeien, moet het technisch-juridisch werk van de codificatie, harmonisatie en vereenvoudiging van het sociale-zekerheidsrecht intensief worden verder gezet. Dit moet, binnen een tamelijk lange maar toch afzienbare periode, leiden tot een wetboek waardoor het inhoudelijk vernieuwd sociale-zekerheidsstelsel ook een vormelijk vernieuwd en samenhangend geheel wordt. Uiteraard zal, naast de noodzakelijke raadpleging én medewerking van de betrokken sociale organisaties en overheidsdiensten, uiteindelijk het Parlement, zowel wat inhoud als vormgeving betreft, de beslissing moeten nemen en het laatste woord hebben.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ten grondslag aan het ontstaan van onze sociale zekerheid in de vorm van sociale verzekeringen liggen bepaalde beginselen en waarden die wij met Beveridge als volgt zouden kunnen samenvatten: « uitroeiing van de sociale ellende en sociale integratie van alle burgers door middel van een door de overheid systematisch georganiseerd geheel van minimale en proportionele sociale uitkeringen, toegekend op basis van rechten, waarbij alle burgers betrokken zijn en waarbij herverdeling het noodzakelijk gevolg ofwel het nagestreefte doel is ».

Deze beginselen en waarden zijn heden nog steeds geldig, maar de wijze waarop ze thans moeten verwezenlijkt worden is geheel anders, daar, ten eerste, de sociale omstandigheden grondig veranderd zijn en, ten tweede, het stelsel van de sociale voorzieningen zelf een enorme uitbreiding gekend heeft. Daarom rijst heden de vraag, niet zozeer naar de waarde van indertijd geformuleerde doelstellingen, maar naar de mate waarin deze doelstellingen al dan niet bereikt werden, met andere woorden de vraag naar de doelmatigheid, ondoelmatigheid of overdoelmatigheid van het huidige sociale-zekerheidssysteem.

Deze vraag naar sociale doelmatigheid willen wij centraal stellen. Derhalve moet onze belangstelling uitgaan naar de sociale uitkeringen zelf, de administratieve organisatie van de sociale zekerheid en de financiering, in deze volgorde van belangrijkheid en niet omgekeerd. Hierbij dient men er zich in eerste instantie rekenschap van te geven

dat het een zeer lastige opgave zal zijn, op grond van doelmatigheidsontleding, het solidariteitsbegrip een vernieuwde, eigentijdse inhoud te geven, met de verschuiving in de verdeling van lasten en baten die deze vernieuwing meebrengt.

Solidariteit betekent immers dat de meer welstellende categorieën, of de meer door het levenslot of door de structuur van de samenleving begunstigen, met andere woorden de kansrijke burgers, door middel van een, op grond van politieke beslissingen opgebouwd systeem van bijdragen en uitkeringen, iets overdragen aan de minder welstellenden, aan de door de sociale omstandigheden benadeelden, dus aan de kansarmen.

De geschiedenis heeft ons geleerd hoezeer dit systeem zelf, onder druk van sociale en politieke krachten, vaak onbewust en geruisloos, zich per slot van rekening ging opstellen, zich tegen verandering zelfs ging verzetten, en dat juist op grond van de belangen van de meer welstellenden.

In onze samenleving beschikken immers de laagst gesitueerden op de maatschappelijke ladder over de minst georganiseerde sociale en politieke macht om hervormingen in hun voordeel kracht bij te zetten.

De wil tot solidariteit is bij onze bevolking en haar woordvoerders duidelijk en bewust aanwezig. Het komt er echter op aan tot een consensus te komen van wat solidariteit op het ogenblik en voor de toekomst concreet inhoudt opdat de sociale zekerheid in haar traditionele functie zou gehandhaafd worden, namelijk voorzien in aanvullende en vervangingsinkomens, niet alleen in gevallen van uiterste nood, maar voor de gemiddelde burger, en dit op grond van welomschreven rechten én quasi-automatische administratieve regelingen.

Hierbij worden wij geconfronteerd met de vaststelling dat, meer uitgesproken dan in het verleden, de sociale zekerheid een systeem wordt waardoor, vanuit het actieve deel van de bevolking, een inkomen gewaarborgd wordt aan de niet-actieven.

Het gewicht van deze opgave wordt voor de toekomst dubbel belangrijk, niet alleen door de vergroting van het relatief aantal niet-actieven, maar evenzeer door de hoge levensstandaard die men aan de niet-actieven wenst te waarborgen, een levensstandaard waarvan men de afstand tot deze van de actieven althans niet onaanvaardbaar groot wenst te laten worden.

U hebt er ook in de commissie op gewezen dat de veroudering van de bevolking hierbij het meest in het oog springend verschijnsel is, niet alleen door de verlengde levensduur, maar evenzeer door de verlaging van de pensioenleeftijdsgrens. Daarnaast neemt ook het aantal huishoudens met niet-actief gezinshoofd en het aantal minder-validen duidelijk toe.

Het is anderzijds mettertijd duidelijk geworden dat in onze samenleving de bestaanszekerheid wel meestal gewaarborgd is voor hen die werken en kunnen werken, daarbij geholpen in gevallen van gewone en voorbijgaande moeilijkheden door het bestaande sociale-zekerheidsstelsel, maar dat daarentegen systematische tekorten in de deelneming aan de groeiende welvaart zich vooral voordoen bij hen die niet meer werken of die, wegens individuele handicap, sociale zwakheid of economische omstandigheden, of doorgaans door enige cumulatie van de drie, zeer langdurig of blijvend uit het arbeidsproces gesloten worden.

Het is een feit dat de kansen op niet-behoorlijke inschakeling in een veeleisend arbeidsproces voor bepaalde sociale categorieën veeleer toeneemt.

De uitbouw van de sociale zekerheid zal prioritaair aan deze categorieën aandacht moeten schenken. De vraag is in welke mate het welvarend deel van de actieve bevolking bereid zal zijn hiervoor de nodige middelen af te staan. Problematisch zijn, in de eerste plaats, de te lage uitkeringen voor een aanzienlijk deel van de bejaarden en weduwen en voor de langdurig of blijvend arbeidsongeschikten. Vanuit het gewicht van de niet-actieven rijzen vragen naar de omvang van de financieringsmiddelen alsmede naar de wijze van financiering. Hier moeten wij ons zeker afvragen — ook in de commissie is die problematiek herhaaldelijk aan bod gekomen — of het zinvol blijft de arbeid alleen als basis van lastenberekening te nemen, wanneer heel de bevolking bij dit probleem betrokken is, en wanneer de berekeningswijze op zichzelf duidelijk een scheeftrekking in de zin van eenzijdige arbeidskostenverduuring verwekt.

Bovendien rijzen niet enkel problemen van uitkeringen maar ook van administratieve verzorging van de niet-actieven, die vaak, vanuit hun zwakke sociale positie, minder opgewassen zijn tegen de taal en de ingewikkelde bestuursvormen van grote organisaties. Dit is toch wel een belangrijk structureel element van sociale kansarmoede.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, bij dit alles moet de vraag naar sociale doelmatigheid hoe dan ook centraal staan, vooral ingevolge de imperatieven van de zich steeds scherper aandienende begrenzing van de middelen. Hierbij dient het sociaal

beleid zich in eerste instantie te richten naar de selectiviteit als eis van doelmatigheid.

Toen onmiddellijk na de tweede wereldoorlog de grondvesten van ons sociale-zekerheidsstelsel werden gelegd, werden deze stevig administratief en financieel uitgebouwd in een institutioneel raam, dat het mogelijk maakte voor geheel de bevolking en voor alle belangrijke risico's voor uitkeringen te zorgen.

De daarop volgende periode is gekenmerkt door een vooral kwantitatieve uitbouw, namelijk een geleidelijke verhoging van het peil der uitkeringen en van de kring der rechthebbenden. Deze evolutie in de zin van de traditioneel geworden functie van de sociale zekerheid, waarvan het gunstig aspect geenszins kan ontkend worden, heeft op de duur evenwel geleid tot een situatie van overgroei, waaraan thans duidelijk een aantal nadelige aspecten of gevaren verbonden zijn, namelijk enerzijds gedeeltelijke overdoelmatigheid met anderzijds, ondanks de kwantitatieve omvang toch nog grote tekorten en onduidelijkheid, dus ondoelmatigheid, in de verdeling van lasten en baten.

De haast ongeremde groei heeft geleid tot het bestaan van een groot aantal uitkeringen — zelfs van een gering bedrag — die over een groot aantal rechthebbenden verdeeld worden. Overdoelmatigheid betekent in dit verband dat een deel van deze uitkeringen terecht komen bij huishoudens die deze niet nodig hebben, of waarvoor deze uitkeringen een geringe toevoeging aan een reeds vrij hoog inkomen betekenen. De bevolking geeft zich meer en meer rekenschap van het illusoire van een situatie waarbij velen eenvoudig terugkrijgen wat ze bijgedragen hebben.

Daarnaast heeft het tekort aan duidelijke selectieve gerichtheid van de uitkeringen op de meest noodhebbende categorieën, inzonderheid van de niet-actieven, maar ook bijvoorbeeld voor geneeskundige verzorging, meegebracht dat er, ondanks de kwantitatieve omvang van de totale uitgaven, ten opzichte van sommige categorieën een kennelijke ondoelmatigheid bestaat. Het bestaan van een groot aantal kleine uitkeringen verdeeld over het geheel van de bevolking, brengt verder mee dat er, voor een aanzienlijk deel van deze uitgaven, geen duidelijkheid bestaat over de vraag aan welke bevolkingscategorieën deze ten goede komen.

Het herverdelingseffect wordt hierdoor onzeker, en het is niet uitgesloten dat sommige hogere inkomenscategorieën, op grond van hun inkomenspositie en levenswijze, in sommige sectoren uit dit geheel meer afnemen dan andere en relatief meer opnemen dan zij betalen. Mettertijd is dan ook duidelijk geworden dat een te geringe selectiviteit in feite een tendens in de zin van een omgekeerde herverdeling kan veroorzaken, wat zeker strijdig is met de grondinspiratie van onze sociale zekerheid.

Tegenover groeiende lasten, en niettemin toch nog ontoereikend gedekte noden, moet bij de dringende hervorming van de sociale zekerheid opnieuw de vraag centraal gesteld worden: welke behoeften moeten gedekt worden en voor wie? Een herziening van het behoeftenschema is dan ook dringend noodzakelijk wil men de sociale zekerheid financieel overeind houden en terzelfder tijd meer doelmatig worden, wil men met andere woorden onze sociale zekerheid niet verder zien aftakelen tot een stelsel van ronduit asociale onzekerheid dat bestaanszekerheid verleent aan het die in feite ook zonder sociale zekerheid bestaanszeker zijn en dat geen bestaanszekerheid waarborgt aan hen die uitsluitend of hoofdzakelijk op de sociale-zekerheidsvoorzieningen zijn aangewezen, hetgeen wij op dit ogenblik als de « paradox » van onze sociale zekerheid kunnen stellen.

Deze herziening van het reëel sociaal behoeftenschema is een politiek moeilijke maar primordiale opgave, want ze is essentieel wil men getrouw blijven aan het echte solidariteitsideaal dat aan de grondslag ligt van onze sociale zekerheid. Het is immers zonder meer duidelijk dat de uitbouw van ons sociale-zekerheidsstelsel — zoals die tot nog toe door het sociaal beleid werd uitgevoerd — door middel van gelijke maatregelen voor iedereen, in feite neerkomt op een evolutie ten nadele juist van degenen die deze in feite het meest nodig hebben.

Mijnheer de minister, wij rekenen erop dat u, in het licht van de huidige economische crisistoestand die ook, of zelfs vooral, onze sociale zekerheid ernstig — en dat in haar essentiële grondslagen — bedreigt, verder zult blijven zien dan het louter pragmatisch budgettaire evenwicht van de begroting van sociale zekerheid, en dat u zeer snel ernstig werk zult maken van de veel belangrijker fundamentele herziening en hervorming van de sociale zekerheid tot een stelsel dat selectief en prioritaair, behoeftengericht, in de bestaanszekerheid moet voorzien van dat deel van onze bevolking dat er het meest nood aan heeft.

Dat er, met betrekking tot die fundamentele opties, ook inzake de sociale zekerheid, grondige mentaliteitsverschillen tussen de twee gemeenschappen in dit land zich steeds scherper aftekenen, is een vaststelling die zowel in commissievergaderingen als in talrijke werkgroepen tot

uiting komt. Deze vaststelling maakt trouwens de dringende federalisering van de sociale zekerheid onafwendbaar.

Mijnheer de minister, wij kennen uw opvattingen dienaangaande en u kent de onze. Wij zijn ervan overtuigd dat ook hier de tijd ons uiteindelijk in het gelijk zal stellen. Zelfs vroegere nationale ministers die thans gemeenschapsministers zijn, beginnen daar nu ook voor te pleiten. Wij hebben dit aspect in andere uiteenzettingen herhaaldelijk voldoende benadrukt en wij zullen ook in dit Parlement, met de nodige wetgevende initiatieven, voor deze zaak blijven vechten. *(Applaus op de banken van de Volksunie en op verscheidene andere banken.)*

M. le Président. — La parole est à M. Jandrain.

M. Jandrain. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mesdames, messieurs, avant d'aborder la discussion de ce budget, je voudrais, comme l'ont fait d'autres collègues, regretter le retard avec lequel les budgets de cette année sont présentés aux Chambres législatives. Il est absolument anormal, et ce n'est pas sain pour notre régime politique, que le gouvernement se préoccupe aussi peu de respecter les prérogatives élémentaires du pouvoir législatif.

Après avoir mis le pouvoir législatif virtuellement en vacances par les pouvoirs spéciaux, le gouvernement ne daigne même pas remplir correctement ses obligations à l'égard du Parlement dans les domaines où celui-ci aurait dû conserver un rôle important. Vous nous avez réduits à l'état de spectateurs. Nous espérons que cela cessera bientôt et qu'après cette année de pouvoirs spéciaux, qui servent aussi à masquer ses dissensions internes, le gouvernement osera jouer le jeu normal de nos institutions démocratiques.

Après cette remarque d'ordre général, j'en viens à l'examen du budget du ministère de la Prévoyance sociale. Je tiens tout d'abord à féliciter et à remercier le rapporteur de la qualité de son travail. Je voudrais également remercier le ministre de la lucidité de son analyse de la situation de notre sécurité sociale. En effet, à plusieurs reprises, vous avez dû, monsieur le ministre, répliquer et résister à des membres de l'actuelle majorité qui voulaient réduire à néant la sécurité sociale et ses fondements par l'introduction de notions nouvelles : la franchise en matière de soins par exemple, ou encore la pension nationale de base.

J'espère que vous continuerez à résister à ces attaques et que vous resterez fidèle à l'esprit de la loi votée l'an dernier et qui porte le nom de votre prédécesseur, membre, par ailleurs, de votre parti. Je crains cependant que la pression libérale et celle de l'aile droite de l'actuelle majorité vous contraignent à des choix douloureux ne correspondant pas aux intérêts des allocataires sociaux et des travailleurs en général, au moment de l'élaboration du budget de 1983 de la sécurité sociale.

Ce budget, on nous l'annonce déjà avec un déficit de 36 milliards sans tenir compte des 17 milliards résultant de la non-indexation des salaires.

Discuter d'un budget quand six mois de l'année sont écoulés et que des crédits provisoires couvrent la quasi-totalité des mois restants, cela a-t-il encore un sens ? Cela a-t-il encore un sens de discuter un tel budget quand on sait que les mesures d'accompagnement, prises dans le cadre des pouvoirs spéciaux, ont fait l'objet d'informations aux commissions concernées ? Malgré tout cela, je crois qu'il faut, tout en étant bref, revenir sur ces mesures, en dénoncer l'injustice sociale et démontrer ainsi que ce gouvernement — qui se voulait celui de la décision —, ne fait pas ce qu'il dit et qu'il frappe inégalement les membres de la communauté.

Examinons ce qui a été fait et demandons-nous ce qui pourrait arriver demain.

Le déficit de 1982 était estimé à 38,8 milliards auxquels il fallait ajouter 3,2 milliards à cause de la non-indexation des salaires, soit un total de 42 milliards. Pour 1983, c'est déjà 36 milliards qui sont annoncés, auxquels il faudra ajouter 17 milliards si on ne rétablit pas l'indexation, soit au total 53 milliards.

Certes, la crise économique, les facteurs démographiques interviennent pour une grande part dans cette situation, mais ils n'expliquent pas tout et le gouvernement qui allait tout résoudre, qui allait décider, ne peut même plus invoquer la faute des socialistes pour cacher son impuissance et masquer ses dissensions internes.

En 1982, pour combler le déficit, vous avez choisi 3 voies : l'augmentation des recettes ; les économies ; les transferts et les emprunts.

En ce qui concerne l'augmentation des recettes, certains déplaçonnements doivent encore intervenir au premier janvier 1983, mais c'est surtout du côté de nouveaux tickets modérateurs qu'on s'est orienté en 1982. Nous avons dénoncé à de nombreuses reprises cette façon de procéder qui consiste à faire supporter par les bénéficiaires, même

les plus démunis, une partie de plus en plus importante des prestations. Aujourd'hui, on peut affirmer que le gouvernement s'est attaqué aux vrais Vipos en leur réclamant des tickets modérateurs.

Autres mesures prises par le gouvernement, les diminutions de cinq cents francs des allocations familiales ou la cotisation de neuf cents francs pour les isolés et les ménages sans enfant. C'est donc indépendamment de la situation familiale que le gouvernement opère cette ponction sur le budget des familles et ménages sans enfant.

Enfin, on assiste à des augmentations de cotisation, notamment dans le domaine des pensions ou à l'instauration de nouvelles cotisations, par exemple 7 p.c. sur le double pécule de vacances. Quant à la cotisation unique sur les revenus supérieurs à trois millions que le ministre des Affaires sociales dans sa brochure, page 19, considère comme un impôt en faveur du chômage, alors que le gouvernement essaie de faire passer cela au Conseil d'Etat comme une cotisation sociale nouvelle déductible qu'il a instaurée dans le cadre des pouvoirs spéciaux, cet impôt nouveau donc du gouvernement qui ne voulait pas en créer de nouveaux, sera d'un faible rapport et cette mesure risque de n'être que de la poudre aux yeux.

Si pour cette dernière mesure, on a bien précisé qu'elle était unique qu'en sera-t-il des autres ? Quelles sont les garanties que vous pouvez donner aujourd'hui aux allocataires sociaux et aux familles, si face au déficit de 1983, vous ne prorogerez pas ces mesures ?

Les économies, on peut l'affirmer, sont réalisées sans se préoccuper des conséquences sociales qu'elles peuvent entraîner. En rendant l'accès à certaines prestations beaucoup plus difficile ou en réduisant certaines prestations, on pénalise à nouveau ceux qui ont cotisé pour leur sécurité sociale. Par contre, quand dans la limitation des actes techniques médicaux par exemple, on confie le contrôle des « déviations » à l'Ordre des médecins et donc que contrôleur et contrôlé se confondent, on évite de porter préjudice à ceux à qui profite la multiplication de ces actes.

Les transferts entre secteurs et les emprunts étaient possibles tant que des réserves existaient dans certains secteurs. Malheureusement, ce n'est plus le cas et, en 1983, les traditionnels prêteurs seront, eux aussi, en déficit. Que fera à ce moment le gouvernement ?

Va-t-il recourir à l'emprunt sur un marché des capitaux archibouché et à taux d'intérêts très élevés ?

On parle depuis de très nombreuses années de la réforme de la sécurité sociale. La Commission royale, installée par votre prédécesseur et que vous appelez commission Dillema, semble piétiner quelque peu. Va-t-on réellement aborder une telle réforme quand le gouvernement lui-même base son action sur une déclaration gouvernementale où les contradictions en matière sociales ne sont qu'une facette des oppositions qui existent sur la plupart des matières entre les ailes constituant la majorité ?

En ce qui concerne les handicapés, je comprends très bien la réaction de leurs associations devant la révision systématique des dossiers.

Nous prenons acte de la volonté du ministre de relever le plafond des revenus pris en considération dans le cadre de l'enquête sur les moyens d'existence et d'associer au maximum leurs associations à la politique menée. Je voudrais également profiter de cette intervention pour demander au ministre de prendre garde, dans ce domaine plus encore que dans d'autres, aux conséquences sociales que peuvent avoir des mesures appliquées à la lettre et de façon uniforme.

La réforme du système des allocations, réclamée par plusieurs associations, doit être effectuée avec un maximum de précautions afin de ne pas créer de nouvelles situations difficiles et les bonnes résolutions prises au courant de 1981, Année internationale des personnes handicapées, ne peuvent être déjà oubliées dans la définition d'une nouvelle politique à leur intention.

En conclusion, je crains, monsieur le ministre, qu'au moment d'élaborer le budget 1983 et de prendre les décisions pour équilibrer celui-ci, vous soyez contraint par l'aile droite de ce gouvernement de proroger les mesures que vous avez prises cette année et qui sont socialement déséquilibrées, mais vous devrez aussi aller plus loin car, vous et quelques autres, êtes seuls dans ce gouvernement à défendre des conceptions de la sécurité sociale qui correspondent à ce qu'ont voulu en faire ses créateurs.

Face à ces mesures que vous devrez prendre et qui ne feront que confirmer la ligne politique qui a été adoptée par ce gouvernement, nous disons non au démantèlement social, non à la privatisation de la sécurité sociale et à la remise en cause de ses principes et de ses fondements, non, dès lors, à ce budget. *(Applaudissements sur les bancs socialistes.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Claeys.

De heer Claeys. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, wij zouden graag van de behandeling van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg gebruik willen maken om een tweetal problemen inzake ziekteverzekering aan te snijden en een aantal krachtlijnen voor te stellen inzake gehandicaptenbeleid.

De aanzienlijke tekorten die de ziekteverzekering de jongste jaren kwamen ontsieren, hebben een steeds hogere druk doen ontstaan om naar privatiseringsmaatregelen te grijpen om de begroting terug in evenwicht te brengen.

Gelukkig heeft de regering afgezien van de aanvankelijke idee van het invoeren van een franchise of van het uitschakelen van de kleine risico's. Deze maatregelen zouden vooral het niet meer uitbetalen van de eerstelijnszorg tot gevolg hebben gehad.

Om de tekorten op de ziekteverzekering het hoofd te bieden staan er helaas maar twee wegen open : hetzij de ontvangsten verhogen, hetzij de uitgaven verminderen. Er zijn evenwel verschillende manieren van besparen. Een eerste gaat de weg op der privatisering, door de verzekeren meer te laten betalen. Een andere wijze van besparen bestaat erin de zorgverstrekkers en instellingen minder middelen ter hand te stellen via niet-indexering of vermindering van tarieven en honoraria, herziening van de verpleegdagprijzen en andere. Aan deze beide besparingsmogelijkheden zijn evenwel grenzen, wil men een minimale solidariteit alsmede de kwalitatieve doelmatigheid van het stelsel in stand houden. Daarom moet beslist, en zelfs in eerste instantie, gedacht worden aan structuurhervormende maatregelen die weliswaar op langere termijn besparingseffekten zullen sorteren, doch op een meer efficiënte wijze op de reële oorzaken van de uitgaven zullen inspelen.

In het verleden hebben wij bewezen de regering te steunen bij het verantwoord wegwerken of inkrimpen van bepaalde uitgaven, maar wij zijn tevens van mening dat additionele besparingen het begrotingstekort niet zullen kunnen opslorpen, zonder aan de fundamentele doelmatigheid van het stelsel te raken.

Bijgevolg moeten volgens ons absoluut nieuwe inkomsten worden gevonden. De bijdrage voor de geneeskundige verzorging is al 15 jaar lang begrensd tot 5,55 pct. van het inkomen. Men kan de bijdrage verhogen in de vorm van een solidariteitsbijdrage, in de vorm van verhoogde bijdrage voor de hogere inkomens, een gedifferentieerde bijdrage voor kapitaalintensieve ondernemingen of wat dan ook. Over de formule als dusdanig wensen wij ons niet uit te spreken en de verhoging moet trouwens niet definitief zijn. Wanneer het aantal werklozen daalt en dus het volume van de bijdrage weer stijgt, mag men voor ons part deze verhoogde bijdrage weer afschaffen.

Zijn de gemeenschap, respectievelijk de ondernemingen en de werknemers, niet bereid een bijkomende financiële inspanning te leveren, dan dienen zij hiervan ook goed de consequenties in te zien.

Uiteraard betreft het hier een belangrijke maatschappelijke keuze : hoever wil men de solidariteit tussen zieken en gezonden en tussen hogere en lagere inkomens in stand houden ?

In uw commissie werd ook het probleem behandeld met betrekking tot de beleggingen door de ziekenfondsen. Desbetreffend wensen wij zeer duidelijk ons standpunt te bepalen.

Het financieel ziekenfondsbeheer is niet alleen onderworpen aan een interne controle van de ziekenfondsen zelf, maar daarenboven aan drie types van externe controle : de administratieve controle van het Riziv, de controle van het Rekenhof en de controle van het ministerie van Sociale Voorzorg. Die controles zijn verre van nutteloos en ondoelmatig, maar ze zijn te beperkt : sommige zaken worden grondig gecontroleerd en andere die aandachtig moeten worden gevolgd, helemaal niet. Dit blijkt nogmaals ten overvloede uit de feiten die door de dienst administratieve controle van het Riziv aan het licht werden gebracht.

De toewijzing van de financiële intresten is een netelig probleem. Wanneer deze inkomsten afkomstig zijn van abnormaal lange beleggingen, moeten ze als ziekte- en invaliditeitsverzekeringsontvangsten worden beschouwd, en eventueel zelfs gesanctioneerd.

De toestand is echter niet altijd zo eenvoudig. In een aantal gevallen moet men zich genuanceerd opstellen : bijvoorbeeld renteloze leningen van de vrije verzekering aan de verplichte verzekering. Men moet het onderscheid weten te maken tussen een onwettige verrijking en de vruchten van een goed beheer.

Sedert verschillende jaren en meer bepaald sedert zijn congres van 1976 stelt de Landsbond der Christelijke Mutualiteiten voor, om via een wijziging van de ziekenfondswet van 1894 de huidige externe controle te wijzigen. De christelijke ziekenfondsen erkennen de wettigheid en de noodzakelijkheid van controles, maar zij wijzen elke bureaucratistische controle af. Zij stellen derhalve een soort revisoraat voor, zoals de Bankcommissie. Die controle zou moeten uitgeoefend worden door een paritaire commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de

ziekenfondsen en uit onafhankelijke en bevoegde mensen die door de overheid worden benoemd.

Inzake het gehandicaptenbeleid willen wij de volgende voorstellen formuleren.

Tengevolge van de ambtshalve herzieningen der dossiers voor tegemoetkomingen aan minder-validen in het oude stelsel, die in de loop van 1981 en 1982 uitgevoerd werden en die betrekking hebben op gehandicapten met een arbeidsongeschiktheid tussen 30 en 75 pct., stellen wij vast dat er op jaarbasis een besparing wordt gerealiseerd van circa 378 miljoen frank.

Graag zouden wij van de minister van Sociale Zaken vernemen in welke mate deze middelen zullen worden aangewend om het gehandicaptenbeleid beter te stofferen en een efficiënter herverdeling te realiseren.

Ten eerste, op korte termijn is het noodzakelijk in het nieuwe stelsel der tegemoetkomingen vooreerst de drempels voor de basistegemoetkoming, namelijk 12 500 frank voor een gezin, 10 000 frank voor een alleenstaande en 6 250 frank voor een samenwonende te verdubbelen en vervolgens de inkomensgrenzen voor arbeidsprestaties, dit voor de minder-validen die alleen aanspraak kunnen maken op de verhoging en niet op het basisbedrag, zijnde 150 000 frank, op te trekken tot 250 000 frank.

Hierbij is het ook wenselijk af te stappen van de notie « inkomen uit werkelijk gepresteerde arbeid », en dit te verruimen tot de vervangingsinkomens, zodat bijvoorbeeld voor werkloze gehandicapten de grens van 150 000 frank in aanmerking kan worden genomen.

Om de evolutie van de levensduur te kunnen volgen, is het te overwegen, deze grensbedragen periodiek te koppelen aan de index.

Tevens menen wij dat maatregelen moeten worden genomen om de bestaanszekerheid van de zwaarst gehandicapten te waarborgen. Derhalve stellen wij voor een belangrijk deel van de bestaansmiddelen, nl. twee derde, niet in aanmerking te nemen voor de minder-valide die niet werkt, gehuwd is, een huishouden vormt, of gezinslast heeft, met een blijvende arbeidsongeschiktheid van 50 pct. voor een vrouw, of van ten minste 70 pct. voor een man, voor een minder-valide die minderjarig is, niet werkt en getroffen is door een blijvende arbeidsongeschiktheid van ten minste 75 pct., of die een blijvende arbeidsongeschiktheid heeft van ten minste 80 pct.

Deze procedure, die toepasselijk is op het oude stelsel der tegemoetkomingen, kan worden ingebouwd in de bepalingen van het thans van toepassing zijnde nieuwe stelsel.

Ten tweede, op middellange termijn pleiten wij voor een grondige herziening van het globaal stelsel der tegemoetkomingen.

Wij stellen dat er een duidelijke loskoppeling moet zijn tussen :

a) De inkomensvervangende tegemoetkomingen : dit wil zeggen het opvangen van de gevolgen der arbeidsongeschiktheid of -mindergeschiktheid.

Dit houdt in, een compensatie van de gehele of gedeeltelijke loondervering omwille van de handicap. Een onderzoek naar de bestaansmiddelen is hier verantwoord.

b) De integratietegemoetkoming, wat inhoudt het opvangen van de meeruitgaven voortspruitend uit de handicap.

Hierbij stellen wij voor dat becijferbare meeruitgaven integraal vergoed zouden worden en andere uitgaven gecompenseerd op forfaitaire basis, dit na onderzoek van de zelfredzaamheid, mogelijkheden en beperkingen van de betrokkene (cf. systeem « Hulp van derden »).

Deze compensatievergoeding mag zich niet beperken tot de pensioengerechtigde leeftijd en moet in principe geschieden zonder onderzoek naar de bestaansmiddelen. De tegemoetkoming « hulp van derden » zou moeten worden opgenomen in de integratievergoeding.

Wij dringen tenslotte aan opdat het statuut van de gehandicapten in de beschutte werkplaatsen zo spoedig mogelijk zou worden geregeld. De antwoorden van de minister op vragen gesteld in onze commissie lijken ons positief.

De herziening moet worden geplaatst in de totale hervorming van het stelsel der tegemoetkomingen en waarbij de loskoppeling wordt ingebouwd tussen inkomensvervangende tegemoetkoming en integratietegemoetkoming. In de marge hiervan moet men wel op zijn hoede blijven voor de structurele aanpak, namelijk de coördinatie van de nationale materies (vergoedingen) en gemeenschapsmateries (bijvoorbeeld, evaluatie van de handicap).

Een grondige bespreking zal dan moeten worden gevoerd ten aanzien van het basisdossier en de enige dienst.

Wij menen te weten dat de minister van de Vlaamse Gemeenschap hierrond reeds enig analysewerk verricht ten einde administratieve vereenvoudigingen te realiseren. Een dynamische coördinatie moet hierbij worden betracht.

Wij danken bij voorbaat de minister voor het welwillend onderzoek van deze voorstellen en zouden graag desbetreffend zijn zienswijze vernemen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, chers collègues, au moment de la discussion du budget des Affaires sociales, ma curiosité m'a fait relire les *Annales parlementaires* du 12 février 1981 relatant la discussion relative au budget précédent. Il est toujours intéressant de jeter un regard sur le passé, fût-il très récent. J'y ai lu une intervention de notre collègue, M. Wathelet, alors membre de la minorité, intervention dans laquelle je relève ces quelques phrases qui s'adressaient, monsieur le ministre, à votre prédécesseur, M. Dhooze.

Avant d'aller plus loin, je voudrais dire à M. Wathelet que si je fais usage de ses paroles, ce n'est pas pour lui en faire grief, je les cite à titre historique et l'histoire a d'étranges retournements !

Rappelant une déclaration du ministre Dhooze relative à ses objectifs 1981 et aux principes généraux du régime de sécurité sociale des travailleurs salariés, M. Wathelet s'exprimait ainsi : « Vous rappelez que ce projet est discuté en commission du Sénat et vous croyez utile de préciser : Un certain nombre d'amendements ont déjà été adoptés prouvant ainsi que le Parlement a effectivement un rôle à jouer. Prouvant ainsi... Ironisiez-vous ? Même pas. Vous mettiez en évidence un fait de plus en plus rarissime. Vous êtes tout heureux de feindre de croire que vous détenez une preuve que le Parlement a un rôle à jouer. Nos institutions sont tellement délabrées qu'un membre du gouvernement croit devoir déclarer qu'il a une preuve que le Parlement a effectivement un rôle à jouer dans l'examen d'un projet de loi. »

Que dirait aujourd'hui notre honorable collègue si son parti était encore dans la minorité ? Au nom du PRL, il s'indignait de ce qui a toujours été le rôle ingrat de l'opposition. Mais aujourd'hui, à ce rôle ingrat et peu générateur d'effet, s'ajoute le nouvel instrument du gouvernement : « les pouvoirs spéciaux » et leur cortège d'arrêtés passés et à venir.

Dans le budget en cause aujourd'hui, les pouvoirs spéciaux pèsent lourdement, pire ils pèsent gravement et nous savons, car vous nous l'avez dit, monsieur le ministre, que d'autres mesures seront encore prises dans les semaines qui viennent.

Alors, que dire de ce budget qui intéresse toute la population laborieuse, tous les allocataires sociaux, tous les malades, bref tous ceux qui doivent avoir recours aux mécanismes de protection sociale ?

D'abord, qu'il nous inquiète dans ses manques. C'est vous, monsieur le ministre, qui disiez en commission que le budget de la Prévoyance sociale pour 1982 est ainsi la résultante de la politique actuelle d'assainissement des finances publiques et donc de diminution du déficit du budget global de l'Etat, ce budget ne pouvant être dissocié des pouvoirs spéciaux.

Ensuite, que nous attendons avec angoisse les nouvelles mesures qui vont tomber.

Celles-là et celles que le gouvernement a déjà prises d'autorité vont concourir à rétablir plus que jamais une médecine de classe.

Vous invoquez votre souci de maintenir le principe de solidarité qui est la pierre angulaire de la sécurité sociale. Cependant, dans votre opuscule *Pour une sécurité sociale viable*, vous soulignez, en parlant de l'assurance maladie-invalidité, que près de la moitié de toutes les dépenses de soins médicaux est imputable aux Vipo qui ne représentent que 23 p.c. de tous les assurés. N'était-ce pas prévisible ? N'est-il pas physiologiquement normal que la santé de l'individu s'altère avec l'âge ?

La crise conjoncturelle aggrave cette situation puisqu'elle fait peser sur un plus petit nombre d'actifs le poids des inactifs.

Dès lors, les mécanismes de solidarité doivent s'étendre au delà du rapport actifs-inactifs.

Cette extension indispensable a été abordée en commission, ainsi que le relate fort bien le rapporteur.

Vous avez constaté que l'examen du problème doit être poursuivi bien que, jusqu'ici, personne n'ait encore été en mesure de proposer des solutions de rechange qui soient opérationnelles.

C'est vrai, et je crains que la Commission royale ne puisse non plus vous faire des suggestions en fonction des divergences de vues qui existent entre les diverses composantes de cette commission.

Je crains que toute la science, l'adresse et la volonté de MM. Dilleman et Van der Vorst, respectivement président et vice-président de cette commission, ne suffisent pas à dégager une nouvelle philosophie.

Un travail utile, important sera fait par les commissions de travail, les lignes d'une harmonisation des régimes seront sûrement tracées, des améliorations techniques seront proposées, mais sur le fond, le Parlement devra jouer tout son rôle !

Quant à la responsabilité que vous voulez faire endosser au PS en arguant de son refus de prendre des mesures en temps utile, vous oubliez, monsieur le ministre, que votre famille politique nous était associée au gouvernement et que vos responsabilités actuelles étaient détenues par un de vos frères de combat. Si vous nous reprochez de n'avoir pas promu ou accepté des mesures telles que celles que vous imposez, vous ne nous culpabilisez pas. Car un parti qui se réclame d'un esprit social ne peut pas commettre de telles attaques contre la tranche la moins bien nantie de notre société.

Mais j'en reviens à la charge des Vipo en assurance maladie-invalidité en considérant qu'elle est normale puisque liée à l'âge.

Vous avez rejeté, pour cette année au moins, l'orientation vers la privatisation ou vers la franchise en assurance-maladie.

Mais les partisans de l'idée reviendront à la charge et cela m'inquiète pour les plus démunis.

Nul n'ignore, en effet, qu'il existe des écarts sociaux de santé... Ni l'élévation du niveau de vie des années révolues, ni les progrès de la médecine, ni le développement de l'infrastructure de soins n'ont pu vaincre les écarts sociaux de santé.

La mortalité des enfants de moins d'un an touche dans la proportion de près de 80 p.c. des familles d'ouvriers, d'agriculteurs, de mineurs.

Le taux d'invalidité des ouvriers, il y a quatre ans, était de 3,7 fois celui des employés. Les maladies mentales sont 2,2 fois plus nombreuses chez les ouvriers que chez les employés.

Ce bref aperçu de la mortalité et de la morbidité montre que l'appartenance socio-économique détermine encore de nos jours des risques inégaux face à la santé.

Le phénomène est important à souligner lorsque l'on constate que les mesures prises sous le couvert des pouvoirs spéciaux s'orientent vers le freinage aveugle des dépenses ; il en est ainsi de l'effet du ticket modérateur dans les couches de la population les plus défavorisées.

La mise en place d'une franchise, en plus qu'elle pénaliserait aussi les mêmes, poserait d'énormes problèmes au plan administratif et remettrait en cause le système du tiers payant.

Un mot à propos du financement du prix de la journée d'entretien dans les hôpitaux. Vous nous avez dit que le prochain train d'arrêtés s'en préoccuperait et que le système d'enveloppes que vous préconisez poursuivait un double objectif : assurer une bonne gestion des hôpitaux et parvenir à une concertation entre les hôpitaux sur la possibilité de réduire le nombre de lits. J'espère avec vous, monsieur le ministre, que tous les pouvoirs organisateurs transcendent leur particularisme, et l'on sait combien, en Belgique, le particularisme est une seconde nature.

Vous nous avez fourni très aimablement la documentation souhaitée par les commissaires, mais alors que nous entendons répéter à satiété que notre pays est saturé, nous constatons que dans le tableau pour 1980 du nombre de lits répertoriés dans neuf pays classés parmi les plus industrialisés, nous avons, certes, la première place en lits d'hôpitaux généraux avec la Suisse avec 5,4 lits pour 1 000 habitants. Idem en ce qui concerne les lits psychiatriques, 2,5. Nous n'occupons plus que la sixième place quand il s'agit de lits pour malades chroniques ou maisons de soins et dans l'ensemble, nous tenons la quatrième place avec 9,3 lits pour 1 000 habitants.

Il y a sûrement des suppressions à envisager en fonction de l'ancienneté des lits et de la qualité de l'équipement.

Une première démarche serait de ne pas réaliser les lits en projet et dans l'avenir de n'en accepter de nouveaux qu'en fonction de la mise hors service de lits vétustes, mais alors la même rigueur devra être appliquée à tous les hôpitaux, quelle que soit la région dans laquelle ils se situent.

Une analyse de l'implantation des lits psychiatriques devra aussi se faire. Mais ce qui est à exclure, c'est une suppression linéaire qui ne correspond à aucune logique, surtout dans les hôpitaux généraux.

Une analyse de l'annexe IV fait apparaître qu'alors que nous comptons un médecin pour 450 habitants, chiffre de 1978, chiffre qui a encore un peu augmenté, la commission d'évaluation individuelle des profils — section des dispensateurs de soins médicaux —, seuls 17 médecins ont été interrogés sur leur activité, la commission a examiné huit dossiers ; deux sont classés sans convocation, deux médecins ont été interviewés, un dossier a été classé, un autre est gardé en suspens, une enquête doit être effectuée au niveau des organismes assureurs, les quatre autres dispensateurs seront convoqués.

Si j'ajoute que ni la section des dispensateurs de soins dentaires ni celle des pharmaciens-biologistes ne sont encore installées, je peux

conclure qu'il y a des secteurs où la diligence n'est pas de règle, ou alors elle s'applique avec bien moins de rigueur que dans le secteur du contrôle des malades ou des chômeurs.

Monsieur le ministre, nous n'entrerons pas plus profondément dans l'analyse de votre budget qui, lorsqu'il sera voté par la Chambre, sera utilisé à concurrence de dix douzièmes après avoir été raboté unilatéralement par les pouvoirs spéciaux.

Certes, la situation structurelle et conjoncturelle de notre pays est précaire mais les choix faits par le gouvernement frappent injustement, surtout dans les départements qui relèvent de votre autorité, ceux qui attendent le plus de la sécurité sociale.

Nous ne reprendrons pas aujourd'hui les démonstrations que le groupe PS a faites, à de multiples reprises, à propos de l'iniquité des mesures qui frappent les assujettis.

Le gouvernement, dans sa souveraineté, frappe bien plus dans un sens que dans l'autre; il prend devant la population la responsabilité de ses injustices. Il ne s'étonnera pas si, par notre refus de voter ce budget, nous ne le suivons pas dans la voie qu'il a choisie, voie qui fait des plus vulnérables en matière sociale, les victimes prioritaires d'un Etat qui se dépouille à chaque train de mesures des règles essentielles de la solidarité, tout en affirmant la main sur le cœur vouloir maintenir tous les principes qui régissent la sécurité sociale telle qu'elle fut élaborée. *(Applaudissements sur les bancs socialistes.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Lagae.

De heer Lagae. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik verheug mij over het feit dat wij thans de gelegenheid krijgen deze begroting in openbare vergadering te bespreken; ik moet immers vaststellen dat andere begrotingen die minder omvangrijk zijn en minder ingewikkeld nog zelfs in commissie niet zijn behandeld.

De heer Basecq, eerste ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Het gaat hier over vrij belangrijke bedragen in het geheel van de openbare financiële enerzijds en in de transfersector anderzijds. Het is bovendien een illusie te denken dat men voor 1983 of 1984 de middelen zal vinden om de prestaties die we thans in de sociale sector nog kunnen leveren, integraal te behouden. Op welke plaats men ook in het halfrond mag zitten, men zal in elk geval prioriteiten moeten vastleggen. De minister zal zich daarvan ongetwijfeld rekenschap hebben kunnen geven bij de voorbereiding van de begroting voor 1983. Degenen onder ons die verantwoordelijkheid dragen in raden van beheer van sociale parastaten of degenen onder ons die op een of andere plaats, bijvoorbeeld in de Koninklijke Commissie, geroepen worden om adviezen te geven, zijn daarvan volledig overtuigd, dat hoop ik althans. Onze miserie begint immers pas voorgoed. Het is spijtig dat wij niet vroeger een andere weg zijn ingeslagen, bijvoorbeeld in 1974 of 1975 toen de crisis begon. We zouden wellicht thans in een betere positie verkeren om de moeilijkheden op te lossen.

Voor bepaalde zaken dient men tijdig maatregelen te nemen, zoniet worden ze onmogelijk. Ik denk bijvoorbeeld aan de uitputting van de reserves. Dientengevolge kan men thans ook niet meer beschikken over de intresten ervan.

Een ander tastbaar voorbeeld is dat van de lijdensweg van de ziekenhuisbedden. Terwijl men hier herhaaldelijk in het Parlement wetten goedkeurde om de regering middelen ter beschikking te stellen voor een afremming en een aanpassing van het aantal bedden — overigens ook voor de zware uitrusting —, ging men in de praktijk met de uitbreiding voort, alsof wij niets hadden goedgekeurd.

De regering heeft een reeks maatregelen genomen, mijnheer de minister, die volgens mij evenwichtig zijn in hun spreiding. Dat erkennen ook anderen die ik contacteerde. De minst goeiden en de minst begunstigten werden erdoor tot nog toe gespaard. Dit alles belet niet, mijnheer de minister, dat ik op één of ander punt met u of met mijn collega's van mening verschil. Bepaalde klemtonen liggen soms anders. Hier en daar kan men zich afvragen of een bepaalde groep wel een voldoende inspanning levert, of in een bepaalde groep niemand werd vergeten enz. Natuurlijk zou het mij verwonderen dat wij over elk punt akkoord zouden gaan.

In het algemeen beschouwd kan men moeilijk zeggen dat er een onevenwicht zou zijn. Men dient er zich rekenschap van te geven dat ook zonder de crisis, zonder de werkloosheid, zonder de economische moeilijkheden bepaalde wetgevingen in elk geval aan herziening toe waren. In het verslag komt dat zeer duidelijk tot uiting. Er moet ook rekening worden gehouden met de demografische evolutie en de evolutie in het ziekenhuiswezen.

Ik heb reeds geciteerd wat een rector van een van onze grootste universiteiten vijf jaar geleden heeft gesignaleerd, namelijk dat de sector van de geneskunde explosief was op het gebied van de uitgaven. Men diende derhalve geen technische of medische keuze te doen maar een politieke keuze.

Het uitvoerig verslag vermeldt een reeks maatregelen die werden getroffen. Ik vraag dat men voor die maatregelen een zekere orde en een zekere vereenvoudiging zou respecteren. Men moet ofwel een aanpassing doen van de sociale bijdragen, ofwel een verschuiving of een aanpassing van de fiscale bijdragen, ofwel een aanpassing van de sociale prestaties. Bijdragen opleggen die geen sociale of geen fiscale bijdragen zijn, prestaties beperken in de vorm van bijdragen die dan moeten worden uitgevoerd door administraties die niet over de elementen en over de ervaring beschikken om dat werk goed te doen, en de opbrengst ervan opnieuw inschrijven op een andere rekening buiten begroting, lijkt mij niet de beste formule te zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat wij daarvan moeten afstappen indien we tot een gezonde regeling op budgettair en administratief gebied willen komen.

Over één zaak gaan wij in deze Hoge Vergadering akkoord, namelijk dat men, hoe bitter de crisis ook moge zijn, de misdeelden te allen prijze moet sparen of in elk geval als laatsten moet doen bijdragen. In dit verband komt het mij voor dat men altijd opnieuw weigert vast te stellen wie de minst goeiden zijn. Men wenst de maatregelen niet te nemen om na te gaan wie werkelijk het minst goeide is. Zij die een bepaalde sociale tegemoetkoming ontvangen zijn niet de minst goeiden omdat die tegemoetkoming de kleinste is. Men moet de werkelijke financiële en familiale toestand van die personen in acht nemen. Het is overigens wat hypocriet te zeggen dat men de minst goeiden zal beschermen, wanneer men te allen prijze wil beletten dat men zou te weten komen wie die zouden kunnen zijn.

Men kan aanvoeren dat de sociale zekerheid een stelsel is van verzekering. Dat zou in elk geval moeten in acht genomen worden. Maar indien het een stelsel is van verzekering, dan zullen vele zaken moeten worden gewijzigd alvorens het verzekeringskarakter logisch geëerbiedigd is. Er is ook een stelsel ingebouwd van sociale bijstand. Ik wil erop wijzen dat men ook hier niet altijd bereid is om die sociale toestand toe te spitsen op de minst goeiden onder allerlei voorwendsels.

Het volstaat niet te zeggen dat het maatschappijbeeld geëvolueerd is om een antwoord te geven op de vraag aan wie wij eigenlijk prioriteit zullen geven.

Het maatschappijbeeld is in belangrijke mate geëvolueerd, maar er is een verschil tussen enerzijds de vaststelling daarvan en anderzijds de politieke wil van de meerderheid in Kamer en Senaat (welke deze ook weze), de wil inzake sociaal overleg en de wil van de raden van beheer die verantwoordelijkheid dragen in de sociale sector.

In de periode van overvloed zijn er heel wat zaken mogelijk geweest. Wanneer men echter op een bepaald ogenblik moet afremmen, moet men de realiteit voor ogen zien en nagaan wat kan en wat niet kan.

De heer Egemeers. — Maar niet eenzijdig, mijnheer Lagae.

De heer Lagae. — Dat is juist het doel van mijn pleidooi, mijnheer Egemeers. Ik pleit ervoor dat men niet eenzijdig tewerk zou gaan en dat men zou nagaan wie de minst goeiden zijn om het beleid daarop toe te spitsen. Wij mogen niet aan de ene kant zeggen dat de minst goeiden beschermd moeten worden en aan de andere kant nalaten uit te zoeken wie dat dan wel zijn.

De heer Egemeers. — In de sociale zekerheid werkt men niet met prioriteiten.

De heer Lagae. — In de sociale zekerheid moet men verzekeren. Als men echter logisch wil zijn met dat verzekeren, dan moet er nog heel veel veranderen vóór wij aan echte verzekering toe zijn.

Wij hebben én de sociale bijstand én de sociale verzekering door elkaar gemengd, en de sociale zekerheid zo opgebouwd alsof iedereen werkelijk behoeftig was.

Daarin spreek ik u niet tegen, mijnheer Egemeers. Ik begrijp niet dat u daardoor geraakt wordt.

De heer Egemeers. — Dat ben ik ook niet, maar ik geef maar een verduidelijking van wat u zegt.

De heer Lagae. — Dat is zeer vriendelijk, de rest zal ik nu zelf doen.

Inzake de zelfstandigen vestig ik er vooral uw aandacht op, mijnheer de minister, dat men soms uit het oog verliest dat de sociale sector van de zelfstandigen in bedoeling en opbouw een sobere sector is.

Degenen onder ons die dat uit het oog verliezen...

Mevr. N. Maes. — Gepensioneerde zelfstandigen moeten wel sober leven.

De heer Lagae. — Het zou goed zijn als ik daarvoor eens een oplossing mocht horen.

Ik zal ondertussen de aandacht vestigen op de actualiteit.

Op een bepaald ogenblik heeft men inlevering gevraagd in de sector van de kinderbijslagen, en wel 500 frank. Men constateert echter dat dit bij de zelfstandigen niet gemakkelijk is te verwezenlijken vermits de helft van de gezinnen amper 500 frank per maand ontvangen. Ik beweer niet dat degenen die deze maatregel hebben uitgewerkt dat niet wisten, maar dit voorbeeld maakt zeer duidelijk dat men de verschillende stelsels niet zomaar met elkaar kan vergelijken en dat men niet moet spreken over gelijkheid wanneer men ongelijke toestanden op dezelfde manier wil behandelen. Discriminatie is niet alleen gelijke mensen ongelijk behandelen, maar ook ongelijke toestanden op dezelfde manier behandelen.

Hetzelfde zou kunnen gebeuren, mijnheer de minister, en ik hoop dat het niet het geval zal zijn, wanneer men in de sector van de ziekteverzekering iets dergelijks gaat doen. Als men met de prestaties, bijvoorbeeld dagvergoeding, hetzelfde zal doen als in de sector van de loontrekkenden, loopt men het risico door het grote verschil in absolute cijfers in een ernstige ongelijkheid te vervallen.

Ik hecht er tenslotte bijzonder veel belang aan dat een oplossing zou worden gevonden voor wat werd aangekondigd in de wet van 1981, de kaderwet genoemd naar uw voorganger, en wel in artikel 2, paragraaf 1, 4° : De mogelijkheid om een oplossing te vinden voor bepaalde arbeidsspitzen en voor bepaalde seizoenactiviteiten.

U moet het zich voorstellen. Thans tracht men in de tuinbouw, soms in gietende regen, te redden wat er nog overblijft van de aardbeien. Dat is toch niet het ogenblik om controles te doen — niet controle of er werklozen meewerken, of invaliden, of mensen die in de ziekteverzekering thuishoren — maar controle om te zien of mensen die zelf loontrekkende zijn en nooit een loontrekkende in dienst hebben gehad, een personeelsregister hebben, een individuele rekening, een arbeidsreglement enz.

Dat is toch niet prioritair nu in de toepassing van onze sociale zekerheid. Ik ben er dan ook van overtuigd, mijnheer de minister, dat u voor dit probleem een oplossing zult vinden. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Canipel.

De heer Canipel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de bespreking van de begroting van Sociale Voorzorg geeft mij de gelegenheid enkele fundamentele kritieken te uiten op het beleid van de huidige regering.

De druk van de liberale regeringspartners op de minister van Sociale Zaken is van die aard dat van een gezondmaking van onze Rijks sociale Zekerheid geen sprake kan zijn zonder de verzekerden zelf in erge mate te benadelen.

De sociale zekerheid van de loon- en weddetrekkenden, een belangrijk element van onze sociale structuren, bevindt zich inderdaad in zeer zware financiële moeilijkheden.

Deze situatie is zo erg dat het onmogelijk is nieuwe maatregelen te nemen in de richting van een nochtans noodzakelijke sociale vooruitgang, terwijl veel prestaties onvoldoende gebleven zijn om een efficiënte bescherming te verzekeren.

Bovendien brengen deze moeilijkheden de betaling in het gedrang van de allernoodzakelijkste vervangingsinkomens van de grote meerderheid van zijn aangeslotenen, onder andere zieken, werklozen, gepensioneerden, gehandicapten, met andere woorden de werkelijk reeds minst-gegoeden in onze maatschappij.

In de sector Sociale Voorzorg wordt voor 1982 een deficit verwacht van 30 miljard en 1983 kondigt zich niet beter aan.

Dit deficit zal deze regering, zoals naar gewoonte, met slecht gekozen maatregelen, die steeds en altijd weer de loontrekkenden en kleine middenstanders treffen, trachten weg te werken. We kennen deze maatregelen : leningen, overdrachten, afname van reserves voor zover die nog bestaan en dan nieuwe inkomsten, die men steeds bij dezelfde bevolkingsgroep gaat zoeken.

De bijdragen voor pensioenen werden met 0,75 pct. verhoogd ten laste van de loon- en weddetrekkenden; de gezinnen met kinderen werden reeds met een maandelijks aftrek van 500 frank van hun kinderbijslag beboet, en thans wordt ook het loon van de gezinnen zonder kinderlast en van de alleenstaanden rechtstreeks aangetast.

Kan de minister de vergadering mededelen hoeveel deze inhoudingen, die de koopkracht van de bevolking in niet te versmaden mate vermin-

deren, hebben ingebracht in de staatskas? Op welke wijze kwamen deze bedragen degenen ten goede die er een zware inspanning voor leverden?

Aan de andere kant moeten wij beamen dat deze regering geen nieuwe belastingen oplegt. Misschien om de liberale coalitiepartner genoeg te doen?

Als het erom gaat centen te gaan zoeken bij degenen die reeds slecht bedacht zijn, dan geeft deze regering blijk van veel verbeelding, maar zij doet niets om bijvoorbeeld de fiscale fraude tegen te gaan, integendeel, zij deelt met gulle hand cadeaus uit aan degenen die reeds rijk begiftigd zijn.

Het lijkt mooi voor de meestgegoeden, maar... de kleintjes hebben er genoeg van. Herinner u zich maar de betoging van zowat tienduizend gepensioneerden enkele weken geleden te Blankenberge. Het was de eerste in de geschiedenis van onze sociale zekerheid, zij weze voor deze regering een waarschuwing.

De heer Vangeel. — Dat was niet de eerste. Er zijn er nog veel grotere geweest.

De heer Egelmeers. — Het gebeurt soms nog dat processies uitgaan.

De heer Canipel. — Als zelfs de sector van de kinderbijslagen, die wegens de demografische toestand van het land, steeds in goeden doen verkeerde, met financiële moeilijkheden te kampen krijgt, betekent dit toch een teken aan de wand.

Het Fonds voor beroepsziekten bevindt zich in zulkdanige moeilijkheden, dat het zeer binnenkort niet meer in staat zal zijn een vervangingsinkomen te verzekeren aan degenen die het ongeluk hebben door een beroepsziekte getroffen te worden.

Voor de pensioenen ziet de toestand er niet rooskleuriger uit en de thans nog voorhanden zijnde reserves worden in een werkelijk duizelingwekkend tempo opgebruikt.

Bravo en dank aan de regering, zouden we spottend willen zeggen, ware het niet dat de toestand zo dramatisch is. De besparingen van deze regering treffen steeds en opnieuw dezelfde categorieën van onze bevolking, dit wil zeggen de armsten. De trouwe aanhangers van de PVV hebben van deze regering niet veel te vrezen, maar integendeel veel te verhop.

De operatie-Maribel biedt van 1 juli 1980 tot 31 december 1982 aan de bedrijven een vermindering van hun lasten met liefst 45 miljard, voorwaar een mooi cadeau.

Deze minderinkomsten voor de Staat worden gecompenseerd door transfers voortkomende van bepaalde BTW-verhogingen, die nogmaals de koopkracht van de bevolking aantasten.

De regering hoopt niettemin dat hierdoor de bedrijven nieuwe arbeidsplaatsen zullen creëren. Maar meer dan een vrome wens kan men dit niet noemen, vermits in geen enkele controle werd voorzien.

Kan de regering misschien zeggen hoeveel werkplaatsen hierdoor werden gecreëerd, of zelfs maar behouden? Of zijn de offers die door de misdeelden gebracht werden tevergeefs geweest? En kregen de rijksten onder ons zomaar geschenken in de schoot geworpen?

De vorige regering had de gezondmaking van de sociale zekerheid gepland door staats-toelagen volgens welbepaalde criteria. Niettegenstaande de precaire financiële toestand, heeft zij de aangeane verbintenissen tot haar val niet verminderd, mede onder druk van de syndicale organisaties.

Eén bepaalde categorie van onze bevolking wordt werkelijk zeer stiefmoederlijk behandeld.

Of is het niet door iedereen geweten dat de sector toelagen aan gehandicapten vooral gekenmerkt wordt door de uiterst lange wachttijden, die tot hun grote ergernis aan de rechthebbenden, die reeds zo zwaar door het noodlot werden getroffen, worden opgelegd.

Zo werd mij het geval signaleerd van een zwaar gehandicapte die op 28 april 1981 — ik zeg wel negentienhonderd éénentachtig — schriftelijk op de hoogte werd gebracht door het departement van Sociale Voorzorg — de brief is in mijn bezit — dat zijn dossier sedert geruime tijd op de medico-sociale dienst beruiste voor onderzoek.

Begin januari 1982, acht maanden later dus, meende betrokkene de tijd gekomen om nogmaals te herinneren aan zijn zaak. Op 14 januari 1982 kreeg hij van dezelfde dienst van Sociale Voorzorg het bijna gelijkluidend antwoord, namelijk dat het dossier zich nog steeds op de medico-sociale dienst bevond.

Nog eens 5 maanden later, na een nieuw rappel van de zwaar gehandicapte, die intussen niet goed meer weet van welk hout pijlen maken, nog maar eens als antwoord : dossier nog steeds niet terug van medico-sociale dienst.

Mijnheer de minister, dit is geen alleenstaand geval en dat weet u. Vergeet men hier dat het om mensen gaat, die reeds zo zwaar door het noodlot werden getroffen en zeer dikwijls op de hen toegekende vergoeding aangewezen zijn om te kunnen leven? Kan hier dan niets aan worden gedaan?

Sedert lang kreeg geen enkele rechthebbende van deze sector nog enige verhoging van toelage. De zwaardere lasten die de Staat te dragen kreeg, spruiten niet voort uit verhogingen van de uitgekeerde bedragen, maar enkel en alleen uit het stijgend aantal beschermde.

Ten bate van alle mindergegoeden onder ons : zieken, gehandicapten, gepensioneerden, werklozen en ook ten bate van hen die, wegens omstandigheden geen gelegenheid hadden om te studeren, de ongeschoolden dus en de lagere inkomens, is het werkelijk hoog tijd om het roer om te gooien en het geld te zoeken waar het te vinden is.

Tot slot, mijnheer de minister, nog een vraag : hoever staan de werkzaamheden van de Koninklijke Commissie tot Hervorming van de Sociale Zekerheid? Een antwoord hierop zou mij zeer verplichten. *(Applaus op de socialistische banken.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vangeel.

De heer Vangeel. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik vind het een beetje laat op het jaar om elk van de hoofdstukken van de begroting en de cijfers in verband met de Sociale Zekerheid hier te bespreken.

Wel wens ik bij de bespreking van deze begroting enkele opmerkingen te maken, vragen te stellen en een belangrijk voorstel te doen in het vooruitzicht van de behandeling van de volgende begrotingen.

De heer Egelmeers. — Als er nog een komt!

De heer Vangeel. — Een eerste vaststelling is dat de belangrijkste oorzaak van het deficit in de sociale zekerheid, en dan vooral in bepaalde takken van de sociale zekerheid — ik denk vooral aan de ziekteverzekering en de pensioenen — is dat de gemeenschap haar plichten ten aanzien van deze sociale zekerheid sinds 1975 niet meer heeft nagekomen, of anders gezegd, door de economische crisis niet heeft kunnen nakomen.

De heer Egelmeers. — Dat is beter.

De heer Vangeel. — Van 1975 tot 1981 werd er 155 miljard minder gegeven aan de sociale zekerheid dan de organieke regelingen bepaalden. Dit is een van de belangrijkste oorzaken van het deficit, maar dit is een gevolg van de economische crisis, de daaruit voortvloeiende werkloosheid enz.

Mijn tweede beschouwing geldt niet zozeer deze begroting, maar is meer van algemene aard. Het verslag van onze collega Vannieuwenhuyze geeft een overzicht van de maatregelen die in de voorbije jaren werden genomen, ofwel als gevolg van de programmawetten of van de herstellwetten. In dit verband wil ik ten behoeve van de minister en van de hele regering nog eens duidelijk op het volgende wijzen. Indien er maatregelen worden getroffen, dan moet zulks eerst en vooral tijdig gebeuren; ten tweede, moeten de administraties terdege worden ingelicht zodat ze hun volle medewerking kunnen geven. Het is vaak gebeurd, in de afgelopen jaren, en ook weer dit jaar, dat door het niet tijdig nemen van maatregelen en door een onvoldoende medewerking van de betrokken administraties, sommige van deze maatregelen niet of onvoldoende werden uitgevoerd. Hieruit volgt dikwijls een onrechtvaardige uitvoering ervan. Ik zou hierbij dan ook willen vragen dat de betrokkenen duidelijk worden voorgelicht.

In verband met deze opmerkingen wens ik meer speciaal te wijzen op drie verschillende maatregelen : een maatregel die heel wat tijd geleden werd genomen, een maatregel die deze maand van kracht wordt en een maatregel die al een bepaalde tijd aangekondigd wordt.

De eerste van deze maatregelen dateert van 1 oktober 1980, bijna twintig maanden geleden dus, en heeft betrekking op het invoeren van een bijdrage voor de ziekteverzekering door de gepensioneerden. Vandaag wordt deze maatregel nog steeds niet op ernstige wijze toegepast; nog altijd worden sommige mensen schriftelijk aangemaand om achterstallige bijdragen te betalen en krijgen anderen een brief die hen ervan verwittigt dat zij kunnen terugtrekken, dit laatste dan wel met de beperking dat de teruggekregen bedragen betrekking hebben op de laatste drie maanden van 1980. Van 1981 wordt geen melding gemaakt en ook over 1982 wordt gezweigd, hoewel ook in deze perioden ten onrechte bijdragen werden geëist.

Mijnheer de minister, ik ken wel zowat de oorzaken. Allereerst werd deze maatregel genomen op het ogenblik dat hij van kracht moest worden doch dat de administratie nog niet beschikte over de

nodige gegevens om deze maatregel toe te passen. Ik heb indertijd de regering en de bevoegde minister gewaarschuwd maar ik had niet durven te veronderstellen dat twintig maanden later deze zaak nog steeds niet in orde zou zijn.

Een andere oorzaak, eigenlijk onrechtstreeks het gevolg van het feit dat de administratie niet tijdig bij de maatregel betrokken werd, is het feit dat de administratie — niettegenstaande de zaak zo belangrijk is — daarvoor eenvoudig een BTK-project heeft opgezet dat vandaag nog altijd voortduurt met de wisselingen van personeel die zulks met zich brengt.

Mijnheer de minister, ik wens dat deze zaak eindelijk adequaat wordt opgelost. Ik stel voor dat u ter zake de verantwoordelijkheid op u neemt om in de ziekte- en invaliditeitsverzekering daarvoor een speciale dienst op te richten.

Ik maak van deze gelegenheid gebruik om te doen opmerken dat onduidelijk is wat er nu gebeurt : bijdragen die ten onrechte werden geïnd worden enkel maar teruggestort wanneer de betrokkene erom verzoekt en dit niettegenstaande de dienst beschikt over alle gegevens. Dit is niet logisch. Dit is niet redelijk.

Tenslotte wou ik u ook vragen maatregelen te nemen ten opzichte van bepaalde administraties — kleine en grote — opdat ze de gevraagde inlichtingen tijdig en volledig zouden doorgeven aan de diensten van het Riziv. Op dit gebied loopt er zeker heel wat mank.

Wat het tijdig nemen van bepaalde maatregelen betreft, wil ik een tweede voorbeeld aanhalen dat eigenlijk meer tot de bevoegdheid van uw collega van Pensioenen behoort.

Vanaf 1 juli 1982 worden er nieuwe regelen in verband met de cumulatie van pensioenen van de openbare dienst ingevoerd. Ik moet nog dagelijks vaststellen dat de betrokken administraties die de pensioenen uitbetalen — ik denk onder meer aan de Omslagkas voor gemeentelijke pensioenen —, nu nog, in de maand juli, aan de belanghebbenden inlichtingen vragen om deze maatregel te kunnen toepassen die moest ingaan vanaf 1 juli. Het valt te vrezen dat sommige gepensioneerden binnen enkele maanden met terugwerkend kracht ten onrechte ontvangen bedragen zullen moeten terugbetalen.

Ik wil het ook hebben over een derde probleem in ditzelfde verband. Men spreekt sinds maanden over het vervroegen van de pensioenleeftijd. Ik wil u duidelijk zeggen dat het vandaag, in de maand juli, reeds te laat is om dergelijke maatregel met ingang van 1 januari 1983 toe te passen. Dit is onmogelijk in een systeem waarbij de pensioenen een jaar vooruit moeten worden aangevraagd. En dan nog zijn er een aantal mensen die hun pensioen niet tijdig ontvangen omdat hun dossier veel te ingewikkeld is. De invoering van deze maatregel is niet alleen financieel maar ook op menselijk vlak belangrijk. Er wordt immers in het vooruitzicht gesteld dat sommigen hun pensioen moeten nemen, ik denk aan de werklozen en aan degenen die een uitkering van het ziekenfonds ontvangen, en dat anderen het facultatief kunnen doen, zij die tewerkgesteld zijn. Het is zo belangrijk dat hier geen volmachtbesluit kan worden getroffen maar dat het Parlement hierover moet beslissen.

De heer Wyninckx. — Dat kan niet gebeuren met een volmachtwet. Het staat duidelijk in het verslag, zowel van de Kamer van volksvertegenwoordigers als van de Senaat. Ik heb destijds de vraag gesteld of een dergelijke fundamentele hervorming zou kunnen worden ingevoerd bij volmachtwet. Door woordvoerders van de regering werd verklaard dat deze maatregelen niet zouden kunnen worden getroffen in het kader van de volmachten. Staatssecretaris Mainil heeft dat hier herhaald toen ik hem enkele weken geleden heb geïnterpelleerd. Hij heeft bevestigd dat die wijziging zou geschieden via wetgevende weg en niet bij volmachten.

De heer Vangeel. — Wat er ook van zij, ik heb hier ter zake mijn standpunt duidelijk bepaald. Het is nu voor dergelijke maatregel te laat. De voorzitter van de beheerraad van de Rijksdienst voor werknemerspensioenen die hier aanwezig is, zal er trouwens met mij over akkoord gaan dat de diensten van de Rijksdienst voor werknemerspensioenen hierdoor derwijze zouden worden belast dat er nog een grotere achterstand zou ontstaan in de afhandeling van de pensioendossiers dan nu reeds het geval is. Volgens bepaalde onderrichtingen die zij hebben gekregen, mogen zij geen dossiers afhandelen waarbij het pensioen ingaat op 1 januari 1983 of later, met alle gevolgen van dien voor deze pensioendienst en voor de belanghebbenden waarop deze beslissing slaat.

Bij dergelijke zaken moet rekening worden gehouden met andere pensioensystemen, zoals onder andere, het brugpensioen. Ik vraag derhalve dat de betrokken ministers eerstdaags met elkaar overleg plegen om te vermijden dat met de afhandeling van de dossiers wordt gewacht

tot op het einde van het jaar. Een beslissing over de verlenging van het bruggpensioen moet tijdig worden genomen.

Mijnheer de minister, ik heb nog een derde bedenking die betrekking heeft op de laagste categorieën van inkomens. Van sommige maatregelen die thans worden opgenomen, zijn vaak de gevolgen voor die categorieën niet onmiddellijk te overzien. Soms zijn er zelfs gevolgen die van overheidswege helemaal niet waren gewenst. Het vakantiegeld voor de gepensioneerde werknemers is niet meer gelijk aan tweemaal het maandpensioen. Voor gepensioneerden van de openbare dienst met een aanzienlijk pensioen weegt die maatregel niet erg zwaar. Hun pensioen is vaak zo hoog dat zij niet eens recht hebben op vakantiegeld uit de openbare dienst. Zij ontvangen soms nog een klein pensioen uit de sector van de werknemerspensioenen, met daarbij dubbel vakantiegeld. Dat hier het vakantiegeld wordt gehalveerd en zelfs helemaal wordt afgeschaft is niet zo erg. Voor personen echter die slechts het gewaarborgd inkomen ontvangen, komt de maatregel inzake het vakantiegeld zwaar aan. In de regeringsverklaring en in de volmachtwet staat toch dat de koopkracht van de minder gegoeden zou worden beveiligd. Die belofte wordt blijkbaar niet gehouden. Ik herinner de minister hier nadrukkelijk aan die belofte van de regering.

Een vierde punt heeft betrekking op de toekomst.

Sinds vier à vijf jaar wordt beloofd dat het inkomen van de minst gegoeden en de minder-validen, van de personen die het levensminimum of het gewaarborgd inkomen genieten zou worden opgetrokken tot een behoorlijk peil. Men sprak toentertijd van 180 000 frank voor een gezin en 140 000 frank voor een alleenstaande. Dat peil is bijna bereikt, niet door het optrekken van die bedragen, maar louter door de indexering. Dat was zeker niet de bedoeling van de toenmalige regering en van al de regeringen die sedertdien werden gevormd.

De personen die van zulk laag inkomen moeten leven — hierbij behoren haast al de niet-actieven, onder wie vanzelfsprekend de gepensioneerden — geven verhoudingsgewijs veel meer uit aan voeding, huisvesting, verwarming, verlichting en dies meer dan personen met een hoog inkomen. Dat zijn nu juist de uitgaven die de jongste jaren en maanden sterk gestegen zijn. De indexaanpassingen zijn verre van voldoende om die geweldige stijging op te vangen.

Voor al in deze sector hebben de alleenstaanden, in vergelijking met de gezinnen, een veel te gering inkomen. Waar in verschillende pensioensectoren de alleenstaanden 80 pct. krijgen van het inkomen van de gezinnen, blijft het er in deze sector ver beneden. Ook op dat gebied zullen er inspanningen moeten gebeuren want voor deze categorie zijn dringende maatregelen nodig. Het volstaat niet dat deze voordelen geïndexeerd blijven. Er moet een substantiële aanpassing van de bedragen gebeuren evenals een programmatie.

De heer Wyninckx. — Dat kan men wel met de volmachten doen.

De heer Vangeel. — Deze personen hebben echt te weinig om te leven. Ik meen dat iedereen in dit halfroond, over de partijen heen, het daarover eens is. Wij vragen dan ook, mijnheer de minister, dat de regering ter zake, zonder uitsel, maatregelen zou willen treffen.

Enkele jaren geleden werd er ten aanzien van de oorlogsslachtoffers een verbintenis aangegaan die werd nagekomen. Jaarlijks worden er een aantal honderden miljoenen ter beschikking gesteld van deze categorie. Aangepast aan de index bedraagt dit thans 500 miljoen per jaar.

Hier stellen wij nochtans vast dat er zeer veel kleine voordelen worden uitgekeerd. Ik denk aan een mobilisatierente van 1 200 frank per jaar die wordt gevoegd bij andere, dikwijls belangrijke inkomens, waaruit blijkt dat de betrokkenen het wellicht niet nodig hebben. Maar de minder-validen, zij die van het gewaarborgd inkomen voor bejaarden moeten leven of alleen over het levensminimum beschikken, hebben het zeer hard nodig.

Wanneer er voor deze categorie niet spoedig iets gebeurt, wanneer in uw begroting 1983 en in andere begrotingen voor dat jaar niets wordt ingeschreven voor die mensen...

De heer Egelmeers. — Dan geeft u uw ontslag!

De heer Vangeel. — ... dan zal ik de begroting 1983 niet goedkeuren.

De heer Wyninckx. — Voorlopig doet u dat nog.

De heer Egelmeers. — Mijnheer Vangeel is gerust tot in 1984.

De heer Wyninckx. — Uw conclusie strookt niet helemaal met uw toespraak. Maar het is al een belofte.

De heer Vangeel. — Men moet op sommige banken niet te veel roepen want op die banken zijn er, wat de voorzieningen voor deze categorie betreft, in het verleden ook tekortkomingen geweest. Dat durf ik hier gerust zeggen.

Ik hoop, mijnheer de minister — al de collega's zijn het daarover met mij eens — dat er voor deze categorie iets substantieels zal gebeuren. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De heer Wyninckx. — De ministers van Sociale Voorzorg zijn altijd uw partijgenoten geweest, en die hebt u nooit gespaard. Dat doet u nu ook niet. U geeft de minister wel nog enkele maanden uitstel. De bespreking van de begroting 1983 is nog niet voor morgen. Wij hebben dus nog al de tijd!

De heer Vangeel. — Ik heb u destijds toch wel gespaard, mijnheer Wyninckx.

De heer Wyninckx. — Ik heb, in een periode van 18 maanden, ongeveer 20 miljard uitgetrokken om het lot van de gepensioneerden te verbeteren.

M. le Président. — La parole est à M. de Clippele.

M. de Clippele. — Monsieur le Président, mesdames, messieurs, il y a deux mois, je me suis permis d'attirer votre attention, monsieur le ministre, sur les graves irrégularités commises par les mutuelles qui placent en banques des sommes provenant de l'Inami et qui auraient dû être payées immédiatement aux assurés sociaux.

Depuis lors, je suis en possession d'éléments précis et officiels.

Mme Remy-Oger. — Vous avez su lever le secret bancaire pour cela?

M. de Clippele. — Madame, je m'occupe pour l'instant des mutuelles. Après, nous pourrions parler d'autre chose.

C'est ainsi que je suis en possession d'une note du 21 avril 1982 de l'Inami au sujet du contrôle de six mutuelles sur deux cent quarante. J'en extrais le cas le plus flagrant — je m'excuse auprès de mes collègues socialistes : celui de l'Union nationale des mutualités socialistes, où des dépôts ont été faits, à vue et à terme, à 7 jours, 3 mois et 6 mois. Il s'agissait de placements constitués par des tranches allant de 100 à 600 millions de francs. A la question de savoir où étaient passés les intérêts, il a été répondu qu'ils avaient été employés pour des dépenses spéciales et notamment pour des prestations à l'étranger. J'ignore si par « étranger » on fait allusion à la Suisse ou aux plages méditerranéennes.

Aussi, monsieur le ministre, je me permets de vous poser cinq questions.

Les sondage n'ont contrôlé que six mutuelles sur deux cent quarante. Puis-je savoir si l'enquête s'étendra sur la totalité des fédérations et des unions nationales de mutualités?

M. Wyninckx. — Les six mutuelles ont répondu ensemble aux questions que vous posez au ministre, dans un communiqué que vous avez pu lire. Vos propos ne s'adressent pas seulement aux mutualités socialistes.

M. de Clippele. — Parmi les six mutuelles, il y a des mutualités libérales, chrétiennes et professionnelles, je m'empresse de le dire, mais je désire que l'opinion publique connaisse la vérité sur les deux cent quarante mutuelles.

M. Wyninckx. — Le poujadisme, c'était en France!

M. de Clippele. — Ce n'est pas du poujadisme; attendez ce que je vais dire par la suite.

Puis-je savoir pour quelles raisons le contrôle s'est fait uniquement sur les trois premiers mois de 1981, alors que l'exercice de 1981 n'est pas encore clôturé et peut dès lors encore être l'objet d'artifices ou de tripotages. A ce sujet, je me permets de vous lire une lettre...

M. Jandrain. — ... de Wynen!

M. de Clippele. — ... du 23 avril 1981 de M. Lemmens, directeur général du service de contrôle administratif de l'Inami. Il dit ceci : « L'enquête impliquerait un contrôle systématique et analytique de la

comptabilité de chaque organisme assureur. Ce contrôle, effectué mois par mois, pourrait nous contraindre à vérifier toutes les opérations financières en remontant dans le temps jusqu'aux années du début du fonctionnement de l'assurance obligatoire », soit 1945.

Mme Remy-Oger. — Pourquoi pas le déluge ?

M. de Clippele. — Je parle de 1945 et non du déluge, Madame.

En troisième lieu, j'aimerais savoir où sont passés les bénéfices non comptabilisés de ces placements bancaires. Je me suis permis de faire un rapide calcul. Le montant quotidien moyen des placements enregistrés durant les trois premiers mois de 1981 atteint 250 millions de francs pour six fédérations. Par extrapolation, le total doit atteindre dix milliards de francs pour 240 fédérations. Ces dix milliards, placés à du 10 ou 15 p.c. — taux d'intérêt relativement bas lorsqu'il s'agit de sommes aussi importantes — produisent un bénéfice annuel compris entre 1 milliard et 1,5 milliard.

Mme Remy-Oger. — Qu'est-ce que la fraude fiscale a fait perdre ?

De heer Egulmeers. — Dan hebben die banken een goede zaak gedaan, nietwaar, mijnheer de Clippele ?

M. de Clippele. — Où ces sommes sont-elles passées et quand seront-elles remboursées ?

N'oublions pas que les victimes des retards de paiement, c'est-à-dire les hôpitaux et les cliniques — et l'une d'elles est déjà en faillite — ont dû emprunter en banques à des taux de 18, voire 20 p.c.

Quatrième question : Qu'en est-il de l'enquête sur les prestations fictives ?

Chez certaines infirmières, on dénombre davantage de déplacements que de prestations permettant des déplacements et chez 250 infirmières et 180 kinésithérapeutes, qui n'ont pas de prestations dans leur profil, mais bien des déplacements, le nombre de ceux-ci est rarement inférieur à cent.

Cinquième question : lorsque le parquet ou les inspecteurs du fisc découvrent des irrégularités de cette nature, ils commencent par mettre les comptabilités suspectes sous scellés afin d'en éviter le maquillage et la dissimulation de pièces compromettantes.

Ceci n'a pas été ordonné par les inspecteurs chargés du contrôle de ces pratiques. Même en cas d'extension de l'enquête, l'absence de mesures conservatrices de cette nature rendra suspectes les conclusions qui pourraient en être tirées.

Mijnheer de minister, ik heb u vragen gesteld.

De publieke opinie heeft het recht te weten waar deze sommen naartoe zijn gegaan. Daarom vraag ik u, mijnheer de minister, een klaar en duidelijk antwoord op de vijf vragen die ik u heb gesteld.

De heer Wyninckx. — Hij heeft de klok gehoord, maar hij weet « de Clippele » niet hangen.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandenhove.

De heer Vandenhove. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, na de uiteenzetting van de vorige spreker, wens ik toch, alvorens over de begroting te spreken, erop te wijzen hoe weinig de spreker de materie kent waarover hij gehandeld heeft.

Aangezien hij de zaak van zo dichtbij volgt, zou hij toch moeten weten dat er op een bepaald ogenblik een rechtzetting is geweest van de zes landsbonden — en ik vraag me af of de spreker weet dat er zes landsbonden zijn — die in gemeenschappelijk overleg een verklaring hebben opgesteld. In die verklaring weerlegden zij de beschuldiging die de heer de Clippele nog maar eens heeft opgesomd, niet zozeer om een antwoord van de minister te bekomen, maar wel om nog wat gemeenheden te kunnen vertellen in de hetze opgezet tegenover de mutualiteiten als verzekeringsorganismen. *(Applaus op de socialistische banken.)*

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, het is beslist een eigenaardige geschiedenis met die begrotingen 1982, waarvan de thans behandelde in haar laattijdige indiening van 10 juni jongstleden dan toch nog bij de koplopers behoort.

Al even eigenaardig is het feit dat de begroting van Sociale Voorzorg er hier in de Senaat nog door moest vóór het parlementair reces, terwijl het klaar is dat de verdere behandeling in de Kamer van volksvertegenwoordigers eerst voor het late najaar zal zijn. De vraag rijst mijns inziens terecht of het huidige geraamd deficit van het sociale-zekerheidsstelsel, namelijk 42 miljard, in het najaar dezelfde omvang zal hebben. Mede het onzekere van deze tijd zijn de ramingen immers erg broos. Even maar verwijzen naar de aanloopperiode onder de vorige regering,

waar het krom van 16 tot 22 miljard en naderhand onder de huidige regering met cijfers zoals 38 en 42 miljard.

Hoe eigenaardig óók en welke verrassingen er mogelijk nog in de lucht hangen, de regering beschikt over twee troeven van formaat om de toestand te beheersen.

Ten eerste, in looppas zorgde de meerderheid, diezelfde meerderheid die haar zeggenschap alreeds begin februari 1982 prijs gaf, voor de onontbeerlijke voorlopige kredieten om het raderwerk op gang te houden tot einde oktober 1982.

Ten tweede, na het reces zal de regering haar meerderheid even mak en moe terugvinden om de bijzondere machten te rekken tot het einde van 1982.

Met belangstelling heb ik het verslag nagelezen, dat namens de commissie voor de Sociale Aangelegenheden werd uitgebracht door de heer Vannieuwenhuysse, die er een flink stuk werk heeft van gemaakt waarvoor ik hem feliciteer.

In zijn uiteenzetting voor de leden van de commissie heeft de geachte minister gesteld dat deze voorgebrachte begroting zich aanmeldt op de kruising van twee beleidsdomeinen. Volgens hem is de begroting van Sociale Voorzorg, ten eerste, als onderdeel van de Rijksmiddelenbegroting, de uitdrukking van het belang dat de gemeenschap hecht aan een sociale politiek midden andere prioriteiten binnen het maatschappelijk bestel, ten tweede, als onderdeel ter financiering van de sociale zekerheid, de uitdrukking van de solidaire inspanning van een ieder om de leefbaarheid van het stelsel mede te verzekeren.

Meer dan dat is het niet geworden. De verdere uiteenzetting was een louter bij herhaling verkondigde verrechtvaardiging van het zijn en het aanwenden van de bijzondere machten vervat in de wet van 2 februari 1982. Zo te lezen is het echt de vertolking van een slecht politiek geweten, meer precies een slecht geweten op het sociaal-politieke vlak.

Voor mij situeert de sociale politiek zich niet zomaar midden andere prioriteiten. Voor mij en voor de socialist is die sociale politiek, in haar samenstelling die met arbeid en gezondheid te maken heeft, de prioriteit.

Volledig akkoord met de geachte minister dat Sociale Voorzorg een solidaire inspanning waard is. De afstand is evenwel zeer groot tussen de beker en de lippen, even zo groot als tussen de intenties van regeringszijde en de uitvoeringsrealiteiten.

Zo solidair is het er immers nog niet toegegaan, tenzij solidariteit voortaan zou betekenen dat de zwaksten het meest moeten opdraaien en dat de raakpunten tussen actieven en niet-actieven het moeten ontgelden.

Dan maar over naar de cijfers waarop de eigenlijke begroting stoelt. Het gaat om een financiële raming waar een sterke 112 miljard bij te pas komt, met als bijzonderste deelelementen : de toelagen aan het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering — stelsel werknemers voor 84,8 miljard — stelsel zelfstandigen voor 5,3 miljard, de toelagen voor de diensten van vrijwillige ziekenfondsverzekering voor 1,7 miljard en de tegemoetkoming aan de minder-validen voor 11,2 miljard. Al de vermelde posten zullen samen 103 van de 112 miljard in de wacht slepen, wat neerkomt op 90 pct. van het geheel.

Bij nader toezien gaat het om cijfers die nauwelijks verschillen van deze vervat in de begroting van het dienstjaar 1981, tenzij evoluerende volgens een normale jaarlijkse trend. De samengevatte bedragen van de toelagen aan de beide stelsels die ressorteren onder het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, hetzij 90 miljard, bedroegen 84 miljard voor het begrotingsjaar 1981, dus een verhoging met ongeveer 7 pct.

Er ware geen vuiltje aan de lucht indien de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering, ingevolge de maatregelen uitgevaardigd naar aanleiding van de wet van 2 februari 1982 inzake de bijzondere machten, niet het meest aan uitholling toe was. Door een reeks van asociale maatregelen die ik niet opnieuw in detail op een rijtje wil zetten, werd de Sociale Zekerheid brutaal getroffen in haar bestanddelen die zomaar niet rechtstreeks in de begroting aan bod komen. Er werd nog nooit voordien zo lelijk toegeslagen in de verzorgingsverworvenheden van de gemeenschap.

Dat was dan het derde stel, waarvan de regeringsleden de goede gemeente willen diets maken dat het de trein was van de solidaire inspanningen of de trein die de Sociale Zekerheid naar de redding moest voeren. Het is echter de trein geweest van de verloren illusies in de sociale rechtvaardigheid, de trein van de onverholen bitterheid om de sociale teleurgang. Zoals reeds eerder gezegd, zijn het de zwaksten die er meest van langs kregen, en dat wrekt zich. Op 16 juni jongstleden te Blankenberge was ik getuige van de meest indrukwekkende seniorenbetoging die eens in ons land op straat kwam om openbaar uiting te geven van een uitgesproken vreesgevoel gemengd met verontwaardiging en uitgedrukt in de krachtterm « genoeg is genoeg ».

Zelfs als de heer Vangeel grotere betogingen heeft gezien, deze was voor mij voldoende om erop te wijzen wat er aan de hand was.

Mijnheer de minister van Sociale Aangelegenheden, hopelijk is dat gebeuren niet in onverschilligheid aan u voorbijgegaan, evenmin als aan uw collega's van de huidige rooms-blauwe bewindsploeg Martens V. Hopelijk heeft het aangezet tot bezinning over de nefaste gevolgen die volgende treinen zouden kunnen veroorzaken. Dat er nog treinen aangekondigd zijn, blijkt uit de kranten, die elke ministeriële loslippigheid buiten het Parlement, gretig tot het publiek brengen.

Ook al een mythe die afgedaan is, dat het Parlement het bevoorrecht waarnemingsorgaan zou zijn voorafgaandelijk het doordrukken van volmachtbesluiten. Het betreden van deze tribune heeft als hoofddoel u te bezweren, mijnheer de minister, van niet te volharden in de boosheid en te aanvaarden dat het echt genoeg is, meer dan genoeg.

Met dit kort betoog over de begroting van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982 zal het voor mij rond zijn, wanneer ik het onderwerp « minder-validen » zal aangesneden hebben. Het is niet aan mijn aandacht ontsnapt dat wat de uitkering van tegemoetkomingen aan minder-validen betreft, de begrotingscijfers van 1982, zowat 9 pct. hoger liggen dan die van 1981. Inderdaad, van 10,4 miljard voor 1981 naar 11,4 miljard voor 1982, wordt het een behoorlijk toemaatje voor het begrotingskapitaal ten behoeve van de fysisch en/of mentaal minst-begunstigden van de maatschappij.

Wanneer het daarmee kan gerund worden, zonder de minder-validen in hun sociale belangen te keer te gaan met alle mogelijke controle- of herzieningsviterijen, dan kan ik daar gerust instappen. Doch is het alom geweten dat het er echt heel anders toe gaat en dat de jacht op de verworvenheden van de gehandicapten sinds een hele tijd geopend is. Eerlijkheidshalve moet ik er evenwel aan toevoegen dat het reeds die richting uitging onder de vorige regering en dan nog wel wanneer het lot van de minder-validen centraal stond, omdat het jaar 1981 vanwege de Uno uitgeroepen was als « Internationaal Jaar van de Minder-Valide ». In menig bulletin *Vragen en Antwoorden*, hetzij van Senaat of Kamer van volksvertegenwoordigers, wordt gehandeld over de dossiers van de minder-validen. Dat vertolkt zeer duidelijk dat bij de parlementsleden, ongeacht of deze tot de meerderheid of de oppositie behoren, een gevoel van onbehagen heerst om wat de minder-validen moreel en financieel dreigt te treffen.

Waarop wordt nog gewacht om de vrijgestelde bedragen voor de berekening van de bestaansmiddelen dan toch eindelijk eens op te trekken en de verhoging van het inkomstenplafond door te drukken? Mijnheer de minister, laat dan ook heel spoedig de geëigende Hoge Raad van start gaan, gezien de samenstelling ervan reeds gepubliceerd werd in het *Belgisch Staatsblad*.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Die is reeds van start gegaan!

De heer Vandenhove. — Wil mij dan verontschuldigen, mijnheer de minister, dat dit aan mijn aandacht is ontsnapt.

Tot slot nog dit: uw begroting, mijnheer de minister, is meer een politiek dan een technisch instrument. Gezien de geest waarin u die begroting zult gebruiken niet overeenstemt met mijn visie ter zake en ook omdat de gemeenschap al een lepel binnen heeft van de door u op sociaal vlak gevoerde politiek, kan ik er in genadele mijn goedkeuring aan hechten. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Vercaigne.

M. Vercaigne. — Monsieur le Président, monsieur le ministre, mesdames, messieurs, la sécurité sociale a pour objectif de fournir à tous les humains, quelles que soient les circonstances, les moyens de mener une vie digne à tous points de vue.

Je crois que, depuis deux ans, on s'écarte sérieusement de cet objectif. Sous les prétextes d'abus, de surconsommation, de suréquipement, de crise, vous réduisez les moyens nécessaires pour que la sécurité sociale traduise bien la densité de ces deux mots: sécurité et sociale.

M. Leemans reprend la présidence de l'Assemblée

Dans tout votre projet de budget, je trouve une seule proposition positive: celle qui vise à obliger les sociétés d'assurances du secteur des accidents du travail à accorder à l'Inami un prêt de deux milliards en dix ans à 5 p.c. Cela, c'est aller dans la bonne voie.

Je vous suggère d'obliger les banques à souscrire, de la même façon et dans les mêmes conditions, un prêt de trois cents milliards pour résorber votre déficit et jeter les bases d'une relance de l'emploi, par le développement d'une autre politique industrielle basée sur

l'utilisation rationnelle de l'énergie, la grosse construction mécanique, la construction qui, d'après le Bureau du Plan, crée le meilleur rapport investissements/emplois, par la création d'un vaste bureau d'engineering public capable de proposer des projets porteurs d'avenir. A ces conditions, l'emploi pourra être relancé et un meilleur équilibre entre les entreprises travaillant pour les marchés intérieurs et celles travaillant pour les marchés extérieurs sera atteint.

Tout le reste de votre budget est constitué de jérémiades que suivent les coupes sombres dans les acquis sociaux, pratiquées par les pouvoirs spéciaux. Les sacrifices imposés aux travailleurs suffiront-ils? Vous répondez « non » sur toute la ligne. Vous excluez par milliers les invalides, vous diminuez les allocations familiales, les pensions sont laminées, les chômeurs pourchassés, culpabilisés et réduits à l'état de sous-hommes qui, tous les jours, doivent aller à Canossa. Comme Churchill, vous ne proposez que des larmes et du sang, mais toujours pour les mêmes, ceux qui savent le moins se défendre, les plus vulnérables de nos concitoyens que, par rangs serrés, vous poussez dans la marginalisation, pour beaucoup, dans la petite délinquance pour ceux qui, à tort, veulent se défendre individuellement.

Monsieur le ministre, dans son émission « Inédit », la RTBF a montré hier ce qu'étaient le Borinage, sa misère et ses tragédies il y a cinquante ans. Il ne faudra pas une décennie pour voir des colonnes de mendiants sillonner nos rues. Des forteresses seront alors nécessaires pour vous protéger, comme cela arrive déjà maintenant aux USA.

La faillite du système est inscrite dans le cours de l'histoire mais, par votre politique, ou plutôt votre absence de politique, vous accélérez le processus de liquidation du consensus social qui a prévalu dans ce pays.

Il n'y a pas trente-six moyens d'en sortir. Ou l'on s'attaque résolument à ceux — ils sont 10 p.c. — qui peuvent réellement payer et qui, quoi qu'on en dise, profitent de la crise, ou vous continuez, comme à présent, à réduire fortement le pouvoir d'achat, les mesures néfastes se succédant de manière de plus en plus rapprochée, jusqu'à ce que nous nous trouvions dans la situation de ces habitants du Nord-Est brésilien qui assaillent les villes pour tout simplement se nourrir.

Il n'y a aucune perspective de redressement dans votre budget: il est le reflet de l'incapacité de ceux qui ont mis sur pied cette coalition de résoudre les problèmes de l'emploi avec le gâchis que cela représente.

Plus de sept cent mille personnes sont privées d'emploi ou disposent d'un emploi au rabais, amoindri ou amputé. Et vos mesures et celles du ministre de l'Emploi ne sont que de misérables palliatifs destinés à masquer, pour quelque temps encore, la terrible réalité: vous êtes au bout du rouleau, sans moyens et sans perspectives.

Mesdames, messieurs, nous entrons dans une ère nouvelle. La Belgique sera un des premiers pays, hier hautement industrialisés, à devenir un pays en voie de sous-développement. Votre budget, monsieur le ministre, y contribue assurément. (*Applaudissements sur certains bancs socialistes.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Dehaene.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, allereerst wil ik de rapporteur danken voor de wijze waarop hij over de grondige bespreking in de commissie hier verslag heeft uitgebracht. Ik wens ook de Voorzitter te danken omdat hij, zoals hij zelf heeft gesteld, ervoor heeft gezorgd dat deze begroting in de Senaat in openbare vergadering nog vóór het reces zou kunnen worden besproken.

Tengevolge van de regeringscrisis is deze begroting voor de normale regelen vrij laat ingediend.

Ik wil toch opmerken dat deze begroting dan het voordeel heeft dat zij waarheidsgetrouw is. Hiermede bedoel ik dat de maatregelen, die de cijfers welke in deze begroting zijn begrepen, moeten waarmaken, tijdig werden genomen. Met de grootst mogelijke zekerheid, kan dit gebeuren in het kader van de begroting, want onzekerheidsfactoren blijven natuurlijk altijd bestaan.

Andere voordelen van deze begroting zijn dat zij aan de realiteit beantwoordt en vooral het evenwicht in de sociale zekerheid voor 1982 zal verzekeren.

Deze begroting is inderdaad essentieel de vertolking van wat door de Staat, door de overheid in de sociale zekerheid wordt bijgedragen. Het is dan ook geen onbelangrijke begroting omdat, zoals hier door verschillende sprekers werd benadrukt, uiteindelijk de sociale zekerheid — die in deze begroting een belangrijk onderdeel vormt — in feite de vertolking is van de graad van solidariteit die men in de maatschappij wil inbouwen.

Het beleid dat ter zake wordt gevoerd is een test voor het sociaal karakter van onze politiek. Daarin kan ik verschillende sprekers bijtreden. Deze sociale zekerheid, die wellicht de belangrijkste sociale verwezen-

lijking is van de naoorlogse periode — en daar ligt het belangrijkste onderscheid tussen de crisis van de jaren 30 en de crisis die wij vandaag meemaken —, probeert voor een minimum van vangnet te zorgen, een vangnet dat tijdens de vorige crisis grotendeels ontbrak.

Wij moeten dus te allen prijze zorgen dat wij deze verwezenlijking veilig doorheen de crisis loodsen en erover waken dat zij, juist in deze crisistijd, haar bestaansreden kan waarmaken, met name aan de hele bevolking en meer speciaal aan de werknemers een bestaanszekerheid in alle omstandigheden waarborgen.

Wij moeten ons ervan bewust zijn dat voor deze sociale zekerheid, na de eerste vijf jaren van de crisis die in 1974 begonnen is, het uur van de waarheid in aangebroken.

Wij hebben de sociale zekerheid in de voorbije jaren grotendeels kunnen handhaven enerzijds door de overheidstoelagen die weliswaar ten aanzien van de klassieke sectoren van de sociale zekerheid verminderden, maar daarentegen gevoelig stegen wat de sector van de werkloosheid betreft, en anderzijds door de reserves die in de voorbije jaren werden opgestapeld, geleidelijk aan te verbruiken.

Wij zijn nu op het ogenblik gekomen waarop de reserves zijn uitgeput en het financieel evenwicht van de sociale zekerheid rechtstreeks moet worden verzekerd.

Wij moeten ons ervan bewust zijn dat de uiteindelijke oplossing voor het veilig stellen van de sociale zekerheid en van het financieel evenwicht ervan ligt in het tewerkstellingsbeleid. Het is slechts via een herstel van de tewerkstelling dat wij dit evenwicht zullen kunnen blijven verzekeren.

Ik heb reeds verschillende keren benadrukt dat de werkelijke keuze zal zijn een keuze van de graad van solidariteit die wij in de maatschappij willen inbouwen en ook een keuze in verband met de manier waarop wij dit willen doen. Zal een steeds kleiner wordend aantal actieven bereid worden gevonden om een bestaanszekerheid te verzekeren aan een steeds groter wordende groep niet-actieven? Ik heb bewust gezegd « bestaanszekerheid » en niet socio-vitaal minimum, waarbij voor de rest ieder voor zichzelf zou moeten zorgen. Indien de groep actieven kleiner wordt, betekent dit dat de actieven financieel een steeds zwaardere inspanning zullen moeten leveren om de bestaanszekerheid te kunnen verzekeren.

Een ander alternatief is dat wij door een herverdeling van de arbeid de groep van de actieven zouden vergroten. In dat geval moeten wij ons ervan bewust zijn dat deze herverdeling van de arbeid ook een vorm van herverdeling van het inkomen met zich zal meebrengen. Hierbij wens ik te benadrukken dat alleen deze tweede vorm van solidariteit mogelijkheden biedt aan de jongeren om zich actief in te schakelen in de maatschappij en zich niet als verworpenen te beschouwen. Onze uitdaging is dit te kunnen waarmaken. Juist een periode van crisis mag geen periode van afbraak van de sociale zekerheid zijn. Integendeel, het is juist in die periode dat de inspanning moet worden gedaan om de sociale zekerheid in haar doelstellingen waar te maken. Maar dit betekent — en het is een basisvoorwaarde om dit te kunnen waarmaken — dat wij ook het financieel evenwicht van de sociale zekerheid tot stand zouden brengen. Het ergste wat de sociale zekerheid kan overkomen is dat de weg wordt opgegaan van leningen zodat de bijdragen van de verzekerden in de komende jaren voor een belangrijk deel zouden moeten dienen om de interesten van leningen terug te betalen, waardoor de sociale zekerheid regelrecht de weg zou volgen van de staatsbegroting. Dit zou de slechtste dienst zijn die wij niet alleen aan de komende generaties zouden bewijzen, maar ook aan de actieven van vandaag die vroeg of laat de niet-actieven van morgen zullen zijn. Iedereen die enigszins op de hoogte is van de demografische evolutie weet dat het probleem van de verhouding tussen actieven en niet-actieven na 1985 scherper wordt dan ooit. Vandaar dat het financieel evenwicht verwezenlijken mede een basisdoelstelling moet zijn in het beleid, samen — wellicht kan het ene het andere helpen — met het inrichten en versterken van de sociale doelmatigheid van het stelsel. Dit houdt in dat de middelen van de sociale zekerheid prioritair moeten worden afgestemd op degenen die ze het meest nodig hebben en dat de reglementeringen die de sociale zekerheid leiden ook strakker worden toegepast, met meer controle dan in het verleden, dan in periodes van grote welvaart het geval is geweest.

Wij mogen dan ook niet verheilen dat de sociale zekerheid doorheen de crisis leiden betekent : de sociale zekerheid grondig hervormen, want het is inderdaad juist wat verschillende sprekers hebben gezegd, namelijk dat wij wellicht de limite hebben bereikt in de manier van werken die wij in het verleden hebben toegepast.

Ik verheer ook niet dat wellicht nog maatregelen zullen worden genomen binnen het huidige kader en op korte termijn om het evenwicht in 1983 te realiseren. Een fundamentele hervorming van de sociale zekerheid kan niet worden geïmproviseerd in enkele maanden. De maatregelen die de regering dit jaar nog zal moeten beslissen, zullen

gericht zijn op het herstel van het evenwicht in 1983, zoals trouwens ook in 1982 is gebeurd.

Hierbij wil ik een correctie maken. In de cijfers die werden bekendgemaakt voor 1983 en die een deficit van 35 miljard te zien geven, zijn begrepen de 17 miljard minder inkomsten ingevolge de vertraagde verhoging van de loonmassa. Ze hoeven dus niet meer te worden bijgeteld. Die 35 miljard zijn een eerste raming, zoals de cijfers uit de computer zijn gekomen, bruto als het ware, en zijn berekend bij constante wetgeving, met integrale toepassing van de wet-Dhoore — ik kom daarop terug — zowel wat de staatssusenkost als wat de bijdragen betreft, en dus met inbegrip van de deplafonnering maar met uitsluiting van de maatregelen die krachtens de huidige wetgeving enkel voor 1982 gelden, zoals bijvoorbeeld de forfaitaire aftrek op de kinderbijslagen.

Ik stel in alle openheid dat sommige maatregelen, die enkel voor 1982 werden ingevoerd, zullen moeten worden verlengd. Ik voeg eraan toe dat volgens mij echter de maatregelen inzake kinderbijslagen niet kunnen worden verlengd zonder correcties op basis van de draagkracht. Ook hier kom ik op terug.

Eerst zal ik ingaan op de vragen in verband met de hervorming van de sociale zekerheid en de stand van zaken in de Koninklijke Commissie. U heeft bij wet op 23 juli 1980 een koninklijke commissie opgericht ter voorbereiding van de codificering, de harmonisering en de vereenvoudiging van de sociale zekerheid in het kader van de algemene hervorming van die wetgeving. Deze commissie werd geïnstalleerd op 22 december 1980 en vatte haar werkzaamheden aan begin 1981, onder voorzitterschap van professor Dillemans. Haar taak is zeer ruim : haar werkterrein omvatte de sociale zekerheid van werknemers, zelfstandigen, overheidspersoneel en de wettelijke stelsels van gewaarborgde uitkeringen. Deze opsomming is niet beperkend. De opdracht van de Koninklijke Commissie is het opmaken van een voorontwerp van wetboek voor sociale zekerheid, vergezeld van een memorie van toelichting.

In dit verband werd herhaaldelijk gevraagd, ook door verschillende parlementsleden, of deze koninklijke commissie zich dient te beperken tot de codificatie van de sociale-zekerheidswetgeving dan wel of ze eveneens bevoegd is om de sociale zekerheid te hervormen.

De heer Egelseers. — Dat staat in de wet.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Dat staat inderdaad in de wet; ik kom daar nog op terug.

Op het ogenblik benadert de Koninklijke Commissie de problemen van de sociale zekerheid op drie verschillende wijzen.

In de eerste plaats zijn er een aantal basisopties die in de algemene vergadering van de Koninklijke Commissie worden besproken. Daarnaast werden verschillende subcommissies opgericht die, onder leiding van deskundigen, een aantal belangrijke problemen grondig bestuderen en daarover teksten voorbereiden.

Tenslotte worden over bepaalde meer technische onderwerpen door deskundigen teksten opgesteld. Over fundamentele keuzen inzake sociale zekerheid werd een rapport goedgekeurd waarin volgende uitgangspunten, die mij toch niet onbelangrijk lijken, werden aanvaard :

1. De sociale zekerheid omvat alleen individuele prestaties en niet de rechtstreekse organisatie of de financiering van collectieve diensten.
2. De sociale zekerheid in ruime zin omvat de sociale bijstand en de sociale zekerheid in strikte zin.
3. Het rechtstreeks doel van de sociale zekerheid is de dekking van de sociale risico's en lasten en niet de herverdeling van de inkomsten. Dit kan wel een nevenobjectief zijn.
4. In aansluiting bij de voorgaande optie is de commissie voorstander van proportionele en geen progressieve bijdragen en van de universaliteit van de uitkeringen, dit wil zeggen geen uitsluiting van bepaalde personen op grond van hun inkomen.
5. Het onderscheid in drie beroepsgroepen wordt behouden, maar met een maximum streven naar gelijkheid tussen de stelsels.
6. De doelmatigheid en selectiviteit moeten worden bevorderd onder meer door maxima- en minimaprestaties, door beperking van de cumulatie en een grotere eenvormigheid.
7. De organisatie dient te worden verbeterd door een vereenvoudiging van de procedures en de formulieren, door een centralisatie van de gegevens en een decentralisatie van de dienstverlening.
8. Bijzondere stelsels en bepalingen, bijvoorbeeld deze van kracht bij de NMBS, dienen zoveel mogelijk te worden opgenomen in één van de algemene regelingen.

Tot zover een aantal belangrijke opties die de achtergrond en de leidraad vormen voor de werkzaamheden van de Koninklijke Commissie.

Buiten het hiervoor vermelde rapport betreffende fundamentele keuzen, werd een voorlopig schema van wetboek van de sociale zekerheid opgemaakt. Nu werden reeds teksten opgesteld in verband met de algemene beginselen, het toepassingsgebied, begripsbepalingen, beslissingen, intresten en bijdragen, verjaring en verzaking, verhaal, tegemoetkomingen voor minder-validen. Deze teksten werden in de algemene vergadering besproken.

Subcommissies werden opgericht om de volgende onderwerpen te bestuderen : de begrippen gezinssituatie, personen ten laste enz; veralgemeende individuele inschrijvingsnummers en dossiers en sociale-gegevensbank; de verjaring en terugvordering van onverschuldigde verstrekkingen; eenmaking van het statuut van de parastatale instellingen; vereenvoudiging van de werkgeversdocumenten; eenmaking van het begrip arbeidsongeschiktheid; werkloosheid; tegemoetkomingen voor minder-validen; gelijke behandeling van mannen en vrouwen; financiering; harmonisatie van de administratieve sancties en strafsancities. Sommige subcommissies hebben hun werkzaamheden nagenoeg beëindigd, andere zijn nog volop bezig met de bespreking van rapporten en ontwerpdocumenten.

In overleg met de voorzitter van deze commissie kan ik u stellen dat het Parlement op het einde van dit jaar over een interim-rapport zal kunnen beschikken betreffende de werkzaamheden van de Koninklijke Commissie, over een algemeen schema van voorontwerp van wetboek van sociale zekerheid en over teksten betreffende de algemene beginselen, het toepassingsgebied, begripsbepalingen, het algemeen statuut van de prestaties, de gezondheidszorgen, de kinderbijslagen, de gewaarborgde minimumprestaties, de tegemoetkomingen aan mindervaliden, de verjaring en de sancties.

Blijven dan nog te behandelen de arbeidsongeschiktheid, de werkloosheid, de pensioenen en de financiering.

Gelet op de omvang van de opdracht van de Koninklijke Commissie is het niet verwonderlijk dat zij haar taak niet binnen de twee jaar zal kunnen volbrengen, te meer omdat zij laat is gestart. Daarenboven moet men opmerken dat gelijkaardige werkzaamheden, bijvoorbeeld, van de Nederlandse Commissie tot Codificatie van de Sociale Zekerheid, reeds vijftien jaar bezig zijn en dat ook de Duitse commissie sinds 1969 aan haar opdracht werkt.

Ook al lijkt het niet wenselijk deze buitenlandse codificaties als voorbeeld te stellen, zeker niet wat betreft de duurtijd van de werkzaamheden, toch zal het wellicht noodzakelijk zijn de opdracht van de commissie na 31 december 1982 te verlengen voor een termijn van één of twee jaar. De mogelijkheid hiertoe is trouwens opgenomen in de wet van 23 juli 1980.

De taak van de Koninklijke Commissie bestaat er eerst en vooral in de kwaliteit van de sociale zekerheid te verbeteren, het stelsel meer begrijpelijk en toegankelijk te maken voor burgers en de efficiëntie van de prestaties te verhogen.

Hiertoe moeten verspreide regelingen worden samengebracht, moeten uiteenlopende bepalingen worden geharmoniseerd en moeten de ingewikkelde regelingen eenvoudiger en humaner worden gemaakt.

Hoewel de Koninklijke Commissie hierbij de bestaande wetgeving als uitgangspunt neemt, kan men niet stellen dat deze opdracht niet verder zou reiken dan een louter technische harmonisatie. Het is inderdaad niet mogelijk meer eenvoud en eenvormigheid tussen de verschillende stelsels te bewerken zonder aan de inhoud zelf van de wetgeving te raken.

Aanpassingen en correcties zijn vereist, ook al gaat het hierbij meestal niet om ingrijpende wijzigingen. Toch zullen wij ons hier op het raakvlak bevinden tussen vereenvoudiging en codificering enerzijds en hervorming anderzijds.

De oorzaken voor het deficit van de sociale zekerheid, zoals ik deze heb uiteengezet in mijn inleiding voor de commissie, tonen duidelijk aan dat meer fundamentele ingrepen in ons sociale-zekerheidssysteem noodzakelijk zijn, willen wij het voor een lange termijn leefbaar houden. Deze fundamentele ingrepen moeten dan ook effectief inspelen op de oorzaken van het onevenwicht. Met andere woorden, het sociale-zekerheidssysteem moet zodanig worden gewijzigd en hervormd dat het de weerslag van de crisis en haar effecten kan opvangen. Dit houdt in dat de inkomsten van de sociale zekerheid ondanks een verslechterende economische situatie, verzekerd moeten blijven en dat de inkomsten geen belemmerende factor mogen zijn om de economische situatie en vooral de daarmee gepaard gaande werkloosheid, te bestrijden. Wij moeten ernaar streven dat de sociale zekerheid niet als een element tegen tewerkstelling, als een soort belasting op het werk zou worden beschouwd.

Vervolgens moet onze sociale zekerheid de demografische componenten incalculeren. Ook dit houdt in dat de sociale zekerheid de stijging van het aantal gepensioneerden, invaliden, weduwen en wezen — stijging die zich tot 1990 nog verscherpt zal laten voelen — kan opvangen en dus niet telkenjare op de rand van het bankroet wordt gebracht.

Tenslotte mogen de twee voorgaande objectieven niet tot gevolg hebben dat de sociale zekerheid haar essentiële taak, namelijk de bestaanszekerheid waarborgen tegen de risico's die zich kunnen voordoen, gaat verliezen. Dit is wellicht de belangrijkste opdracht, want het is juist in crisistijd dat het sociale-zekerheidssysteem optimaal zijn taak moet kunnen vervullen. Het is juist in crisistijd dat de mensen de sociale zekerheid het meest nodig hebben. Dit is een fundamentele uitdaging waarvoor wij staan : een op lange termijn leefbaar stelsel uitbouwen dat aan de crisis kan weerstaan en tegelijk deze crisis draaglijk maakt voor degenen die er het meest worden door getroffen.

Het uitwerken van een beleid om de fundamentele verworvenheden van de sociale zekerheid te vrijwaren en het stelsel te heroriënteren is de taak van de regering in samenwerking met het Parlement en de sociale gesprekspartners. Het betreft hier fundamentele politieke keuzen die een beslissende invloed zullen uitoefenen op de maatschappij van morgen, die de graad van solidariteit in de maatschappij van morgen zullen vastleggen en die enorme financiële implicaties zullen hebben.

De Koninklijke Commissie zal tijdig op de hoogte worden gebracht van de opties die ter zake worden genomen zodat zij bij haar opdracht rekening kan houden met deze basisopties.

Voor mij is er in de nabije toekomst een dubbele taak weggelegd. Ten eerste moet zowel voor 1982 als voor 1983 een evenwicht in de sociale zekerheid worden gewaarborgd zodat geen bijkomende hypotheek op deze sector wordt gelegd, namelijk de hypotheek van een schuldenlast met alles wat dat inhoudt. Ten tweede moet er op half-lange termijn, namelijk tegen 1984, worden naar gestreefd een grondige hervorming tot stand te brengen. Hier ben ik het met de heer Peeters eens dat het niet aangewezen is dit in een groot pakket te realiseren maar dat men best op dat vlak trapsgewijze werkt. Met de voorzitter van de codificatiecommissie heb ik afgesproken dat het Parlement over de stukken, waarmee de commissie klaar is, kan beschikken. Bij het opmaken en bij de hervorming zullen een aantal belangrijke elementen in het oog moeten worden gehouden.

Het is mijn opvatting en de stelling die ik zal verdedigen tijdens de besprekingen en die ook in de lijn ligt van de regeringsverklaring, dat de Staat voor 1983 zijn verplichtingen, zoals deze werden herzien en vastgelegd in de wet-Dhoore, moet nakomen. Dat houdt ook in dat daarna de rest van het onevenwicht moet worden rechtgetrokken met andere middelen. Deze andere middelen zullen voor mij, zoals dit jaar is gebeurd, een mengeling moeten zijn van een reeks besparingen en een reeks nieuwe inkomsten.

Die besparingen lijken mij onder meer nog mogelijk in de sector van de gezondheidszorg, meer bepaald op het vlak van het beheersen van het aanbod. Zoals hier reeds enkele malen werd gezegd, zal ik op de Ministerraad van de volgende vrijdag, een geheel pakket van maatregelen voorleggen wat betreft de ziekenhuissector. Het is immers mijn overtuiging, zoals hier ook een paar sprekers erop hebben gewezen, dat de kwaliteit van ons ziekenhuisaanbod afhankelijk is van de beheersing ervan.

De groei van de uitgaven in de ziekenhuissector is in belangrijke mate te wijten aan de expansie van deze sector en binnen deze expansie aan de zeer grote expansie die wij hebben gegeven aan de universitaire ziekenhuisbedden.

De financiering van deze expansie dreigt momenteel te gebeuren ten koste van de bestaande ziekenhuizen. Ik meen dat wij dit aanbod dringend moeten beheersen. Ik ben er mij van bewust dat dit een moeilijke opdracht is. U mag niet vergeten dat de meeste ziekenhuisbedden die vandaag supplementair op de markt komen, het resultaat zijn van beslissingen die in de jaren 1970-1975 werden genomen, in de jaren waarin men dacht dat het geld niet op kon.

Ik kan u verzekeren dat dit terugschroeven, ik hoop dat dit geen vijf à zes jaar in beslag zal nemen, een even rigide systeem is en een even moeilijke periode zal zijn als die welke nodig is geweest om het uit te bouwen.

Wij zullen dus de volgende vrijdag aan de regering maatregelen voorleggen die tot doel moeten hebben de expansie in de ziekenhuissector stop te zetten zodat noch nieuwe ziekenhuizen, noch nieuwe vleugels meer kunnen worden geopend, tenzij dit wordt gecompenseerd door sluitingen of reconversies.

Ik ben het met mevrouw Remy eens dat wij enerzijds een te hoog aanbod hebben aan ziekenhuisbedden, maar anderzijds een te laag

aanbod aan verzorgingsbedden. Deze situatie kan worden gecorrigeerd door een aantal ziekenhuizen of ziekenhuisvleugels om te bouwen tot verzorgingstehuizen. Hierdoor kan ook een einde worden gemaakt aan de discriminatie die nu vaak bestaat tussen bejaarden die in een bejaardentehuis verblijven en bejaarden die in een ziekenhuis of V-dienst verblijven.

Willen wij voorts beletten dat de ziekteverzekering een bodemloze put wordt, dan moeten ingrijpende maatregelen worden genomen. Volgens de berekeningen van mijn diensten zou het openstellen van zes duizend ziekenbedden in de nu in opbouw zijnde ziekenhuizen, een meeruitgave teweegbrengen van 4,6 miljard op jaarbasis. Daarbij komen dan nog de technische prestaties die ongeveer evenveel bedragen. Niet ingrijpen betekent dus, mathematisch gezien, een meeruitgave van 9 miljard in de ziekteverzekering in de eerstvolgende twee à drie jaar, wat men zich moeilijk kan inbeelden en zeker niet kan aanvaarden.

Voor de paramedische prestaties, onder meer inzake kinesitherapie, moeten eveneens maatregelen worden genomen wat het aanbod betreft. Zoals u weet, heb ik een poging gedaan om de inschrijvingen af te remmen zowel voor het aanbod van de geneesheren als van de kinesitherapeuten. Ik voeg er onmiddellijk aan toe dat de maatregel die dit jaar inzake kinesitherapie werd getroffen — en zo sluit ik aan bij wat de heer Conrotte heeft gezegd — in hoofdzaak tot doel had de alarmklok te laten luiden. Deze maatregel zal wel op andere vlakken, waar de kinesitherapie als noodzakelijk moet worden beschouwd, dienen te worden gecorrigeerd. De huidige maatregelen bevatten reeds een aantal correcties, maar deze zullen nog verder moeten worden doorgezet.

Sommige sprekers hebben gesteld dat de inhouding van 900 frank voor gezinnen zonder kinderen, maatregel die overeenstemt met de forfaitaire inhouding van 500 frank op de kinderbijslag en in massa dezelfde betekenis heeft, geen rechtvaardige maatregel is. Mag ik laten opmerken dat een eenzijdige inhouding van 500 frank op de kinderbijslag in feite zou zijn neergekomen op een vorm van belasting op het hebben van kinderen, wat mij in de huidige demografische situatie niet het meest aangewezen beleid schijnt te zijn. Voor mij is het essentieel dat de regering zich houdt aan het engagement dat zij heeft genomen bij het uitvoeren van de maatregel, namelijk de belofte dat er een correctie zou komen langs de fiscale weg naargelang van de draagkracht. Zeker als deze maatregel dient te worden verlengd, is voor mij het ene aan het andere gekoppeld.

Volgens mij, en dit ligt in de lijn van de basisprincipes naar voren gebracht door de Commissie voor de codificatie, dienen de correcties naar draagkracht ten aanzien van bepaalde uitkeringen in de sociale zekerheid best langs fiscale weg te gebeuren en niet door het invoeren van een onderzoek naar het inkomen in het kader van de sociale zekerheid. Hierdoor zou het gevaar van afglijden naar de staat van behoefte te groot worden. Het invoeren van correcties langs de fiscale weg voor bepaalde prestaties zou één van de oogmerken kunnen zijn bij de fiscale hervorming die in het regeerakkoord in het vooruitzicht wordt gesteld.

Aansluitend bij wat senator Claeys heeft gezegd, wijs ik erop dat de wet van 1894, de basiswetgeving waaronder de mutualiteiten ressorteren, na zoveel tijd aan herziening toe is. Ik neem mij voor ter zake initiatieven te nemen.

Ik ben echter van oordeel dat, parallel daarmee, dan ook maatregelen moeten worden getroffen inzake de zich sterk ontwikkelende sector van de privé-verzekeringen voor gezondheidszorg. Een maatregel die in de ene sector wordt genomen wordt soms wel eens vernietigd door wat gebeurt in de sector van privé-verzekeringen inzake gezondheidszorg.

Specifiek betreffende de beleggingen van de mutualiteiten herhaal ik wat ik hier reeds van op deze tribune heb gezegd. Ik dacht dat ik duidelijk was geweest, maar dat blijkt niet het geval. Dus zal ik het maar herhalen.

Na een eerste onderzoek op basis van steekproeven, heb ik opdracht gegeven een onderzoek te laten gebeuren over gans de lijn, voor alle mutualiteiten, voor het jaar 1981. Daarna zal dit ook gebeuren voor 1982.

Ik sluit niet uit dat dit ook voor de voorgaande jaren zal gebeuren indien dit onderzoek anomalieën zou aantonen.

Ik meen echter dat de berekeningen die de heer de Clippele heeft gedaan toch een beetje te simplistisch zijn, en dat de steekproef waarop zij gebaseerd zijn, niet noodzakelijk representatief is, en zomaar mag worden geëxtrapoleerd.

De heer Wyninckx. — Het is imitatie-poujadisme van slechte kwaliteit.

De heer Dehaene, minister van Sociale Zaken en Institutionele Hervormingen. — Ik heb wel gesteld dat alle interessen van beleggingen

op termijn het stelsel van de ziekte- en invaliditeitsverzekering ten goede moeten komen. Indien er ongeoorloofde beleggingen zijn, beleggingen voor een te lange termijn, moeten niet alleen de interessen worden teruggevorderd, maar moeten er ook sancties worden getroffen. Gezien de thesauriemoeilijkheden in de ziekteverzekering, en de prioriteiten inzake betaling, kunnen alleen beleggingen op zichtrekeningen, en op zeer korte termijn, worden toegestaan, waarvan dan nog het grootste deel van de opbrengst naar de ziekteverzekering moet teruggaan. Een klein deel kan eventueel worden behouden als een soort premie voor goed beheer, waarmee dan volgens mij vanzelfsprekend rekening moet worden gehouden op het ogenblik dat de administratiekosten worden bepaald.

Men moet ophouden een hetze te creëren rond deze kwestie van de interessen. Omwille van één ontdekte anomalie moet men niet proberen het ganse systeem in discrediet te brengen. Als dusdanig functioneert het systeem goed, en de mutualiteiten zelf vragen niet beter dan dat de controle goed zou worden georganiseerd opdat iedereen de zekerheid heeft dat er geen misbruiken zijn.

Ik zal niet ontkennen dat er moeilijkheden rijzen bij de start van het opmaken van de profielen. Ook hier moet men niet overdrijven.

Het aantal controles hier opgesomd door mevrouw Remy betreft de aanloopfase. Het opmaken van de profielen moet worden versneld, waardoor er meer controles zullen zijn, en wij moeten ook veel sneller over die profielen beschikken.

Nu maken wij profielen voor het jaar 1981, maar in de Verenigde Staten bijvoorbeeld slaagt men erin die profielen binnen de vijftien dagen ter beschikking te hebben. Ik zeg niet dat wij daar tussen dit en enkele jaren aan toe zullen zijn, maar dat doel moet worden voorgedragen, opdat de controles snel zouden kunnen gebeuren en, zoals in de Verenigde Staten, anomalieën in de profielen aanleiding kunnen zijn tot het stopzetten van sommige betalingen.

Een woord ook over de sector van de gehandicapten waarover verschillende sprekers het hebben gehad. Ik wil er uitdrukkelijk op wijzen dat het principe van de herzieningen in de wet is opgenomen en overeenkomstig de wet moet worden toegepast. Wel heb ik een besluit voorgelegd aan de Hoge Raad voor de gehandicapten. Ik kan u bevestigen dat die is geïnstalleerd aangezien hij reeds een eerste advies heeft uitgebracht over twee koninklijke besluiten die ik beschouw als een zekere correctie op de herzieningen die in de eerstkomende weken zullen worden genotificeerd. Het betreft enerzijds de juridische zekerheid dat die herziening vijfjaarlijks zal zijn, zodat men bij voorbaat weet wanneer zij zal plaatsvinden. Anderzijds zal het plafond van inkomsten uit arbeidsprestaties waarmee rekening wordt gehouden, worden opgetrokken van 150 000 tot 250 000 frank.

Bovendien heb ik met de Hoge Raad afgesproken dat wij op korte termijn werk zullen maken van de fundamentele hervorming waarvan de oriëntatie zeer juist werd aangegeven door senator Claeys, namelijk dat men inderdaad moet komen tot een vervangingsinkomen dat echter niet cumuleerbaar zal zijn met andere vormen van vervangingsinkomen, met daarnaast een aanpassingsstoelag die, zo mogelijk, los zou staan van de inkomenssituatie. Ik wil er echter wel voor waarschuwen dat toch enigszins met inkomensgrenzen zal moeten worden rekening gehouden ten einde binnen de budgettaire mogelijkheden te blijven.

Ik ben er mij wel van bewust dat de duurtijd van het onderzoek bij aanvragen veel te lang is. Zoals ik reeds in de commissie heb gezegd, wordt de dienst momenteel gereorganiseerd, zodat in de toekomst de dossiers sneller zullen kunnen worden behandeld.

Aan senator Lagae wil ik ook zeggen dat ik nog vóór het einde van de maand, dus in dezelfde periode als vorig jaar, een besluit zal uitvaardigen inzake de verhouding van de fruit- en hopsector tot de sociale zekerheid.

Ik wil eindigen met het belangrijk betoog van senator Vangeel. Ik ben het volledig met hem eens wanneer hij zegt dat, als maatregelen nodig zijn, ze tijdig moeten worden genomen en in samenwerking met de administratie. Dit lijkt mij inderdaad elementair. Dat de maatregelen ook dit jaar weer niet tijdig konden worden genomen, is te wijten aan de regeringscrisis en de verkiezingen. Wij konden pas in februari maatregelen treffen die een weerslag moesten hebben op de begroting van 1982.

De maatregelen voor 1983 zullen echter tijdig worden genomen, zodat zij reeds enkele maanden vóór 1 januari zullen kunnen worden gepubliceerd. Zij zullen in samenwerking met de administratie worden uitgewerkt, wat ik als minister trouwens steeds heb gedaan.

De heer Vangeel heeft gelijk te benadrukken — wat hij hier minder maar in de commissie zeer uitdrukkelijk heeft gedaan — dat wanneer nieuwe maatregelen worden getroffen, ook de nodige geïndividualiseerde informatie moet worden gegeven aan de betrokkenen, zodat zij ten minste weten welke maatregelen werden genomen, wat de redenen daarvoor waren en hoe de berekeningen zijn gebeurd.

Ook in 1983 moet de basisdoelstelling zijn het beveiligen van de koopkracht van de minst gegoeden. Dit moet de leidraad zijn bij het opmaken van de begroting en het zoeken naar een evenwicht voor 1983. Het laat geen twijfel dat de regering zich ook door dit doel heeft laten leiden bij het opstellen van het plan voor 1982, waarvan het sluitstuk is dat de uitkeringen in 1982 verder geïndexeerd bleven. Dit was mede aanleiding tot het tekort voor 1983 aangezien de inkomsten niet langer volledig werden geïndexeerd, wat bij de uitgaven wel het geval was. Niettegenstaande de moeilijkheden welke deze maatregel in 1983 veroorzaakt, meen ik dat het een goede maatregel is geweest juist omdat daardoor de koopkracht van de minst gegoeden kon worden beveiligd. Ook dat zal voor 1983 een basisdoel moeten zijn.

Ik ben het eens met de heer Vangeel die zegt dat men binnen de minst gegoeden nog prioriteit moet geven aan de minst gegoeden onder de minst gegoeden.

Ik zal de laatste zijn om te ontkennen dat de minima in de maatschappij te laag zijn.

Daar een correctie aanbrengen, rekening houdend met de gekende budgettaire imperatieven, is dan ook een doel dat wij kunnen nastreven en waarvoor ik mij wil inzetten om, binnen de plannen voor 1983 te proberen daaraan iets te doen, welteverstaan in een vorm van herverdeling waarbij men naar de minst gegoeden onder de minst gegoeden een aantal middelen zou kunnen draineren in de vorm van herverdeling.

Ik meen dat de sociale zekerheid in haar geheel het peil en de ruimte aangeeft die men in onze maatschappij aan de solidariteit wil geven. Maar binnen die maatschappelijke zekerheid moet ook nog een vorm van solidariteit naar de minst gegoeden onder de minst gegoeden worden uitgebouwd. Daarvoor zal ik mij blijven inzetten. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à Mme Remy.

Mme Remy-Oger. — Monsieur le Président, je voudrais poser une seule question.

Monsieur le ministre, vous avez fait allusion à la charge des hôpitaux universitaires. Pourrais-je vous demander si le moment n'est pas venu de faire supporter la charge de l'enseignement et de la recherche en dehors des cours académiques, autrement que par l'assurance maladie-invalidité? Ces hôpitaux ont certes, tous, leur raison d'exister. Il s'agit d'une profession où il est impossible de ne pas faire ses armes sur le terrain. Mais faut-il pour autant que ce soit l'assurance maladie-invalidité qui continue à en supporter la charge, que je reconnais tout à fait indispensable?

M. le Président. — La parole est à M. Dehaene, ministre.

M. Dehaene, ministre des Affaires sociales et des Réformes institutionnelles. — Madame, avec le rythme de croissance que nous avons connu dans nos hôpitaux universitaires, nous devons bien constater que pour pouvoir fonctionner, ils sont de plus en plus obligés de traiter des cas courants. Dès lors, il faut envisager les mesures à prendre. Je me pose notamment la question de l'opportunité, dans une clinique universitaire, d'appliquer le même statut à tous les lits, étant donné qu'il existe aussi une série de cas normaux.

Par contre, il faut souligner le fait que la sécurité sociale n'est pas le seul organisme de financement et qu'il existe d'autres canaux. Mais de toute façon, je veux être très clair en la matière et ne peux garantir le financement par la seule sécurité sociale du nombre de lits qui avait été décidé *in illo tempore*.

M. le Président. — Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close et nous passons à l'examen des articles du tableau budgétaire et du projet de loi.

Daar niemand meer het woord vraagt, is de algemene behandeling gesloten en gaan wij over tot het onderzoek van de artikelen van de begrotingstabel en van het ontwerp van wet.

Personne ne demandant la parole dans la discussion des articles du tableau, je les mets aux voix.

Daar niemand het woord vraagt in de behandeling van de artikelen van de tabel, breng ik deze in stemming.

— Ces articles sont successivement mis aux voix et adoptés. (*Voir documents n°s 5-XVIII, 1 et 2, session 1981-1982 du Sénat.*)

Deze artikelen worden achtereenvolgens in stemming gebracht en aangenomen. (*Zie stukken nrs. 5-XVIII, 1 en 2, zitting 1981-1982, van de Senaat.*)

M. le Président. — Les articles du projet de loi sont ainsi rédigés :

*Crédits pour les dépenses courantes (titre I)
et pour les dépenses de capital (titre II)*

Article 1er. Il est ouvert, pour les dépenses du ministère de la Prévoyance sociale afférentes à l'année budgétaire 1982 des crédits s'élevant aux montants ci-après (en millions de francs) :

Crédits
non dissociés
—

TITRE I

Dépenses courantes 112 214,0

TITRE II

Dépenses de capital 5,5

Total 112 219,5

Ces crédits sont énumérés aux titres I et II du tableau annexé à la présente loi.

*Kredieten voor de lopende uitgaven (titel I)
en kapitaaluitgaven (titel II)*

Artikel 1. Voor de uitgaven van het ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1982 worden kredieten geopend ten gedrage van (in miljoenen franken) :

Niet-gesplitste
kredieten
—

TITEL I

Lopende uitgaven 112 214,0

TITEL II

Kapitaaluitgaven 5,5

Totaal 112 219,5

Deze kredieten worden opgesomd onder de titels I en II van de hierbijaande tabel.

— Adopté.

Aangenomen.

*Dispositions particulières
relatives aux dépenses courantes*

Art. 2. Par dérogation à l'article 15 modifié de la loi organique de la Cour des comptes du 29 octobre 1846, des avances de fonds d'un montant maximum de 1 500 000 francs peuvent être consenties aux comptables extraordinaires du département et des avances excédant cette somme aux comptables chargés de financer les missions. Celles allouées au comptable du Service social peuvent atteindre un montant maximum de 500 000 francs et elles peuvent être employées à la liquidation des dépenses prévues à l'article 11.05 du tableau du titre I de la présente loi, quelqu'en soit le montant.

Au moyen des avances des fonds, les comptables extraordinaires du département peuvent effectuer le paiement des créances n'excédant pas 100 000 francs.

*Bijzondere bepalingen
betreffende de lopende uitgaven*

Art. 2. In afwijking van het gewijzigd artikel 15 van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof, mogen geldvoorschotten tot een maximumbedrag van 1 500 000 frank verleend worden aan de buitengewone rekenplichtigen van het departement en voorschotten van een hoger bedrag aan de rekenplichtigen belast met het financieren van opdrachten. Deze, toegekend aan de rekenplichtige van de Sociale Dienst, mogen een maximumbedrag van 500 000 frank bereiken en aangewend worden om de bij artikel 11.05 van de tabel van titel I van deze wet voorziene uitgaven te vereffenen, wat het bedrag ervan ook weze.

De buitengewone rekenplichtigen van het departement mogen, door middel van de geldvoorschotten, de schuldvorderingen betalen die 100 000 frank niet te boven gaan.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 3. Le paiement des allocations de naissance et des indemnités pour frais funéraires s'effectue conformément aux règles établies par l'article 23 de la loi du 15 mai 1846 sur la comptabilité de l'Etat.

Art. 3. De betaling van de geboortetoelagen en van de vergoedingen wegens begrafeniskosten geschiedt volgens de regels vastgesteld bij artikel 23 van de wet van 15 mei 1846 op de rijkscomptabiliteit.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 4. Le ministre de la Prévoyance sociale est autorisé à payer, à charge de l'article 11.04, aux contrôleurs des contributions et aux receveurs de l'enregistrement et des domaines les allocations afférentes à l'année budgétaire 1982 qui sont dues respectivement pour l'établissement des ressources et les renseignements à fournir aux contrôleurs des contributions en vue de l'instruction des demandes introduites dans le régime des allocations aux handicapés.

Art. 4. De minister van Sociale Voorzorg is ertoe gemachtigd, ten laste van artikel 11.04, aan de controleurs der belastingen en aan de ontvangers der registratie en domeinen, de toelagen te betalen met betrekking tot het begrotingsjaar 1982 en die respectievelijk verschuldigd zijn voor het vaststellen van de bestaansmiddelen en de inlichtingen te verstrekken aan de controleurs der belastingen voor het onderzoek van de aanvragen in de regeling van de tegemoetkomingen aan de minder-validen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 5. Le montant des remboursements effectués par les agents du département pour les prêts consentis à charge de l'article 11.05 — section 31 — peut être porté au crédit d'un compte spécial ouvert au titre IV — Section particulière, section I, chapitre II, à gérer par le comptable du Service social en vue d'être réutilisé sous forme de prêts.

Art. 5. Het bedrag van de terugbetalingen gedaan door de personeelsleden van het departement voor de leningen toegestaan ten laste van artikel 11.05 — sectie 31 — mag op het krediet gebracht worden van een bijzondere rekening geopend onder titel IV — Afzonderlijke sectie, sectie I, hoofdstuk II, te beheren door de rekenplichtige van de Sociale Dienst om opnieuw gebruikt te worden onder vorm van leningen.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 6. Le Fonds des maladies professionnelles est autorisé à utiliser les soldes des subventions imputées à l'article 42.11 du budget du ministère de la Prévoyance sociale des années budgétaires antérieures en vue de réduire les charges de l'année budgétaire en cours.

Art. 6. Het Fonds voor de beroepsziekten is ertoe gemachtigd de saldi van de toelagen aangerekend op artikel 42.11 van de begroting van het ministerie van Sociale Voorzorg van de vorige begrotingsjaren aan te wenden tot vermindering van de lasten van het lopend begrotingsjaar.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 7. Par dérogation aux dispositions de l'article 18, § 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le crédit non dissocié ci-après peut être reporté à l'année suivante dans les mêmes conditions que les crédits dissociés :

Titel I, section 31, article 33.06.

Art. 7. Bij afwijking van de beschikkingen van artikel 18, § 2, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de rijkscomptabiliteit, mag het volgende, niet-gesplitste krediet, naar het volgend jaar worden overgedragen in dezelfde voorwaarden als de gesplitste kredieten :

Titel I, sectie 31, artikel 33.06.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 8. Le crédit provisionnel inscrit à l'article 01.01 de la section 31 du titre I du présent budget peut être réparti selon les besoins par voie d'arrêté royal, entre les articles appropriés du même titre.

Art. 8. Het provisioneel krediet ingeschreven onder het artikel 01.01 van sectie 31 van titel I van deze begroting mag, volgens de behoeften, worden verdeeld onder de passende artikels van dezelfde titel door middel van een koninklijk besluit.

— Adopté.
Aangenomen.

Section particulière (titre IV)

Art. 9. Les opérations effectuées sur les fonds spéciaux figurant au titre IV du tableau joint à la présente loi, sont évaluées à 33 960,0 millions de francs pour les recettes et à 33 957,6 millions de francs pour les dépenses.

Afzonderlijke sectie (titel IV)

Art. 9. De verrichtingen op de speciale fondsen, die voorkomen in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, worden geraamd op 33 960,0 miljoen frank voor de ontvangsten en op 33 957,6 miljoen frank voor de uitgaven.

— Adopté.
Aangenomen.

Art. 10. Le mode de disposition des avoirs mentionnés aux fonds inscrits au titre IV du tableau annexé à cette loi, est indiqué en regard du numéro de l'article se rapportant à chacun d'eux.

Les fonds dont les dépenses sont soumises au visa préalable de la Cour des comptes sont désignés par l'indice A.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé à l'intervention du ministre des Finances sont désignés par l'indice B.

Les fonds et comptes sur lesquels il est disposé directement par les comptables qui ont opéré les recettes sont désignés par l'indice C.

Art. 10. De wijze van beschikking over het tegoed vermeld voor de fondsen ingeschreven in titel IV van de tabel gevoegd bij deze wet, wordt aangeduid naast het nummer van het artikel dat betrekking heeft op elk dezer.

De fondsen waarvan de uitgaven aan het voorafgaand visum van het Rekenhof worden voorgelegd worden door het teken A aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop door tussenkomst van de minister van Financiën wordt beschikt, worden door het teken B aangeduid.

De fondsen en rekeningen waarop rechtstreeks wordt beschikt door de rekenplichtigen die de ontvangsten hebben gedaan worden door het teken C aangeduid.

— Adopté.
Aangenomen.

M. le Président. — Il sera procédé demain au vote sur l'ensemble du projet de loi.

Wij stemmen morgen over het ontwerp van wet in zijn geheel.

PROJETS DE LOI — ONTWERPEN VAN WETTEN

Dépôt — Indiening

M. le Président. — Le gouvernement a déposé :

1° Un projet de loi organisant un Registre national des personnes physiques;

De regering heeft ingediend :

1° Een ontwerp van wet tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen;

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de l'Intérieur.

Dit ontwerp van wet werd verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden.

2° Un projet de loi contenant le budget du ministère de la Défense nationale de l'année budgétaire 1982.

2° Een ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1982.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de la Défense.

Dit ontwerp van wet werd verwezen naar de commissie voor de Landsverdediging.

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — Het bureau heeft de volgende interpellatieverzoeken ontvangen :

1° Van de heer Van In tot de minister van Verkeerswezen en Posten, Telegrafie en Telefonie, over « het scheppen van verwarring rond en het uitblijven van een sluitende reglementering voor verkeersverzachtende ingrepen »;

Le bureau a été saisi des demandes d'interpellation suivantes :

1° De M. Van In au ministre des Communications et des Postes, Télégraphes et Téléphones, sur « l'absence d'une réglementation cohérente concernant les mesures destinées à atténuer les inconvénients du trafic et sur la confusion entretenue à ce sujet »;

2° Van de heer Van Ooteghem tot de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu over « de noodzaak om een einde te maken aan de verwarring en de onzekerheid in de vleeskeuring door de onmiddellijke publicatie van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 13 juli 1981 tot oprichting van een Instituut voor Veterinaire Keuring »;

2° De M. Van Ooteghem au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement sur la nécessité de mettre fin à la confusion et à l'incertitude dans le domaine de l'expertise des viandes en publiant immédiatement les arrêtés d'exécution de la loi du 13 juillet 1981 portant création d'un Institut d'expertise vétérinaire »;

3° Van de heer Hancké tot de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu over « het uitblijven van de uitvoeringsbesluiten van de wet van 13 juli 1981 tot oprichting van een Instituut voor Veterinaire Keuring »;

3° De M. Hancké au secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement sur « l'absence d'arrêtés d'exécution de la loi du 13 juillet 1981 portant création d'un Institut d'expertise vétérinaire »;

4° De M. Poulet au Premier ministre et aux ministres de l'Education nationale sur « le sort des institutions bruxelloises traitant les matières personnalisables »;

4° Van de heer Poulet tot de Eerste minister en tot de ministers van Onderwijs over « het lot van de Brusselse instellingen die de persoonsgebonden aangelegenheden behandelen »;

5° Van de heer Van In tot de Vice-Eerste minister en minister van Justitie en Institutionele Hervormingen over « het onverantwoord uitblijven van de uitvoeringsmaatregelen tot regeling van de rechtshulp »;

5° De M. Van In au Vice-Premier ministre et ministre de la Justice et des Réformes institutionnelles sur « l'absence injustifiée de mesures d'exécution organisant l'assistance judiciaire »;

6° De M. Désir au ministre de la Région bruxelloise et des Classes moyennes sur « les critères de répartition entre les communes bruxelloises du nouvel emprunt à charge de la Région et les retards inégaux de liquidation auxdites communes de l'emprunt de consolidation des communes en déficit au 31 décembre 1979 ».

6° Van de heer Désir tot de minister van het Brusselse Gewest en van Middenstand over « de maatstaven die worden aangelegd bij de verdeling onder de Brusselse gemeenten van de nieuwe lening ten laste van het Gewest en de ongelijke verdeling in de afwikkeling van de consolidatielening van de gemeenten met een deficit per 31 december 1979 ».

La date de ces interpellations sera fixée ultérieurement.

De datum van die interpellaties zal later worden bepaald.

Wij zullen onze werkzaamheden hier onderbreken.

Le Sénat se réunira demain mercredi 7 juillet 1982 à 10 heures et à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, woensdag 7 juli 1982, te 10 uur en te 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 10 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 10 m.)

1406